

MEĐUVLADINA KONFERENCIJA

O

ZAJEDNIČKOM TRŽIŠTU

I

EURATOMU

ZAVRŠNI AKT

MEĐUVLADINA KONFERENCIJA O ZAJEDNIČKOM TRŽIŠTU I EURATOMU koju su 29. svibnja 1956. u Veneciji sazvali ministri vanjskih poslova Kraljevine Belgije, Savezne Republike Njemačke, Francuske Republike, Talijanske Republike, Velikog Vojvodstva Luksemburga i Kraljevine Nizozemske i koja je nastavila svoje vijećanje u Bruxellesu te se, nakon što je zaključila vijećanje, sastala u Rimu 25. ožujka 1957., usvojila je sljedeće tekstove:

I.

1. Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice i priloge tom Ugovoru
2. Protokol o Statutu Europske investicijske banke
3. Protokol o njemačkoj unutarnjoj trgovini i povezanim problemima
4. Protokol o određenim odredbama koje se odnose na Francusku
5. Protokol o Italiji
6. Protokol o Velikom Vojvodstvu Luksemburgu
7. Protokol o robi koja je podrijetlom i dolazi iz određenih zemalja i koja uživa poseban tretman pri uvozu u državu članicu
8. Protokol o tretmanu koji se primjenjuje na proizvode iz područja nadležnosti Europske zajednice za ugljen i čelik u odnosu na Alžir i prekomorske departmane Francuske Republike
9. Protokol o mineralnim uljima i njihovim određenim derivatima
10. Protokol o primjeni Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice na neeuropske dijelove Kraljevine Nizozemske

11. Provedbenu konvenciju o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Zajednici te priloge toj Konvenciji
12. Protokol o carinskoj kvoti za uvoz banana
13. Protokol o carinskoj kvoti za uvoz sirove kave.

II.

1. Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju i priloge tom Ugovoru
2. Protokol o primjeni Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju na neeuropske dijelove Kraljevine Nizozemske.

III.

Konvenciju o određenim institucijama koje su zajedničke Europskim zajednicama

Pri potpisivanju tih tekstova Konferencija je usvojila izjave navedene u nastavku i priložene ovom Aktu:

1. Zajedničku izjavu o suradnji s državama članicama međunarodnih organizacija
2. Zajedničku izjavu o Berlinu
3. Izjavu o namjeri pridruživanja neovisnih zemalja iz područja franka Europskoj ekonomskoj zajednici
4. Izjavu o namjeri pridruživanja Kraljevine Libije Europskoj ekonomskoj zajednici

5. Izjavu o namjeri u vezi sa starateljskim područjem Somalilanda trenutačno pod upravom Talijanske Republike
6. Izjavu o namjeri pridruživanja Surinama i Nizozemskih Antila Europskoj ekonomskoj zajednici.

Konferencija je nadalje primila na znanje izjave koje su navedene u nastavku i priložene ovom Aktu:

1. Izjavu Vlade Savezne Republike Njemačke o definiciji izraza „njemački državljanin“
2. Izjavu Vlade Savezne Republike Njemačke o primjeni Ugovorâ na Berlin
3. Izjavu Vlade Francuske Republike o prijavama patenata koje obuhvaćaju podatke koji moraju biti tajni iz razloga obrane.

Na kraju je Konferencija odlučila da će kasnije sastaviti:

1. Protokol o Statutu Suda Europske ekonomske zajednice
2. Protokol o povlasticama i imunitetima Europske ekonomske zajednice
3. Protokol o Statutu Suda Europske zajednice za atomsku energiju
4. Protokol o povlasticama i imunitetima Europske zajednice za atomsku energiju.

Protokoli 1 i 2 prilažu se Ugovoru o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a protokoli 3 i 4 prilažu se Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici potpisali su ovaj Završni akt.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

ADENAUER

PINEAU

Antonio SEGNI

BECH

J. LUNS

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

HALLSTEIN

M. FAURE

Gaetano MARTINO

Lambert SCHAUS

J. LINTHORST HOMAN

ZAJEDNIČKA IZJAVA
O
SURADNJI S DRŽAVAMA ČLANICAMA MEĐUNARODNIH ORGANIZACIJA

VLADE KRALJEVINE BELGIJE, SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, FRANCUSKE REPUBLIKE, TALIJANSKE REPUBLIKE, VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURGA I KRALJEVINE NIZOZEMSKE,

PRI POTPISIVANJU ugovorâ o osnivanju Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju,

SVJESNE odgovornosti koju preuzimaju za budućnost Europe spajanjem svojih tržišta, zbližavanjem svojih gospodarstava i utvrđivanjem načela i pojedinosti zajedničke politike u tom području,

PREPOZNAJUĆI DA će uspostavom carinske unije i bliskom suradnjom na miroljubivu razvoju nuklearne energije osigurati gospodarski i socijalni napredak te na taj način doprinijeti ne samo vlastitom blagostanju, nego i blagostanju drugih zemalja,

U ŽELJI DA tim zemljama omoguće sudjelovanje u tako stvorenim mogućnostima razvoja,

IZJAVLJUJU SVOJU SPREMNOST, čim ovi ugovori stupe na snagu, sklopiti sporazume s drugim zemljama, osobito u okviru međunarodnih organizacija kojima pripadaju, kako bi se postigli ti ciljevi od zajedničkog interesa i osigurao usklađen razvoj trgovine u cijelosti.

ZAJEDNIČKA IZJAVA

O

BERLINU

VLADE KRALJEVINE BELGIJE, SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, FRANCUSKE
REPUBLIKE, TALIJANSKE REPUBLIKE, VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURGA I
KRALJEVINE NIZOZEMSKE,

UZIMAJUĆI U OBZIR poseban položaj Berlina i potrebu da mu se osigura pomoć slobodnog svijeta,

U ŽELJI DA potvrde svoju solidarnost sa stanovnicima Berlina,

PRUŽIT ĆE SVOJE DOBRE USLUGE unutar Zajednice kako bi se poduzele sve potrebne mjere za
ublažavanje gospodarskog i socijalnog stanja Berlina, promicao njegov razvoj i osigurala njegova
gospodarska stabilnost.

IZJAVA O NAMJERI
PRIDRUŽIVANJA NEOVISNIH ZEMALJA IZ PODRUČJA FRANKA
EUROPSKOJ EKONOMSKOJ ZAJEDNICI

VLADE KRALJEVINE BELGIJE, SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, FRANCUSKE
REPUBLIKE, TALIJANSKE REPUBLIKE, VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURGA I
KRALJEVINE NIZOZEMSKE,

UZIMAJUĆI U OBZIR gospodarske, financijske i monetarne sporazume i konvencije sklopljene
između Francuske i ostalih neovisnih zemalja iz područja franka,

U ŽELJI DA očuvaju i ojačaju tradicionalne trgovinske tokove između država članica Europske
ekonomske zajednice i tih neovisnih zemalja te da doprinesu gospodarskom i socijalnom razvoju
potonjih,

IZJAVLJUJU SVOJU SPREMNOST, čim ovaj Ugovor stupi na snagu, tim zemljama predložiti
otvaranje pregovora s ciljem sklapanja konvencija o gospodarskom pridruživanju Zajednici.

IZJAVA O NAMJERI
PRIDRUŽIVANJA KRALJEVINE LIBIJE EUROPSKOJ EKONOMSKOJ ZAJEDNICI

VLADE KRALJEVINE BELGIJE, SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, FRANCUSKE
REPUBLIKE, TALIJANSKE REPUBLIKE, VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURGA I
KRALJEVINE NIZOZEMSKE,

UZIMAJUĆI U OBZIR gospodarske veze između Italije i Kraljevine Libije,

U ŽELJI DA očuvaju i ojačaju tradicionalne trgovinske tokove između država članica Zajednice i
Kraljevine Libije te da doprinesu gospodarskom i socijalnom razvoju Libije,

IZJAVLJUJU SVOJU SPREMNOST, čim ovaj Ugovor stupi na snagu, Kraljevini Libiji predložiti
otvaranje pregovora s ciljem sklapanja konvencija o gospodarskom pridruživanju Zajednici.

IZJAVA O NAMJERI
U VEZI SA
STARATELJSKIM PODRUČJEM SOMALILANDA
TRENUTAČNO POD UPRAVOM TALIJANSKE REPUBLIKE

VLADE KRALJEVINE BELGIJE, SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, FRANCUSKE
REPUBLIKE, TALIJANSKE REPUBLIKE, VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURGA I
KRALJEVINE NIZOZEMSKE,

U ŽELJI DA pri potpisivanju Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice utvrde točno područje primjene članaka 131. i 227. tog Ugovora, s obzirom na činjenicu da će na temelju članka 24. Sporazuma o starateljstvu za starateljsko područje Somalilanda talijansko upravljanje tim područjem prestati 2. prosinca 1960.,

SPORAZUMJELE SU SE da vlastima koje će nakon tog dana biti odgovorne za vanjske odnose Somalilanda omoguće da potvrde pridruživanje tog područja Zajednici te izjavljuju svoju spremnost, po potrebi, tim vlastima predložiti otvaranje pregovora s ciljem sklapanja konvencija o gospodarskom pridruživanju Zajednici.

IZJAVA O NAMJERI
PRIDRUŽIVANJA SURINAMA I NIZOZEMSKIH ANTILA
EUROPSKOJ EKONOMSKOJ ZAJEDNICI

VLADE KRALJEVINE BELGIJE, SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, FRANCUSKE
REPUBLIKE, TALIJANSKE REPUBLIKE, VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURGA I
KRALJEVINE NIZOZEMSKE,

UZIMAJUĆI U OBZIR bliske veze koje sjedinjuju nekoliko dijelova Kraljevine Nizozemske,

U ŽELJI DA očuvaju i ojačaju tradicionalne trgovinske tokove između država članica Europske
ekonomske zajednice s jedne strane, te Surinama i Nizozemskih Antila s druge strane, te da doprinesu
gospodarskom i socijalnom razvoju tih zemalja,

IZJAVLJUJU SVOJU SPREMNOST, čim ovaj Ugovor stupi na snagu, na zahtjev Kraljevine
Nizozemske otvoriti pregovore s ciljem sklapanja konvencija o gospodarskom pridruživanju Surinama
i Nizozemskih Antila Zajednici.

IZJAVA VLADE SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE

O

DEFINICIJI IZRAZA „NJEMAČKI DRŽAVLJANIN“

U trenutku potpisivanja Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice i Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju Vlada Savezne Republike Njemačke daje sljedeću izjavu:

„Svi Nijemci kako ih definira Osnovni zakon Savezne Republike Njemačke smatraju se državljanima Savezne Republike Njemačke“.

IZJAVA VLADE SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE

O

PRIMJENI UGOVORÂ NA BERLIN

Vlada Savezne Republike Njemačke zadržava pravo, pri polaganju svojih isprava o ratifikaciji izjaviti da se Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice i Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju jednako primjenjuju na Land Berlin.

IZJAVA VLADE FRANCUSKE REPUBLIKE
O
PRIJAVAMA PATENATA KOJE OBUHVAĆAJU PODATKE
KOJI MORAJU BITI TAJNI IZ RAZLOGA OBRANE

VLADA FRANCUSKE REPUBLIKE,

UZIMAJUĆI U OBZIR odredbe članka 17. i članka 25. stavka 2. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

izjavljuje svoju spremnost poduzeti one administrativne mjere i francuskom parlamentu predložiti one zakonodavne mjere koje su potrebne kako bi se osiguralo da se, čim ovaj Ugovor stupi na snagu, na temelju prijava patenata koje obuhvaćaju tajne podatke, nakon redovitog postupka, dodijele patenti s privremenom zabranom objave.

UGOVOR
O
OSNIVANJU
EUROPSKE EKONOMSKE ZAJEDNICE

UGOVOR

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJANACA, PREDSJEDNIK SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, PREDSJEDNIK FRANCUSKE REPUBLIKE, PREDSJEDNIK TALIJANSKE REPUBLIKE, NJEZINA KRALJEVSKA VISOST VELIKA VOJVOTKINJA OD LUKSEMBURGA, NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEMSKE,

ČVRSTO ODLUČIVŠI DA postavite temelje sve tješnje povezane unije među narodima Europe,

ODLUČNI DA osiguraju gospodarski i socijalni napredak svojih zemalja zajedničkim djelovanjem na uklanjanju zapreka koje dijele Europu,

POTVRĐUJUĆI kao osnovni cilj svojih nastojanja neprestano poboljšavanje uvjeta života i rada svojih naroda,

PREPOZNAJUĆI DA uklanjanje postojećih prepreka zahtijeva usklađeno djelovanje kako bi se zajamčio stabilan gospodarski razvoj, uravnotežena trgovina i pošteno tržišno natjecanje,

U VELIKOJ ŽELJI DA osnaže jedinstvo svojih gospodarstava i osiguraju njihov skladan razvoj smanjivanjem razlika koje postoje među pojedinim regijama i smanjivanjem zaostalosti regija u nepovoljnijem položaju,

ŽELEĆI zajedničkom trgovinskom politikom doprinijeti postupnom ukidanju ograničenja u međunarodnoj trgovini,

U NAMJERI DA potvrde solidarnost koja veže Europu i prekomorske zemlje te želeći, u skladu s načelima Povelje Ujedinjenih naroda, osigurati razvoj njihovog blagostanja,

ODLUČNI DA ovakvim udruživanjem svojih resursa očuvaju i ojačaju mir i slobodu te pozivajući ostale narode Europe koji dijele njihove ideale da im se pridruže u njihovim nastojanjima,

ODLUČILI SU osnovati Europsku ekonomsku zajednicu i u tu su svrhu odredili kao svoje opunomoćenike:

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJANACA:

g. Paul-Henrija SPAAKA, ministra vanjskih poslova

baruna J. Ch. SNOY et d'OPPUERSA, glavnog tajnika Ministarstva gospodarstva, voditelja belgijskog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

PREDSJEDNIK SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE:

dr. Konrada ADENAUERA, saveznog kancelara

profesora dr. Waltera HALLSTEINA, državnog tajnika Saveznog ministarstva vanjskih poslova

PREDSJEDNIK FRANCUSKE REPUBLIKE:

g. Christiana PINEAUA, ministra vanjskih poslova

g. Mauricea FAUREA, državnog podtajnika za vanjske poslove

PREDSJEDNIK TALIJANSKE REPUBLIKE:

g. Antonija SEGNIJA, predsjednika Vijeća ministara

profesora Gaetana MARTINA, ministra vanjskih poslova

NJEZINA KRALJEVSKA VISOST VELIKA VOJVOTKINJA OD LUKSEMBURGA:

g. Josepha BECHA, predsjednika Vlade, ministra vanjskih poslova

g. Lamberta SCHAUSA, veleposlanika, voditelja luksemburškog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEMSKE:

g. Josepha LUNSA, ministra vanjskih poslova

g. J. LINTHORSTA HOMANA, voditelja nizozemskog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

KOJI SU SE, razmijenivši svoje punomoći, za koje je utvrđeno da su u valjanom i propisanom obliku, sporazumjeli kako slijedi:

Prvi dio

NAČELA

Članak 1.

Ovim Ugovorom visoke ugovorne stranke među sobom osnivaju EUROPSKU EKONOMSKU ZAJEDNICU.

Članak 2.

Zadaća je Zajednice, uspostavom zajedničkog tržišta i postupnim usklađivanjem ekonomskih politika država članica, promicati širom Zajednice skladan razvoj gospodarskih djelatnosti, stalan i uravnotežen gospodarski napredak, povećanje stabilnosti, ubrzano povišenje životnog standarda i tješnje odnose među zemljama koje objedinjuje.

Članak 3.

Za ciljeve određene u članku 2., aktivnosti Zajednice, u skladu s ovim Ugovorom i njime predviđenim rokovima, obuhvaćaju sljedeće:

- (a) ukidanje carina i količinskih ograničenja na uvoz i izvoz robe među državama članicama, kao i svih drugih mjera s istovrsnim učinkom
- (b) uspostavu zajedničke carinske tarife i zajedničke trgovinske politike prema trećim zemljama
- (c) uklanjanje prepreka slobodnom kretanju osoba, usluga i kapitala među državama članicama

- (d) usvajanje zajedničke politike u području poljoprivrede
- (e) usvajanje zajedničke politike u području prometa
- (f) uspostavu sustava koji osigurava da na zajedničkom tržištu ne dolazi do narušavanja tržišnog natjecanja
- (g) primjenu postupaka koji omogućuju koordinaciju ekonomske politike država članica i otklanjanje neravnoteže u njihovim bilancama plaćanja
- (h) usklađivanje zakona država članica u mjeri u kojoj je to potrebno za pravilno funkcioniranje zajedničkog tržišta
- (i) osnivanje Europskog socijalnog fonda u svrhu poboljšanja mogućnosti zapošljavanja za radnike i doprinosa povišenju njihova životnog standarda
- (j) osnivanje Europske investicijske banke s ciljem olakšavanja gospodarskog razvoja Zajednice otvaranjem novih izvora financiranja
- (k) pridruživanje prekomorskih zemalja i područja radi povećanja opsega trgovine i zajedničkog promicanja gospodarskog i socijalnog razvoja.

Članak 4.

1. Za izvršenje zadaća povjerenih Zajednici zadužene su sljedeće institucije:

SKUPŠTINA

VIJEĆE

KOMISIJA

SUD.

Svaka institucija djeluje u granicama ovlasti koje su joj dodijeljene ovim Ugovorom.

2. Vijeću i Komisiji pomaže Gospodarski i socijalni odbor, koji ima savjetodavnu ulogu.

Članak 5.

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere, opće ili posebne, kako bi osigurale ispunjenje obveza koje proizlaze iz ovog Ugovora ili iz radnji koje su poduzele institucije Zajednice. One olakšavaju ostvarenje zadaća Zajednice.

One se suzdržavaju od svih mjera koje bi mogle ugroziti ostvarivanje ciljeva ovog Ugovora.

Članak 6.

1. Države članice, u bliskoj suradnji s institucijama Zajednice, koordiniraju svoje ekonomske politike u opsegu koji je potreban za ostvarivanje ciljeva ovog Ugovora.
2. Institucije Zajednice vode računa da se ne ugrozi unutarnja i vanjska financijska stabilnost država članica.

Članak 7.

Unutar područja primjene ovog Ugovora i ne dovodeći u pitanje bilo koju njegovu posebnu odredbu, zabranjena je svaka diskriminacija na temelju državljanstva.

Vijeće može, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Skupštinom, kvalificiranom većinom donijeti pravila za zabranu takve diskriminacije.

Članak 8.

1. Tijekom prijelaznog razdoblja od dvanaest godina postupno se uspostavlja zajedničko tržište.

Navedeno prijelazno razdoblje dijeli se na tri faze od po četiri godine; trajanje svake faze može se izmijeniti u skladu s niže navedenim odredbama.

2. Za svaku se fazu određuje niz radnji koje treba započeti i provoditi istodobno.

3. Prijelaz iz prve faze u drugu uvjetovan je zaključkom da su ciljevi, posebno utvrđeni ovim Ugovorom za prvu fazu, zaista u bitnome ostvareni i da su, podložno iznimkama i postupcima predviđenima ovim Ugovorom, obveze ispunjene.

Navedeni zaključak na kraju četvrte godine donosi Vijeće, odlučujući jednoglasno na temelju izvješća Komisije. Međutim, država članica ne može spriječiti postizanje jednoglasnosti pozivajući se na neispunjenje vlastitih obveza. Ako se jednoglasnost ne postigne, prva se faza automatski produljuje za jednu godinu.

Na kraju pete godine, Vijeće donosi zaključak pod istim uvjetima. Ako se jednoglasnost ne postigne, prva se faza automatski produljuje za još jednu godinu.

Na kraju šeste godine, Vijeće donosi zaključak odlučujući kvalificiranom većinom na temelju izvješća Komisije.

4. U roku od mjesec dana od posljednjega navedenoga glasovanja svaka država članica koja je glasovala u manjini ili, ako potrebna većina nije bila postignuta, svaka je država članica ovlaštena pozvati Vijeće da imenuje arbitražni odbor čija je odluka obvezujuća za sve države članice i institucije Zajednice. Arbitražni odbor sastoji se od triju članova koje imenuje Vijeće odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije.

Ako Vijeće u roku od mjesec dana od kada je pozvano da imenuje članove arbitražnog odbora to ne učini, članove arbitražnog odbora imenuje Sud u daljnjem roku od mjesec dana.

Arbitražni odbor bira svojeg predsjedavajućeg.

Arbitražni odbor donosi pravorijek u roku od šest mjeseci od dana glasovanja Vijeća iz posljednjeg podstavka stavka 3.

5. Druga i treća faza mogu se produljiti ili skratiti samo odlukom koju Vijeće donese odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije.
6. Nijedna odredba iz prethodnih stavaka ne može uzrokovati da prijelazno razdoblje traje dulje od petnaest godina od stupanja ovog Ugovora na snagu.
7. Osim u slučaju iznimaka ili odstupanja predviđenih ovim Ugovorom, istek prijelaznog razdoblja najkasniji je dan do kojeg sva utvrđena pravila moraju stupiti na snagu i do kojeg moraju biti provedene sve mjere potrebne za uspostavu zajedničkog tržišta.

Drugi dio

TEMELJI ZAJEDNICE

Glava I.

SLOBODNO KRETANJE ROBE

Članak 9.

1. Zajednica se temelji na carinskoj uniji koja obuhvaća cjelokupnu trgovinu robom i među državama članicama uključuje zabranu uvoznih i izvoznih carina te svih davanja s istovrsnim učinkom, kao i donošenje zajedničke carinske tarife u njihovim odnosima s trećim zemljama.
2. Odredbe iz poglavlja 1. odjeljka 1. i poglavlja 2. ove glave primjenjuju se na proizvode podrijetlom iz država članica i na proizvode iz trećih zemalja koji su u slobodnom prometu u državama članicama.

Članak 10.

1. Smatra se da su proizvodi iz treće zemlje u slobodnom prometu u nekoj državi članici ako je udovoljeno svim uvoznim formalnostima i ako su u toj državi članici naplaćene sve propisane carine ili davanja s istovrsnim učinkom te ako za takve proizvode nije iskorištena povlastica potpunog ili djelomičnog povrata takvih carina ili davanja.
2. Prije kraja prve godine od stupanja ovog Ugovora na snagu Komisija određuje metode administrativne suradnje koje treba usvojiti radi primjene odredaba članka 9. stavka 2., uzimajući u obzir potrebu za smanjenjem na najmanju moguću mjeru formalnosti propisanih za trgovinu.

Prije kraja prve godine od stupanja ovog Ugovora na snagu Komisija utvrđuje propise koji se primjenjuju, u pogledu trgovine među državama članicama, na robu podrijetlom iz druge države članice, a u čijoj su proizvodnji upotrijebljeni proizvodi na koje država članica izvoznica nije naplatila odgovarajuće carine ili davanja s istovrsnim učinkom ili za koje je iskorištena povlastica potpunog ili djelomičnog povrata takvih carina ili davanja.

Pri donošenju navedenih propisa Komisija uzima u obzir pravila za ukidanje carina unutar Zajednice i za postupnu primjenu zajedničke carinske tarife.

Članak 11.

Države članice poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi omogućile vladama da unutar utvrđenih rokova ispune obveze u pogledu carina koje za njih proizlaze iz ovog Ugovora.

Poglavlje 1.

CARINSKA UNIJA

Odjeljak 1.

UKIDANJE CARINA MEĐU DRŽAVAMA ČLANICAMA

Članak 12.

Države članice suzdržavaju se među sobom od uvođenja novih uvoznih ili izvoznih carina ili davanja s istovrsnim učinkom te povećanja onih koje se već primjenjuju u njihovoj međusobnoj trgovini.

Članak 13.

1. Uvozne carine koje su na snazi među državama članicama postupno se ukidaju tijekom prijelaznog razdoblja u skladu s člancima 14. i 15.
2. Davanja s istovrsnim učinkom kao uvozne carine koje su na snazi među državama članicama postupno se ukidaju tijekom prijelaznog razdoblja. Komisija direktivama određuje rokove za takvo ukidanje. Pritom se vodi pravilima iz članka 14. stavaka 2. i 3. i direktivama koje donosi Vijeće u skladu s člankom 14. stavkom 2.

Članak 14.

1. Za svaki proizvod osnovna carinska stopa na koju se primjenjuju postupna sniženja jest ona stopa koja se primjenjivala 1. siječnja 1957.
2. Rokovi za sniženja određuju se kako slijedi:
  - (a) tijekom prve faze, prvo sniženje provodi se nakon isteka godine dana od dana stupanja ovog Ugovora na snagu; drugo sniženje osamnaest mjeseci nakon toga; treće sniženje na kraju četvrte godine od dana stupanja ovog Ugovora na snagu
  - (b) tijekom druge faze prvo sniženje provodi se nakon isteka osamnaest mjeseci od početka te faze; drugo sniženje osamnaest mjeseci nakon prethodnog; treće sniženje godinu dana nakon toga
  - (c) svako preostalo sniženje provodi se tijekom treće faze; Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, određuje rokove za to sniženje direktivama.
3. Pri prvom sniženju države članice među sobom uvode za svaki proizvod carinsku stopu koja je jednaka osnovnoj stopi sniženoj za 10 %.

Pri svakom sljedećem sniženju svaka država članica snižava svoje carine u cijelosti na način da se za 10 % snize ukupni prihodi od carina utvrđeni u stavku 4. te da se stope za svaki proizvod snize za najmanje 5 % od osnovne stope.

Međutim, za proizvode za koje je carinska stopa još uvijek viša od 30 % svako sniženje mora iznositi najmanje 10 % od osnovne stope.

4. Ukupni prihodi od carina svake države članice spomenuti u stavku 3. izračunavaju se tako da se vrijednost njezina uvoza iz drugih država članica tijekom 1956. godine pomnoži s osnovnim carinskim stopama.

5. Svi posebni problemi koji se pojave pri primjeni stavaka 1. do 4. rješavaju se direktivama koje donosi Vijeće odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije.

6. Države članice izvještavaju Komisiju o načinu primjene gore navedenih pravila o sniženju carinskih stopa. One nastoje osigurati da sniženje stopa na svaki proizvod iznosi:

- na kraju prve faze, najmanje 25 % od osnovne stope
- na kraju druge faze, najmanje 50 % od osnovne stope.

Utvrđi li Komisija da postoji rizik da se ciljevi utvrđeni u članku 13. i postoci utvrđeni u ovom stavku ne mogu ostvariti, daje državama članicama sve korisne preporuke.

7. Odredbe ovog članka Vijeće može izmijeniti odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Skupštinom.

Članak 15.

1. Neovisno o odredbama članka 14., svaka država članica tijekom prijelaznog razdoblja može suspendirati, u cijelosti ili djelomično, naplatu carina koje se primjenjuju na proizvode uvezene iz drugih država članica. O tome obavješćuje druge države članice i Komisiju.
2. Države članice izjavljuju svoju spremnost sniziti carine prema drugim državama članicama u kraćem roku od onog predviđenog člankom 14. ako njihovo opće gospodarsko stanje i stanje u dotičnom gospodarskom sektoru to dopuštaju.

U tu svrhu Komisija daje preporuke zainteresiranim državama članicama.

Članak 16.

Najkasnije do kraja prve faze, države članice među sobom ukidaju izvozne carine i davanja s istovrsnim učinkom.

Članak 17.

1. Odredbe od članka 9. do članka 15. stavka 1. također se primjenjuju na carine fiskalne naravi. Međutim, takve se carine ne uzimaju u obzir pri izračunu ukupnih prihoda od carina, kao ni pri sniženju carina u cijelosti, kako je spomenuto u članku 14. stavku 3. i 4.

Kod svakog snižavanja takve se carinske stope snižavaju za najmanje 10 % od osnovne stope. Države članice mogu sniziti takve stope u kraćem roku od onog predviđenog člankom 14.

2. Države članice, prije kraja prve godine od stupanja ovog Ugovora na snagu, obavješćuju Komisiju o svojim carinama fiskalne naravi.

3. Države članice zadržavaju pravo zamijeniti ove carine domaćim porezom koji je usklađen s odredbama članka 95.

4. Utvrđi li Komisija da zamjena carina fiskalne naravi u bilo kojoj državi članici nailazi na ozbiljne poteškoće, odobrava toj državi članici njihovo zadržavanje pod uvjetom da ih ukine najkasnije šest godina od stupanja ovog Ugovora na snagu. Molbu za takvim odobrenjem potrebno je podnijeti prije kraja prve godine od stupanja ovog Ugovora na snagu.

Odjeljak 2.

USPOSTAVA ZAJEDNIČKE CARINSKE TARIFE

Članak 18.

Države članice izražavaju svoju spremnost da doprinesu razvoju međunarodne trgovine i smanjivanju prepreka trgovini sklapanjem sporazuma namijenjenih, na temelju uzajamnosti i zajedničke koristi, sniženju carina ispod opće razine koju bi mogle ostvariti uspostavom carinske unije među sobom.

Članak 19.

1. Prema uvjetima i u granicama predviđenima u nastavku, carinske stope u zajedničkoj carinskoj tarifi na razini su aritmetičke sredine carinskih stopa koje se primjenjuju u četirima carinskim područjima uključenima u Zajednicu.

2. Osnova za izračun navedenog prosjeka su carinske stope koje su države članice primjenjivale 1. siječnja 1957.

Međutim, u slučaju talijanske tarife, primjenjuje se carinska stopa bez privremenog sniženja od 10 %. Nadalje, u odnosu na stavke za koje talijanska tarifa sadržava konvencionalnu stopu, ta stopa zamjenjuje stopu primijenjenu kako je utvrđeno gore, pod uvjetom da potonju ne premašuje za više od 10 %. U slučajevima kada konvencionalna stopa premašuje stopu primijenjenu kako je utvrđeno gore za više od 10 %, potonja uvećana za 10 % uzima se kao osnova za izračun aritmetičke sredine.

U odnosu na tarifne brojeve iz Popisa A, carinske stope navedene na tom Popisu, za potrebe izračuna aritmetičke sredine, zamjenjuju primijenjene stope.

3. Carinske stope zajedničke carinske tarife ne smiju prelaziti:
  - (a) 3 % za proizvode iz tarifnih brojeva u Popisu B
  - (b) 10 % za proizvode iz tarifnih brojeva u Popisu C
  - (c) 15 % za proizvode iz tarifnih brojeva u Popisu D
  - (d) 25 % za proizvode iz tarifnih brojeva u Popisu E; ako tarifa zemalja Beneluksa za te proizvode sadržava stopu koja ne prelazi 3 %, takva se stopa, za potrebe izračuna aritmetičkog prosjeka, povisuje na 12 %.
4. Popis F propisuje carinske stope koje se primjenjuju na u njemu navedene proizvode.
5. Popisi tarifnih brojeva iz ovog članka i članka 20. navedeni su u Prilogu I. ovom Ugovoru.

Članak 20.

Carinske stope koje se primjenjuju na proizvode navedene u Popisu G određuju se pregovorima među državama članicama. Svaka država članica može navedenom Popisu dodati daljnje proizvode do vrijednosti koja ne prelazi 2 % od ukupne vrijednosti njezinih uvoza iz trećih zemalja tijekom 1956. godine.

Komisija poduzima sve odgovarajuće korake kako bi osigurala da takvi pregovori započnu prije kraja druge godine od stupanja ovog Ugovora na snagu i da budu zaključeni prije kraja prve faze.

Ako se u navedenim rokovima za određene proizvode ne može postići dogovor, Vijeće određuje carinske stope zajedničke carinske tarife, na prijedlog Komisije, odlučujući do kraja druge faze jednoglasno, a nakon toga kvalificiranom većinom.

Članak 21.

1. Tehničke poteškoće do kojih može doći u primjeni članka 19. i 20. rješavaju se u roku od dvije godine od stupanja ovog Ugovora na snagu, direktivama koje donosi Vijeće odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije.

2. Prije kraja prve faze ili najkasnije do određivanja carinskih stopa, Vijeće kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije odlučuje o svim prilagodbama potrebnima u interesu unutrašnje usklađenosti zajedničke carinske tarife, kao rezultat primjene pravila određenih člancima 19. i 20., osobito uzimajući u obzir stupanj prerade kojima je podvrgnuta različita roba na koju se primjenjuje zajednička tarifa.

Članak 22.

Komisija, u roku od dvije godine od stupanja ovog Ugovora na snagu, određuje opseg u kojem se carine fiskalne naravi iz članka 17. stavka 2. uzimaju u obzir pri izračunu aritmetičke sredine predviđene člankom 19. stavkom 1. Komisija uzima u obzir sve zaštitne učinke koje takve carine mogu imati.

U roku od šest mjeseci od takvog određivanja, svaka država članica može zatražiti da se na dotični proizvod primijeni postupak predviđen člankom 20., ali u tom se slučaju na tu državu ne primjenjuje postotna granica predviđena navedenim člankom.

Članak 23.

1. Za potrebe postupnog uvođenja zajedničke carinske tarife, države članice rade izmjenu svojih tarifa koje se primjenjuju na treće zemlje kako slijedi:
  - (a) za tarifne brojeve za koje se carinske stope koje su se stvarno primjenjivale 1. siječnja 1957. ne razlikuju od stopa iz zajedničke carinske tarife za više od 15 % u bilo kojem smjeru, potonje se počinju primjenjivati na kraju četvrte godine od dana stupanja ovog Ugovora na snagu
  - (b) u svim ostalim slučajevima, države članice, od istog dana, primjenjuju carinske stope koje za 30 % snižavaju razliku između stopa koje su se stvarno primjenjivale 1. siječnja 1957. i stopa iz zajedničke carinske tarife
  - (c) na kraju druge faze ova se razlika ponovno snižava za 30 %
  - (d) za tarifne brojeve za koje na kraju prve faze carinske stope u zajedničkoj carinskoj tarifi još nisu određene, svaka država članica, u roku od šest mjeseci od odluke Vijeća donesene u skladu s člankom 20., primjenjuje takve carine kakve bi proizašle iz primjene pravila navedenih u ovom stavku.

2. Ako je državi članici izdano odobrenje na temelju članka 17. stavka 4., ona ne mora, dok je odobrenje valjano, primijeniti prethodne odredbe na tarifne brojeve na koje se odobrenje odnosi. Nakon isteka takvog odobrenja dotična država članica primjenjuje one carinske stope kakve bi proizašle iz primjene pravila navedenih u stavku 1.

3. Zajednička carinska tarifa počinje se u cijelosti primjenjivati najkasnije od kraja prijelaznog razdoblja.

Članak 24.

Države članice mogu mijenjati svoje carine bržim tempom od onog predviđenog člankom 23. radi njihova usklađenja sa zajedničkom carinskom tarifom.

Članak 25.

1. Utvrdi li Komisija da u državama članicama proizvodnja određenih proizvoda sadržanih u Popisima B, C i D nije dostatna za zadovoljenje potražnje jedne od država članica, a da to zadovoljenje potražnje tradicionalno u znatnoj mjeri ovisi o uvozu iz trećih zemalja, Vijeće kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije odobrava zainteresiranoj državi članici carinske kvote po sniženoj carinskoj stopi ili uz oslobođenje od carina.

Takve kvote ne smiju premašiti granicu iznad koje bi mogla nastati opasnost od aktivnosti koje uzrokuju štetu drugim državama članicama.

2. U slučaju proizvoda iz Popisa E i iz Popisa G za koje su carinske stope bile određene u skladu s postupkom predviđenim u članku 20. stavku 3., Komisija, ako je unutar Zajednice promjena u izvorima ponude ili pomanjkanje u ponudi takvo da uzrokuje opasne posljedice za prerađivačke industrije države članice, na zahtjev dotične države članice odobrava istoj tarifne kvote po sniženoj carinskoj stopi ili uz oslobođenje od carina.

Takve kvote ne smiju premašiti granicu iznad koje bi mogla nastati opasnost od aktivnosti koje uzrokuju štetu drugim državama članicama.

3. U slučaju proizvoda navedenih u Prilogu II. ovom Ugovoru Komisija može ovlastiti svaku državu članicu da suspendira, u cijelosti ili djelomično, naplatu carina koje se primjenjuju ili takvoj državi članici može odobriti tarifne kvote po sniženoj carinskoj stopi ili uz oslobođenje od carina pod uvjetom da se time neće prouzročiti ozbiljniji poremećaji na tržištu tih proizvoda.

4. Komisija periodično provjerava tarifne kvote odobrene na temelju ovog članka.

Članak 26.

Komisija može ovlastiti bilo koju državu članicu koja se suočava s posebnim poteškoćama da odgodi sniženje ili povišenje carinskih stopa predviđeno člankom 23. u odnosu na određene tarifne brojeve njezine tarife.

Takvo odobrenje može se izdati samo za ograničeno razdoblje i u odnosu na tarifne brojeve koji za tu državu, kada se uzmu u cijelosti, ne predstavljaju više od 5 % vrijednosti njezina uvoza iz trećih zemalja u posljednjoj godini za koju su dostupni statistički podaci.

Članak 27.

Prije kraja prve faze, države članice, u onoj mjeri u kojoj to bude potrebno, poduzimaju korake radi usklađivanja svojih odredaba određenih zakonom, podzakonskim ili drugim pravnim aktom u odnosu na carinska pitanja. U tu svrhu Komisija daje državama članicama sve korisne preporuke.

Članak 28.

O svakoj samostalnoj izmjeni ili suspenziji carina zajedničke carinske tarife jednoglasno odlučuje Vijeće. Međutim, nakon završetka prijelaznog razdoblja Vijeće može kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije odlučiti o izmjenama ili suspenzijama koje ne prelaze 20 % stope određene carine za razdoblje od najviše šest mjeseci. Takve se izmjene ili suspenzije pod jednakim uvjetima smiju produjiti najviše za još jedno razdoblje od šest mjeseci.

Članak 29.

U izvršavanju zadaća koje su joj povjerene na temelju ovog odjeljka, Komisija se rukovodi:

- (a) potrebom promicanja trgovine između država članica i trećih zemalja
- (b) razvojem uvjeta tržišnog natjecanja unutar Zajednice, u mjeri u kojoj ono vodi do poboljšanja konkurentske sposobnosti poduzetnikâ
- (c) zahtjevima Zajednice s obzirom na opskrbu sirovinama i poludovršenom robom; u tom smislu Komisija vodi brigu da se izbjegne narušavanje uvjeta tržišnog natjecanja među državama članicama u pogledu dovršene robe
- (d) potrebom izbjegavanja ozbiljnih poremećaja u gospodarstvima država članica i osiguravanja racionalnog razvoja proizvodnje i rasta potrošnje unutar Zajednice.

Poglavlje 2.

UKIDANJE KOLIČINSKIH OGRANIČENJA MEĐU DRŽAVAMA ČLANICAMA

Članak 30.

Ne dovodeći u pitanje sljedeće odredbe, među državama članicama zabranjena su količinska ograničenja uvoza i sve mjere s istovrsnim učinkom.

Članak 31.

Države članice suzdržavaju se među sobom od uvođenja novih količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom.

Međutim, ova se obveza odnosi samo na stupanj liberalizacije postignut temeljem odluka Vijeća Organizacije za europsku gospodarsku suradnju od 14. siječnja 1955. Države članice dostavljaju Komisiji, najkasnije šest mjeseci od stupanja ovog Ugovora na snagu, popise proizvoda koje su liberalizirale temeljem navedenih odluka. Ovi se popisi konsolidiraju među državama članicama.

Članak 32.

U međusobnoj trgovini države članice suzdržavaju se od uvođenja restriktivnijih kvota i mjera s istovrsnim učinkom od onih koje postoje na dan stupanja ovog Ugovora na snagu.

Navedene se kvote ukidaju najkasnije do kraja prijelaznog razdoblja. Tijekom tog razdoblja kvote se postupno ukidaju u skladu sa sljedećim odredbama.

Članak 33.

1. Godinu dana od stupanja ovog Ugovora na snagu svaka država članica pretvara sve bilateralne kvote otvorene za bilo koju drugu državu članicu u globalne kvote otvorene bez diskriminacije svim ostalim državama članicama.

Na isti dan države članice povećavaju ukupnu vrijednost tako uspostavljenih globalnih kvota na način koji omogućuje povećanje od najmanje 20 % njihove ukupne vrijednosti u usporedbi s prethodnom godinom. Međutim, globalna kvota za svaki proizvod povećava se za najmanje 10 %.

Kvota se godišnje povećavaju u skladu s jednakim pravilima i u jednakim razmjerima u odnosu na prethodnu godinu.

Četvrto povećanje provodi se na kraju četvrtre godine od stupanja ovog Ugovora na snagu; peto, godinu dana od početka druge faze.

2. Ako u slučaju proizvoda koji nije liberaliziran globalna kvota ne doseže 3 % domaće proizvodnje dotične države, najkasnije godinu dana od stupanja ovog Ugovora na snagu uvodi se kvota koja iznosi najmanje 3 % domaće proizvodnje. Ta se kvota na kraju druge godine povećava na 4 %, a na kraju treće godine na 5 %. Nakon toga dotična država članica povećava kvotu za najmanje 15 % godišnje.

Ako nema takve domaće proizvodnje, Komisija donosi odluku kojom određuje odgovarajuću kvotu.

3. Na kraju desete godine svaka kvota iznosi najmanje 20 % domaće proizvodnje.

4. Ako Komisija odlukom utvrdi da je uvoz bilo kojeg proizvoda tijekom dviju uzastopnih godina ispod razine otvorene kvote, ta se globalna kvota ne uzima u obzir pri izračunu ukupne vrijednosti globalnih kvota. U tom slučaju država članica ukida ograničenje kvota za dotični proizvod.

5. U pogledu kvota koje predstavljaju više od 20 % domaće proizvodnje dotičnog proizvoda, Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, smanjiti minimalni postotak od 10 % utvrđen stavkom 1. Međutim, ova izmjena ne utječe na obvezu godišnjeg povećanja ukupne vrijednosti globalnih kvota za 20 %.
6. Države članice koje su premašile svoje obveze glede stupnja liberalizacije postignutog temeljem odluka Vijeća Organizacije za europsku gospodarsku suradnju od 14. siječnja 1955. imaju pravo, pri izračunu godišnjeg ukupnog povećanja od 20 % predviđenog stavkom 1., uzeti u obzir opseg uvoza koji je bio liberaliziran samostalnim djelovanjem. Takav izračun podnosi se Komisiji radi dobivanja njezina prethodnog odobrenja.
7. Komisija donosi direktive kojima određuje postupak i rokove u skladu s kojima države članice među sobom ukidaju sve mjere koje postoje na dan stupanja ovog Ugovora na snagu i imaju istovrsni učinak kao i kvote.
8. Ako Komisija utvrdi da je zbog primjene odredaba ovog članka, posebno odredaba o postocima, nemoguće osigurati postupno ukidanje kvota predviđenih u članku 32. stavku 2., Vijeće može, na prijedlog Komisije, odlučujući jednoglasno tijekom prve faze, a nakon toga odlučujući kvalificiranom većinom, izmijeniti postupak utvrđen ovim člankom i, osobito, može povećati utvrđene postotke.

Članak 34.

1. Količinska ograničenja izvoza i sve mjere s istovrsnim učinkom zabranjeni su među državama članicama.
2. Države članice najkasnije do kraja prve faze ukidaju količinska ograničenja izvoza i sve mjere s istovrsnim učinkom koje postoje u trenutku stupanja ovog Ugovora na snagu.

Članak 35.

Države članice izjavljuju svoju spremnost ukinuti količinska ograničenja uvoza iz drugih država članica i izvoza u druge države članice brže nego što je predviđeno prethodnim člancima ako njihovo opće gospodarsko stanje i stanje u dotičnom gospodarskom sektoru to dopuštaju.

U tu svrhu Komisija daje preporuke zainteresiranim državama.

Članak 36.

Odredbe članka 30. do 34. ne isključuju zabrane ili ograničenja uvoza, izvoza ili provoza robe koji su opravdani razlozima javnog morala, javnog poretka ili javne sigurnosti; zaštite zdravlja i života ljudi, životinja ili biljaka; zaštite nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti; ili zaštite industrijskog i trgovačkog vlasništva. Međutim, te zabrane ili ograničenja ne smiju biti sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikrivenog ograničavanja trgovine među državama članicama.

Članak 37.

1. Države članice postupno prilagođavaju sve državne monopole komercijalne naravi kako bi se osiguralo da nakon isteka prijelaznog razdoblja među državljanima država članica ne postoji diskriminacija u pogledu uvjeta nabave i prodaje robe.

Odredbe ovog članka primjenjuju se na svako tijelo putem kojeg država članica *de iure* ili *de facto*, bilo neposredno ili posredno, nadzire, određuje ili osjetno utječe na uvoz ili izvoz među državama članicama. Ove se odredbe na isti način primjenjuju i na monopole koje je država prenijela na druge.

2. Države članice suzdržavaju se od uvođenja bilo koje nove mjere koja je protivna načelima utvrđenima stavkom 1. ili koja ograničuje područje primjene članka koji se odnose na ukidanje carina i količinskih ograničenja među državama članicama.

3. Rokovi za mjere iz stavka 1. usklađuju se s ukidanjem količinskih ograničenja za iste proizvode koje je predviđeno člancima 30. do 34.

Ako je proizvod predmet državnog monopola komercijalne naravi u samo jednoj državi članici ili u njih nekoliko, Komisija može ovlastiti ostale države članice da primijene zaštitne mjere dok se ne provede prilagodba predviđena stavkom 1.; Komisija određuje uvjete i pojedinosti takvih mjera.

4. Ako državni monopol komercijalne naravi sadrži neko pravilo utvrđeno kako bi se olakšala prodaja poljoprivrednih proizvoda ili ostvarivanje najboljeg prihoda od njih, pri primjeni pravila iz ovog članka potrebno je poduzeti korake radi osiguranja jednake zaštite zapošljavanja i životnog standarda dotičnih proizvođača, vodeći računa o prilagodbama koje će biti moguće, kao i o specijalizaciji koja će s vremenom biti potrebna.

5. Obveze određene državama članicama obvezujuće su samo u onoj mjeri u kojoj su u skladu s postojećim međunarodnim sporazumima.

6. Komisija, počevši od prve faze, daje preporuke o načinu i rokovima u skladu s kojima se provodi prilagodba predviđena ovim člankom.

Glava II.

POLJOPRIVREDA

Članak 38.

1. Zajedničko tržište obuhvaća poljoprivredu i trgovinu poljoprivrednim proizvodima. „Poljoprivredni proizvodi“ su plodovi zemlje, proizvodi stočarstva i ribarstva te proizvodi prvog stupnja prerade neposredno vezani uz te proizvode.

2. Osim ako je člancima 39. do 46. drukčije predviđeno, pravila utvrđena radi uspostave zajedničkog tržišta primjenjuju se i na poljoprivredne proizvode.
3. Proizvodi na koje se odnose odredbe članaka 39. do 46. navedeni su u Prilogu II. ovom Ugovoru. Međutim, u roku od dvije godine od stupanja ovog Ugovora na snagu Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, određuje koji se proizvodi dodaju tom popisu.
4. Djelovanje i razvoj zajedničkog tržišta za poljoprivredne proizvode mora biti popraćeno utvrđivanjem zajedničke poljoprivredne politike među državama članicama.

Članak 39.

1. Ciljevi su zajedničke poljoprivredne politike sljedeći:
  - (a) povećati poljoprivrednu produktivnost promicanjem tehničkog napretka i osiguranjem racionalnog razvoja poljoprivredne proizvodnje te optimalnog korištenja čimbenika proizvodnje, osobito radne snage
  - (b) na taj način osigurati primjeren životni standard poljoprivrednog stanovništva, osobito povećanjem osobne zarade osoba koje se bave poljoprivredom
  - (c) stabilizirati tržišta
  - (d) osigurati dostupnost opskrbe
  - (e) pobrinuti se da roba dođe do potrošača po razumnim cijenama.

2. Pri osmišljavanju zajedničke poljoprivredne politike i posebnih metoda njezine primjene, vodi se računa o:

- (a) posebnoj naravi poljoprivredne djelatnosti, koja proizlazi iz socijalne strukture poljoprivrede te iz strukturnih i prirodnih razlika među različitim poljoprivrednim regijama
- (b) potrebi postupnog izvršenja odgovarajućih prilagodbi
- (c) činjenici da poljoprivreda u državama članicama predstavlja sektor koji je usko povezan s gospodarstvom u cjelini.

Članak 40.

1. Države članice postupno razvijaju zajedničku poljoprivrednu politiku tijekom prijelaznog razdoblja te ona stupa na snagu najkasnije do kraja tog razdoblja.

2. Radi ostvarivanja ciljeva određenih člankom 39. uspostavlja se zajednička organizacija poljoprivrednih tržišta.

Ovisno o vrsti proizvoda, ta organizacija poprima jedan od sljedećih oblika:

- (a) zajednička pravila o tržišnom natjecanju
- (b) obvezna koordinacija različitih organizacija nacionalnih tržišta
- (c) organizacija europskog tržišta.

3. Zajednička organizacija uspostavljena u skladu sa stavkom 2. može uključivati sve mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva određenih člankom 39., osobito reguliranje cijena, potporu proizvodnji i prodaji različitih proizvoda, sustave skladištenja i prijenosa, kao i zajedničke mehanizme stabiliziranja uvoza ili izvoza.

Zajednička organizacija ograničena je na ostvarivanje ciljeva određenih člankom 39. i isključuje svaku diskriminaciju između proizvođača ili potrošača unutar Zajednice.

Svaka zajednička politika cijena temelji se na zajedničkim kriterijima i jedinstvenim metodama izračunavanja.

4. Kako bi se zajedničkoj organizaciji iz stavka 2. omogućilo ostvarivanje njezinih ciljeva, mogu se osnovati jedan ili više fondova za smjernice i jamstva u poljoprivredi.

Članak 41.

Radi ostvarivanja ciljeva određenih člankom 39., u okviru zajedničke poljoprivredne politike mogu se predvidjeti sljedeće mjere:

- (a) učinkovito koordiniranje napora u područjima strukovnog osposobljavanja, istraživanja i širenja znanja o poljoprivredi; navedeno može obuhvaćati i zajedničko financiranje projekata ili institucija
- (b) zajedničke mjere za promicanje potrošnje određenih proizvoda.

Članak 42.

Odredbe poglavlja koje se odnosi na pravila o tržišnom natjecanju primjenjuju se na proizvodnju i trgovinu poljoprivrednim proizvodima samo u onoj mjeri koju utvrdi Vijeće u okviru članka 43. stavaka 2. i 3. i u skladu s postupkom utvrđenim tim člankom, uzimajući u obzir ciljeve određene člankom 39.

Vijeće može posebno odobriti dodjeljivanje potpore:

- (a) za zaštitu poduzetnika koji su zbog strukturnih ili prirodnih uvjeta u nepovoljnijem položaju
- (b) u okviru programâ gospodarskog razvoja.

Članak 43.

1. Radi razrade općenitih odrednica zajedničke poljoprivredne politike, Komisija, neposredno nakon stupanja ovog Ugovora na snagu, saziva konferenciju država članica s ciljem usporedbe njihovih poljoprivrednih politika, osobito putem sastavljanja izvješća o njihovim resursima i potrebama.

2. Uzimajući u obzir rad konferencije predviđene stavkom 1., a nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te u roku od dvije godine od stupanja ovog Ugovora na snagu, Komisija podnosi prijedloge za razradu i provedbu zajedničke poljoprivredne politike, uključujući i prijedloge za zamjenu nacionalnih organizacija jednim od oblika zajedničke organizacije predviđenih u članku 40. stavku 2., kao i prijedloge za provedbu mjera pobliže određenih ovom glavom.

U tim se prijedlozima vodi računa o međuovisnosti poljoprivrednih pitanja navedenih u ovoj glavi.

Vijeće na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Skupštinom, tijekom prvih dviju faza odlučujući jednoglasno, a nakon toga kvalificiranom većinom, donosi uredbe, direktive ili odluke, ne dovodeći u pitanje bilo koju od preporuka koje također može donijeti.

3. Odlučujući kvalificiranom većinom i sukladno stavku 2., Vijeće može zamijeniti nacionalnu organizaciju tržišta zajedničkom organizacijom predviđenom u članku 40. stavku 2. ako:

- (a) zajednička organizacija državama članicama koje se protive ovoj mjeri i koje imaju vlastitu organizaciju za dotičnu proizvodnju nudi jednaku zaštitu zapošljavanja i životnog standarda dotičnih proizvođača, vodeći računa o mogućim prilagodbama, kao i o specijalizaciji koja će s vremenom biti potrebna
- (b) takva organizacija osigurava uvjete za trgovinu unutar Zajednice slične onima koji postoje na nacionalnom tržištu.

4. Ako se zajednička organizacija za određene sirovine uspostavi prije postojanja zajedničke organizacije za odgovarajuće prerađene proizvode, one sirovine koje se koriste za prerađene proizvode namijenjene izvozu u treće zemlje mogu se uvoziti iz zemalja izvan Zajednice.

Članak 44.

1. U mjeri u kojoj bi postupno ukidanje carina i količinskih ograničenja među državama članicama moglo dovesti do cijena koje bi vjerojatno mogle ugroziti ostvarivanje ciljeva određenih člankom 39., svaka država članica tijekom prijelaznog razdoblja ima pravo primijeniti na određene proizvode, na nediskriminirajući način i u zamjenu za kvote te u onoj mjeri u kojoj to ne utječe na povećanje opsega trgovine predviđenog u članku 45. stavku 2., sustav najnižih cijena ispod kojih se uvoz može:

- privremeno suspendirati ili smanjiti ili
- odobriti, ali pod uvjetom da se provede po cijeni višoj od najniže cijene za dotični proizvod.

U potonjem slučaju najniže cijene ne uključuju carine.

2. Najniže cijene ne smiju prouzročiti smanjenje opsega trgovine koja postoji među državama članicama prilikom stupanja ovog Ugovora na snagu niti predstavljati prepreku postupnom povećanju opsega te trgovine. Najniže cijene ne smiju se primjenjivati tako da predstavljaju prepreku razvoju prirodnih prednosti među državama članicama.

3. Neposredno nakon stupanja ovog Ugovora na snagu, Vijeće će na prijedlog Komisije odrediti objektivne kriterije za uspostavu sustava najnižih cijena i za određivanje takvih cijena.

Navedeni kriteriji osobito uzimaju u obzir prosječne troškove domaće proizvodnje u državi članici koja primjenjuje najnižu cijenu, položaj različitih poduzeća u odnosu na takve prosječne troškove proizvodnje te potrebu promicanja postupnog poboljšanja poljoprivredne prakse i prilagodbi i specijalizacija potrebnih na zajedničkom tržištu.

Komisija nadalje predlaže postupak za preispitivanje tih kriterija kako bi omogućila i ubrzala tehnički napredak i postupno uskladila cijene na zajedničkom tržištu.

Navedene kriterije i postupak njihove revizije određuje Vijeće, odlučujući jednoglasno, u roku od tri godine od stupanja ovog Ugovora na snagu.

4. Dok odluka Vijeća ne stupi na snagu, države članice mogu odrediti najniže cijene pod uvjetom da su one prethodno proslijeđene Komisiji i drugim državama članicama kako bi one mogle dati svoje primjedbe.

Jednom kada Vijeće donese svoju odluku, države članice utvrđuju najniže cijene na temelju gore utvrđenih kriterija.

Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, ispraviti svaku odluku država članica koja nije u skladu s gore utvrđenim kriterijima.

5. Ako se pokaže da za određene proizvode do početka treće faze nije moguće odrediti navedene objektivne kriterije, Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, izmijeniti najniže cijene za te proizvode.

6. Na kraju prijelaznog razdoblja sastavlja se tablica najnižih cijena koje su i dalje na snazi. Vijeće, odlučujući na prijedlog Komisije i većinom od devet glasova u skladu s ponderiranjem utvrđenim u članku 148. stavku 2. podstavku 1., određuje sustav koji se primjenjuje u okviru zajedničke poljoprivredne politike.

Članak 45.

1. Dok se nacionalne organizacije tržišta ne zamijene jednim od oblika zajedničke organizacije tržišta iz članka 40. stavka 2., trgovina proizvodima za koje u određenim državama članicama postoje:

- odredbe kojima se domaćim proizvođačima jamči tržište za njihove proizvode i
- potrebe za uvozom,

razvija se sklapanjem dugoročnih sporazuma ili ugovora između država članica uvoznica i izvoznica.

Ti sporazumi ili ugovori usmjereni su prema postupnom ukidanju svake diskriminacije među različitim proizvođačima unutar Zajednice pri primjeni ovih odredaba.

Takvi se sporazumi ili ugovori sklapaju tijekom prve faze, uz poštovanje načela uzajamnosti.

2. U odnosu na količine, ovi sporazumi ili ugovori temelje se na prosječnom opsegu trgovine dotičnim proizvodima među državama članicama tijekom razdoblja od tri godine prije stupanja ovog Ugovora na snagu te omogućuju povećanje opsega trgovine unutar granica postojećih potreba uzimajući u obzir tradicionalne trgovinske tokove.

U odnosu na cijene, ovi sporazumi ili ugovori dopuštaju proizvođačima prodaju dogovorenih količina po cijenama koje se postupno usklađuju s onima koje se plaćaju domaćim proizvođačima na unutarnjem tržištu zemlje kupca.

Ovo se usklađivanje nastavlja što je jednakomjernije moguće te završava najkasnije do kraja prijelaznog razdoblja.

Zainteresirane stranke pregovaraju o cijenama u okviru direktiva koje Komisija donosi za potrebe provedbe prethodnih dvaju podstavaka.

Ako se prva faza produlji, navedeni sporazumi ili ugovori nastavljaju se provoditi u skladu s uvjetima koji se primjenjuju na kraju četvrte godine od stupanja ovog Ugovora na snagu, uz suspenziju obveze povećanja količina i usklađivanja cijena do prijelaza na drugu fazu.

Države članice koriste se svim mogućnostima u okviru svojeg zakonodavstva, posebice u odnosu na uvoznju politiku, kako bi osigurale sklapanje i provođenje ovih sporazuma ili ugovora.

3. U opsegu u kojem države članice trebaju sirovine za izradu proizvoda koji se izvoze izvan Zajednice i koji konkuriraju proizvodima trećih zemalja, gore navedeni sporazumi ili ugovori ne smiju sprečavati uvoz sirovina iz trećih zemalja za tu svrhu. Međutim, ova se odredba ne primjenjuje ako Vijeće jednoglasno odluči omogućiti isplate naknade potrebne za kompenzaciju više cijene plaćene za uvoz proizvoda na temelju ovih sporazuma ili ugovora u odnosu na nabavnu cijenu iste robe kupljene na svjetskom tržištu.

Članak 46.

Ako u nekoj državi članici određeni proizvod podliježe nacionalnoj organizaciji tržišta ili unutarnjim pravilima s istovrsnim učinkom, a koji utječu na konkurentski položaj slične proizvodnje u nekoj drugoj državi članici, države članice primjenjuju kompenzacijsko davanje na uvoz tog proizvoda koji dolazi iz države članice u kojoj takva organizacija ili pravila postoje, osim ako ta država primjenjuje kompenzacijsko davanje na izvoz.

Komisija određuje iznos tih davanja u visini potrebnoj za uspostavu ravnoteže; ona može odobriti i druge mjere, čije uvjete i pojedinosti sama utvrđuje.

Članak 47.

U okviru zadaća koje u skladu s odredbama ove glave treba obaviti Gospodarski i socijalni odbor, njegov odjel za poljoprivredu, u skladu s člancima 197. i 198., na raspolaganju je Komisiji tijekom pripreme vijećanja Odbora.

Glava III.

SLOBODNO KRETANJE OSOBA, USLUGA I KAPITALA

Poglavlje 1.

RADNICI

Članak 48.

1. Sloboda kretanja radnika osigurava se unutar Zajednice najkasnije do kraja prijelaznog razdoblja.
2. Ta sloboda kretanja podrazumijeva ukidanje svake diskriminacije na temelju državljanstva među radnicima iz država članica u vezi sa zapošljavanjem, primicima od rada i ostalim uvjetima rada i zapošljavanja.
3. Podložno ograničenjima koja su opravdana razlozima javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja, ta sloboda podrazumijeva pravo na:
  - (a) prihvaćanje stvarno učinjenih ponuda za zaposlenje
  - (b) slobodno kretanje unutar državnog područja država članica u tu svrhu
  - (c) boravak u državi članici radi zapošljavanja sukladno odredbama koje uređuju zapošljavanje državljana te države utvrđenih zakonom i ostalim propisima
  - (d) ostanak na državnom području države članice nakon prestanka zaposlenja u toj državi, pod uvjetima sadržanima u provedbenim uredbama koje sastavlja Komisija.

4. Odredbe ovog članka ne primjenjuju se na zapošljavanje u javnim službama.

Članak 49.

Odmah nakon stupanja ovog Ugovora na snagu, Vijeće, odlučujući na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom, donosi direktive ili uredbe kojima se određuju mjere potrebne za postupno ostvarivanje slobode kretanja radnika kako je utvrđeno člankom 48., a osobito:

- (a) osiguravanjem bliske suradnje među nacionalnim službama za zapošljavanje
- (b) sustavnim i postupnim ukidanjem administrativnih postupaka i praksi te rokova propisanih za pristup slobodnim radnim mjestima, bilo da proizlaze iz nacionalnog zakonodavstva, bilo iz prethodno sklopljenih sporazuma među državama članicama, a čije bi zadržavanje predstavljalo prepreku liberalizaciji kretanja radnika
- (c) sustavnim i postupnim ukidanjem svih propisanih rokova i drugih ograničenja predviđenih nacionalnim zakonodavstvom ili prethodno sklopljenim sporazumima među državama članicama, kojima se radnicima iz drugih država članica nameću uvjeti u vezi sa slobodnim izborom zaposlenja, a koji su različiti od uvjeta koji se postavljaju radnicima dotične države
- (d) uspostavom odgovarajućih mehanizama za povezivanje ponuda i molba za zapošljavanje te za lakše postizanje ravnoteže između ponude i potražnje na tržištu rada, na način kojim bi se izbjeglo ozbiljno ugrožavanje životnog standarda i stupnja zaposlenosti u različitim regijama i industrijskim granama.

Članak 50.

U okviru zajedničkog programa, države članice potiču razmjenu mladih radnika.

Članak 51.

Vijeće, odlučujući jednoglasno, na prijedlog Komisije, usvaja mjere u području socijalne sigurnosti nužne za omogućavanje slobode kretanja radnika; u tu svrhu, Vijeće uspostavlja sustav kojim se radnicima migrantima i njihovim uzdržavanicima jamči:

- (a) zbrajanje ukupnog staža koji se uzima u obzir na temelju zakona različitih zemalja radi stjecanja i zadržavanja prava na naknadu i obračun visine naknade
- (b) isplatu naknada osobama koje imaju boravište na državnom području država članica.

Poglavlje 2.

PRAVO POSLOVNOG NASTANA

Članak 52.

U okviru niže navedenih odredaba, ograničivanje slobode poslovnog nastana državljana jedne države članice na državnom području druge države članice postupno se ukida tijekom prijelaznog razdoblja. To se postupno ukidanje odnosi i na ograničivanje osnivanja zastupništava, podružnica ili društava kćeri od strane državljana bilo koje države članice s poslovnim nastanom na državnom području bilo koje druge države članice.

Sloboda poslovnog nastana uključuje pravo pokretanja i obavljanja djelatnosti kao samozaposlene osobe te pravo osnivanja i upravljanja poduzećima, osobito trgovačkim društvima u smislu drugog stavka članka 58., sukladno uvjetima koje pravo zemlje u kojoj se taj poslovni nastan ostvaruje utvrđuje za svoje državljane, a podložno odredbama poglavlja koje se odnosi na kapital.

Članak 53.

Države članice ne uvode nova ograničenja prava poslovnog nastana državljana drugih država članica na svojem državnom području, osim ako je ovim Ugovorom drukčije predviđeno.

Članak 54.

1. Prije kraja prve faze, Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom i Skupštinom, sastavlja opći program ukidanja postojećih ograničenja slobode poslovnog nastana unutar Zajednice. Komisija podnosi svoj prijedlog Vijeću tijekom prvih dviju godina prve faze.

Programom se određuju opći uvjeti pod kojima se sloboda poslovnog nastana treba ostvariti u slučaju svake pojedine djelatnosti i osobito faze po kojima se ona treba ostvariti.

2. Za provedbu ovog općeg programa ili, u nedostatku takvog programa, za postizanje određene faze ostvarenja slobode poslovnog nastana u odnosu na određenu djelatnost, Vijeće, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom i Skupštinom, donosi direktive, odlučujući jednoglasno do kraja prve faze, a nakon toga kvalificiranom većinom.

3. Vijeće i Komisija izvršavaju dužnosti koje su im povjerene na temelju prethodnih odredaba, a osobito:
- (a) načelnim davanjem prednosti djelatnostima kod kojih sloboda poslovnog nastana daje osobito vrijedan doprinos razvoju proizvodnje i trgovine
  - (b) osiguravanjem bliske suradnje među nadležnim vlastima u državama članicama kako bi se utvrdila konkretna stanja u različitim djelatnostima unutar Zajednice
  - (c) ukidanjem onih administrativnih postupaka i praksa koje bilo da proizlaze iz nacionalnog zakonodavstva, bilo iz prethodno sklopljenih sporazuma među državama članicama, a čije bi zadržavanje moglo predstavljati prepreku slobodi poslovnog nastana;
  - (d) osiguravanjem da radnici jedne države članice zaposleni na državnom području druge države članice mogu ostati na tom državnom području radi pokretanja djelatnosti kao samozaposlene osobe ako ispunjavaju pretpostavke koje bi morali ispunjavati da su u tu državu ušli u trenutku kada namjeravaju pokrenuti tu djelatnost
  - (e) omogućavanjem državljaninu jedne države članice da stječe i koristi zemljište i građevine na državnom području druge države članice u mjeri u kojoj to nije protivno načelima utvrđenima u članku 39. stavku 2.
  - (f) postupnim ukidanjem ograničenja slobode poslovnog nastana u svakoj razmatranoj grani djelatnosti, kako s obzirom na uvjete za osnivanje zastupništava, podružnica ili društava kćeri na državnom području države članice, tako i s obzirom na uvjete za dolazak osoblja iz matičnog poduzeća na upravljačke ili nadzorne položaje u takvim zastupništvima, podružnicama ili društvima kćerima
  - (g) usklađivanjem, u mjeri u kojoj je to potrebno, zaštitnih mehanizama koje države članice zahtijevaju od trgovačkih društava u smislu članka 58. stavka 2. radi zaštite interesa članova i trećih, s ciljem izjednačavanja takvih zaštitnih mehanizama širom Zajednice

- (h) osiguravanjem da uvjeti poslovnog nastana ne budu narušeni potporama koje dodjeljuju države članice.

Članak 55.

Odredbe ovog poglavlja ne primjenjuju se u određenoj državi članici na djelatnosti koje su u toj državi članici, makar i povremeno, povezane s izvršavanjem javnih ovlasti.

Na prijedlog Komisije, Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, propisati da se odredbe ovog poglavlja ne primjenjuju na određene djelatnosti.

Članak 56.

1. Odredbe ovog poglavlja i mjere poduzete na temelju njih ne dovode u pitanje primjenu odredaba utvrđenih u zakonu i ostalim propisima kojima se za strane državljane predviđa poseban tretman koji je opravdan razlozima javnog poretka, javne sigurnosti ili javnog zdravlja.
2. Prije kraja prijelaznog razdoblja Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Skupštinom, donosi direktive radi usklađivanja gore navedenih odredaba utvrđenih zakonom i ostalim propisima. Međutim, nakon kraja druge faze, Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, donosi direktive radi usklađivanja takvih odredaba zakona i ostalih propisa svake države članice.

Članak 57.

1. Radi olakšavanja pokretanja i obavljanja djelatnosti samozaposlenim osobama, Vijeće, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Skupštinom odlučujući jednoglasno tijekom prve faze, a nakon toga kvalificiranom većinom, donosi direktive za međusobno priznavanje diploma, svjedodžbi i ostalih dokaza o formalnim kvalifikacijama.
2. U istu svrhu Vijeće, odlučujući na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Skupštinom, prije kraja prijelaznog razdoblja donosi direktive radi usklađivanja odredaba predviđenih zakonom i ostalim propisima država članica o pokretanju i obavljanju djelatnosti samozaposlenih osoba. O pitanjima koja su zakonodavno uređena u najmanje jednoj državi članici i predmetom su mjera koje se odnose na zaštitu štednje, posebice odobravanje kredita te obavljanje bankarskih djelatnosti, te uvjeta za obavljanje medicinskih, njima srodnih i farmaceutskih profesija u različitim državama članicama, potrebna je jednoglasnost. U ostalim slučajevima Vijeće odlučuje jednoglasno tijekom prve faze i kvalificiranom većinom nakon toga.
3. U slučaju medicinskih, njima srodnih i farmaceutskih profesija, postupno ukidanje ograničenja ovisi o usklađivanju uvjeta njihovog obavljanja u različitim državama članicama.

Članak 58.

Za potrebe ovog poglavlja, trgovačka društva osnovana sukladno pravu neke države članice, a čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja nalazi unutar Zajednice, tretiraju se na isti način kao i fizičke osobe koje su državljanjani država članica.

Pojam „trgovačka društva“ znači trgovačka društva koja su osnovana na temelju pravila građanskog ili trgovačkog prava, uključujući i zadruge te ostale pravne osobe uređene javnim ili privatnim pravom, osim onih koje su neprofitne.

Poglavlje 3.

USLUGE

Članak 59.

U okviru odredaba navedenih u nastavku, tijekom prijelaznog razdoblja postupno se ukidaju ograničenja slobode pružanja usluga unutar Zajednice u odnosu na državljane država članica s poslovnim nastanom u državi Zajednice koja nije država osobe kojoj su usluge namijenjene.

Vijeće može, odlučujući jednoglasno, na prijedlog Komisije, proširiti primjenu odredaba ovog poglavlja na državljane trećih zemalja koji pružaju usluge i koji imaju poslovni nastan unutar Zajednice.

Članak 60.

Uslugama u smislu ovog Ugovora smatraju se one „usluge“ koje se uobičajeno obavljaju uz naknadu, u mjeri u kojoj nisu uređene odredbama koje se odnose na slobodu kretanja robe, kapitala i osoba.

„Usluge“ osobito uključuju:

- (a) djelatnosti industrijske naravi
- (b) djelatnosti komercijalne naravi
- (c) obrtničke djelatnosti
- (d) djelatnosti slobodnih zanimanja.

Ne dovodeći u pitanje odredbe poglavlja o pravu poslovnog nastana, osoba koja pruža neku uslugu može, u svrhu pružanja te usluge, privremeno obavljati svoju djelatnost u državi u kojoj se usluga pruža, i to prema istim uvjetima koje ta država propisuje za svoje državljane.

Članak 61.

1. Sloboda pružanja usluga u području prometa uređena je odredbama glave koja se odnosi na promet.
2. Liberalizacija bankarskih i osiguravateljskih usluga povezanih s kretanjem kapitala provodi se istodobno s postupnom liberalizacijom kretanja kapitala.

Članak 62.

Države članice ne uvode nova ograničenja slobode pružanja usluga koja postoji na dan stupanja ovog Ugovora na snagu, osim ako je drukčije predviđeno ovim Ugovorom.

Članak 63.

1. Prije kraja prve faze, Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te Skupštinom, sastavlja opći program ukidanja postojećih ograničenja slobode pružanja usluga unutar Zajednice. Komisija podnosi svoj prijedlog Vijeću tijekom prvih dviju godina prve faze.

Programom se za svaku skupinu usluga određuju opći uvjeti i faze liberalizacije.

2. Kako bi se primijenio ovaj opći program ili, u nedostatku takvog programa, kako bi se dosegnula određena faza liberalizacije pojedine usluge, Vijeće, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te Skupštinom, donosi direktive, odlučujući jednoglasno do kraja prve faze, a nakon toga kvalificiranom većinom.

3. U odnosu na prijedloge i odluke iz stavaka 1. i 2. prednost se, u pravilu, daje onim uslugama koje neposredno utječu na troškove proizvodnje ili čija liberalizacija pomaže promicanju trgovine robom.

Članak 64.

Države članice izjavljuju svoju spremnost liberalizirati usluge u većem opsegu nego što to zahtijevaju direktive donesene na temelju članka 63. stavka 2. ako im njihovo opće gospodarsko stanje i stanje u dotičnom gospodarskom sektoru to dopuštaju.

U tu svrhu Komisija daje preporuke zainteresiranim državama članicama.

Članak 65.

Do ukidanja ograničenjâ slobode pružanja usluga, svaka država članica primjenjuje ta ograničenja na sve osobe koje pružaju usluge u smislu članka 59. stavka 1., bez razlike s obzirom na njihovo državljanstvo ili boravište.

Članak 66.

Odredbe članaka 55. do 58. primjenjuju se na pitanja obuhvaćena ovim poglavljem.

Poglavlje 4.

KAPITAL

Članak 67.

1. Tijekom prijelaznog razdoblja i u opsegu potrebnom za osiguranje pravilnog funkcioniranja zajedničkog tržišta, države članice postupno ukidaju među sobom sva ograničenja kretanja kapitala koji pripada rezidentima država članica te svaku diskriminaciju temeljenu na državljanstvu ili boravištu stranaka ili na mjestu ulaganja tog kapitala.
2. Tekuća plaćanja povezana s kretanjem kapitala među državama članicama oslobađaju se svih ograničenja najkasnije do kraja prve faze.

Članak 68.

1. Države članice u odnosu na pitanja iz ovog poglavlja u što je moguće većoj mjeri liberalne su pri izdavanju odobrenja za devizne poslove koja su još potrebna nakon stupanja ovog Ugovora na snagu.
2. Kada država članica za kretanje kapitala koje je liberalizirano u skladu s odredbama ovog poglavlja primjenjuje domaća pravila koja uređuju tržište kapitala i kreditni sustav, čini to na nediskriminirajući način.
3. Zajmovi za neposredno ili posredno financiranje države članice ili njezinih regionalnih ili lokalnih vlasti ne izdaju se i ne plasiraju u drugim državama članicama, osim ako dotične države o tome postignu dogovor. Ova odredba ne predstavlja prepreku za primjenu članka 22. Protokola o Statutu Europske investicijske banke.

Članak 69.

Vijeće, na prijedlog Komisije koja se u tu svrhu savjetuje s Monetarnim odborom predviđenim člankom 105., tijekom prvih dviju faza odlučujući jednoglasno, a nakon toga kvalificiranom većinom, donosi potrebne direktive za postupnu provedbu odredaba članka 67.

Članak 70.

1. Komisija predlaže Vijeću mjere za postupnu koordinaciju deviznih politika država članica u odnosu na kretanje kapitala između tih država i trećih zemalja. U tu svrhu Vijeće donosi direktive odlučujući jednoglasno. Ono nastoji postići najveći mogući stupanj liberalizacije.
2. Ako mjere poduzete u skladu sa stavkom 1. ne omogućuju uklanjanje razlika među deviznim propisima država članica i ako takve razlike mogu dovesti do toga da se rezidenti jedne države članice koriste instrumentima prijenosa unutar Zajednice po slobodnijem režimu, predviđenom člankom 67., kako bi izbjegle primjenu pravila jedne od država članica o kretanju kapitala u treće zemlje ili iz njih, ta država može, nakon savjetovanja s drugim državama članicama i Komisijom, poduzeti odgovarajuće mjere za rješavanje tih poteškoća.

Ako Vijeće utvrdi da te mjere ograničuju slobodno kretanje kapitala unutar Zajednice u većem opsegu od onoga potrebnog za rješavanje tih poteškoća, ono može, odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, odlučiti da dotična država izmijeni ili ukine navedene mjere.

Članak 71.

Države članice nastoje izbjeći uvođenje unutar Zajednice novih deviznih ograničenja glede kretanja kapitala i tekućih plaćanja povezanih s takvim kretanjem te nastoje ne mijenjati postojeća pravila na način na koji bi ona postala restriktivnija.

Izjavljuju svoju spremnost da premaše stupanj liberalizacije kretanja kapitala predviđen prethodnim člancima u mjeri u kojoj to njihovo gospodarsko stanje, a osobito stanje bilance plaćanja, dopušta.

Komisija može o tom pitanju, nakon savjetovanja s Monetarnim odborom, dati preporuke državama članicama.

Članak 72.

Države članice obavješćuju Komisiju o svakom kretanju kapitala u treće zemlje i iz trećih zemalja za koje saznaju. Komisija o tom pitanju može uputiti državama članicama svako mišljenje koje smatra prikladnim.

Članak 73.

1. Ako kretanje kapitala dovodi do poremećaja u funkcioniranju tržišta kapitala u bilo kojoj državi članici, Komisija nakon savjetovanja s Monetarnim odborom ovlašćuje tu državu da poduzme zaštitne mjere u području kretanja kapitala, čije uvjete i pojedinosti određuje Komisija.

Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, opozvati to odobrenje ili izmijeniti njegove uvjete ili pojedinosti.

2. Međutim, država članica suočena s poteškoćama može, zbog tajnosti ili hitnosti, poduzeti gore navedene mjere na vlastitu inicijativu ako je to nužno. O takvim mjerama obavješćuje Komisiju i ostale države članice najkasnije do dana njihova stupanja na snagu. U tom slučaju Komisija može nakon savjetovanja s Monetarnim odborom odlučiti da dotična država te mjere izmijeni ili ukine.

Glava IV.

PROMET

Članak 74.

U pitanjima koja uređuje ova glava, države članice ostvaruju ciljeve ovog Ugovora u okviru zajedničke prometne politike.

Članak 75.

1. Za potrebe provedbe članka 74. i uzimajući u obzir posebna obilježja prometa, Vijeće, odlučujući jednoglasno do kraja druge faze i kvalificiranom većinom nakon toga, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te Skupštinom utvrđuje:
  - (a) zajednička pravila koja se primjenjuju na međunarodni promet prema državnom području države članice ili iz njega, odnosno promet preko državnog područja jedne države članice ili više njih
  - (b) uvjete pod kojima prijevoznici nerezidentni u nekoj državi članici, mogu pružati prometne usluge unutar te države članice
  - (c) sve druge odgovarajuće odredbe.
2. Odredbe predviđene pod (a) i (b) u stavku 1. utvrđuju se tijekom prijelaznog razdoblja.

3. Odstupajući od postupka predviđenog stavkom 1., u slučaju kada bi primjena odredaba koje se odnose na načela uređenja prometnog sustava mogla ozbiljno utjecati na životni standard i na zaposlenost u određenim područjima kao i na odvijanje prometa, te odredbe Vijeće utvrđuje jednoglasno. Pritom Vijeće uzima u obzir potrebu prilagođivanja gospodarskom razvoju koji će biti rezultat uspostave zajedničkog tržišta.

Članak 76.

Do donošenja odredaba navedenih u članku 75. stavku 1., nijedna država članica ne smije bez jednoglasnog odobrenja Vijeća postupiti tako da različite odredbe koje uređuju to pitanje u trenutku stupanja ovog Ugovora na snagu učini neposredno ili posredno manje povoljnima za prijevoznike ostalih država članica u odnosu na prijevoznike koji su državljani te države članice.

Članak 77.

Potpore su u skladu s odredbama ovog Ugovora ako odgovaraju potrebama koordinacije prometa ili ako predstavljaju naknadu za ispunjavanje određenih obveza koje su svojstvene konceptu pružanja javnih usluga.

Članak 78.

Sve mjere poduzete u okviru ovog Ugovora u odnosu na prijevozne naknade i uvjete uzimaju u obzir gospodarski položaj prijevoznika.

Članak 79.

1. Za prijevoz unutar Zajednice, najkasnije do kraja druge faze, ukida se diskriminacija koja se iskazuje tako što prijevoznici naplaćuju različite cijene i nameću različite uvjete prijevoza iste robe preko istih prometnih pravaca na temelju zemlje podrijetla ili odredišta te robe.
2. Stavak 1. ne sprečava Vijeće u donošenju ostalih mjera temeljem članka 75. stavka 1.
3. U roku od dvije godine od stupanja ovog Ugovora na snagu, Vijeće, odlučujući kvalificiranom većinom, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom, utvrđuje pravila za provedbu odredaba stavka 1.

Vijeće osobito može utvrditi potrebne odredbe kako bi se institucijama Zajednice omogućilo da osiguraju poštovanje pravila utvrđenog u stavku 1. i pobrinu se da korisnici od toga imaju potpunu korist.

4. Komisija, na vlastitu inicijativu ili na prijedlog države članice istražuje sve slučajeve diskriminacije na koje se odnosi stavak 1. te, nakon savjetovanja sa svim zainteresiranim državama članicama, donosi potrebne odluke u okviru pravila utvrđenih u skladu s odredbama stavka 3.

Članak 80.

1. Od početka druge faze državama članicama zabranjuje se, za prijevoz obavljen unutar Zajednice, nametati cijene i uvjete koji sadržavaju elemente potpore ili zaštite jednog ili više poduzetnika ili industrijskih grana, osim ako to odobri Komisija.

2. Komisija, na vlastitu inicijativu ili na prijedlog države članice, ispituje cijene i uvjete iz stavka 1., pritom posebno vodeći računa, s jedne strane, o potrebama odgovarajuće regionalne ekonomske politike, potrebama nerazvijenih područja i problemima u područjima ozbiljno pogođenima političkim prilikama te, s druge strane, o učincima koje takve cijene i uvjeti imaju na tržišno natjecanje među različitim vrstama prometa.

Nakon savjetovanja sa svim zainteresiranim državama članicama, Komisija donosi potrebne odluke.

3. Zabrana iz stavka 1. ne primjenjuje se na tarife utvrđene s ciljem odgovora na konkurenciju.

Članak 81.

Davanja ili pristojbe povezane s prelaskom granica koje prijevoznik naplaćuje uz prijevozne naknade ne premašuju razuman iznos nakon što se uzmu u obzir stvarni troškovi nastali zbog prelaska.

Države članice nastoje postupno smanjivati te troškove.

Komisija može državama članicama davati preporuke za primjenu ovog članka.

Članak 82.

Odredbe ove glave ne sprečavaju primjenu mjera koje se poduzimaju u Saveznoj Republici Njemačkoj u onoj mjeri u kojoj su one potrebne za ublažavanje gospodarskih poteškoća u kojima su se određena područja Savezne Republike našla zbog podjele Njemačke.

Članak 83.

Pri Komisiji se osniva savjetodavni odbor sastavljen od stručnjaka koje određuju vlade država članica. Kad god smatra da je to poželjno, Komisija se savjetuje s tim Odborom u vezi s prometnim pitanjima, ne dovodeći u pitanje ovlasti odjela za promet pri Gospodarskom i socijalnom odboru.

Članak 84.

1. Odredbe ove glave odnose se na željeznički i cestovni promet te promet unutarnjim plovnim putovima.
2. Vijeće može jednoglasno odlučiti mogu li se, u kojem opsegu i po kakvom postupku, donijeti odgovarajuće odredbe za pomorski i zračni promet.

Treći dio

11957E/hr 68

POLITIKA ZAJEDNICE

Glava I.

ZAJEDNIČKA PRAVILA

Poglavlje 1.

PRAVILA O TRŽIŠNOM NATJECANJU

Odjeljak 1.

PRAVILA KOJA SE PRIMJENJUJU NA PODUZETNIKE

Članak 85.

1. Budući da su nespojivi sa zajedničkim tržištem, zabranjuju se: svi sporazumi među poduzetnicima, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje koji bi mogli utjecati na trgovinu među državama članicama i koji imaju za cilj ili posljedicu sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu, a osobito oni kojima se:

- (a) neposredno ili posredno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene ili drugi trgovinski uvjeti
- (b) ograničuju ili nadziru proizvodnja, tržišta, tehnički razvoj ili ulaganja
- (c) vrši podjela tržišta ili izvora nabave

- (d) primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s ostalim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju
  - (e) sklapanje ugovora uvjetuje preuzimanjem dodatnih obveza od strane drugih stranaka koje, po svojoj naravi ili prema običajima u trgovini, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora.
2. Svi sporazumi ili odluke zabranjeni na temelju ovog članka ništavi su.
3. Međutim, odredbe stavka 1. mogu se proglasiti neprimjenjivima u slučaju:
- svakog sporazuma ili vrste sporazuma među poduzetnicima
  - svake odluke ili vrste odluka udruženja poduzetnika
  - svakog usklađenog djelovanja ili vrste usklađenog djelovanja

koji doprinose poboljšanju proizvodnje ili distribucije robe ili promicanju tehničkog ili gospodarskog napretka, a istodobno potrošačima omogućuju pravedan udio u koristi koja iz njih proizlazi te koji:

- (a) tim poduzetnicima ne nameću ograničenja koja nisu nužna za postizanje ovih ciljeva
- (b) tim poduzetnicima ne omogućuju isključivanje konkurencije s tržišta s obzirom na znatan dio dotičnih proizvoda.

Članak 86.

11957E/hr 70

Svaka zloraba vladajućeg položaja od strane jednog poduzetnika ili više njih na zajedničkom tržištu ili njegovu znatnom dijelu zabranjena je kao nespojiva sa zajedničkim tržištem u mjeri u kojoj bi mogla utjecati na trgovinu među državama članicama.

Takva se zloraba može osobito sastojati od:

- (a) neposrednog ili posrednog nametanja nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena ili drugih nepravednih trgovinskih uvjeta
- (b) ograničivanja proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača
- (c) primjene nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s ostalim trgovinskim partnerima, čime ih se stavlja u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju
- (d) uvjetovanja sklapanja ugovora preuzimanjem dodatnih obveza od strane drugih stranaka koje, po svojoj naravi ili prema trgovačkoj praksi, nisu ni u kakvoj vezi s predmetom tih ugovora.

Članak 87.

1. U roku od tri godine od stupanja ovog Ugovora na snagu, Vijeće, jednoglasnom odlukom na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Skupštinom, usvaja odgovarajuće uredbe ili direktive za primjenu načela određena člancima 85. i 86.

Ako takve odredbe nisu donesene u navedenom roku, Vijeće ih utvrđuje kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Skupštinom.

2. Uredbe ili direktive iz stavka 1. imaju za cilj osobito:

- (a) osigurati poštovanje zabrana utvrđenih člankom 85. stavkom 1. i člankom 86. predviđanjem novčanih kazni i periodičnih penala
- (b) utvrditi detaljna pravila za primjenu članka 85. stavka 3., vodeći računa o potrebi osiguravanja učinkovitog nadzora s jedne, te najvećeg mogućeg pojednostavnjenja administracije s druge strane
- (c) po potrebi, utvrditi područje primjene odredaba članaka 85. i 86. u različitim gospodarskim granama
- (d) odrediti zadatke Komisije i Suda u primjeni odredaba utvrđenih ovim stavkom
- (e) utvrditi odnos između nacionalnih prava i odredaba iz ovog odjeljka ili odredaba donesenih na temelju ovog članka.

Članak 88.

Do stupanja na snagu odredaba donesenih na temelju članka 87., nadležna tijela država članica odlučuju o dopuštenosti sporazumâ, odluka i usklađenog djelovanja te o zlorabi vladajućeg položaja na zajedničkom tržištu sukladno pravu njihove zemlje i odredbama članka 85., osobito stavka 3., te članka 86.

Članak 89.

1. Ne dovodeći u pitanje članak 88., Komisija odmah nakon preuzimanja svojih dužnosti osigurava primjenu načela utvrđenih člancima 85. i 86. Na zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu, a u suradnji s nadležnim tijelima država članica koje joj pružaju pomoć, Komisija istražuje slučajeve kod kojih se sumnja na povredu tih načela. Ako ustanovi da je došlo do povrede, Komisija predlaže odgovarajuće mjere za njezino otklanjanje.
2. Ako povreda nije uklonjena, Komisija navodi postojanje te povrede načela u obrazloženoj odluci. Komisija može objaviti svoju odluku i ovlastiti države članice da poduzmu mjere za otklanjanje štetnih učinaka takvog stanja, čije uvjete i pojedinosti utvrđuje Komisija.

Članak 90.

1. U slučaju javnih poduzeća i poduzeća kojima države članice dodjeljuju posebna ili isključiva prava, države članice ne smiju donositi ni ostaviti na snazi mjere koje su u suprotnosti s pravilima sadržanima u ovom Ugovoru, osobito s pravilima predviđenima člankom 7. i člancima 85. do 94.
2. Poduzeća kojima je povjereno obavljanje usluga od općega gospodarskog interesa ili koja su po svojoj naravi monopoli koji ostvaruju prihod, podliježu pravilima sadržanima u ovom Ugovoru, a osobito pravilima o tržišnom natjecanju, i to u mjeri u kojoj primjena takvih pravila ne sprečava, *de iure* ili *de facto*, obavljanje posebnih zadaća koje su im povjerene. Na razvoj trgovine ne smije se utjecati u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno interesima Zajednice.
3. Primjenu odredaba ovog članka osigurava Komisija koja, po potrebi upućuje odgovarajuće direktive ili odluke državama članicama.

Odjeljak 2.

DAMPING

Članak 91.

1. Ako tijekom prijelaznog razdoblja Komisija na zahtjev države članice ili druge zainteresirane stranke utvrdi da se na zajedničkom tržištu provodi damping, ona upućuje preporuke osobi ili osobama od kojih potječe takvo postupanje s ciljem njegova otklanjanja.

Ako se takvo postupanje nastavi, Komisija ovlašćuje oštećenu državu članicu da poduzme zaštitne mjere, čije uvjete i pojedinosti određuje Komisija.

2. Odmah nakon stupanja ovog Ugovora na snagu, proizvodi podrijetlom iz jedne države članice ili koji su u slobodnom prometu u jednoj državi članici i koji su izvezeni u drugu državu članicu, pri ponovnom uvozu na državno područje prvo navedene države preuzimaju se slobodni od svih carina, količinskih ograničenja ili mjera s istovrsnim učinkom. Komisija utvrđuje odgovarajuća pravila za primjenu ovog stavka.

Odjeljak 3.

DRŽAVNE POTPORE

Članak 92.

1. Osim ako je ovim Ugovorom drukčije predviđeno, svaka potpora koju dodijeli država članica ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku kojim se narušava ili prijeti da će narušiti tržišno natjecanje stavljanjem određenih poduzetnika ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj, nespojiva je sa zajedničkim tržištem u mjeri u kojoj utječe na trgovinu među državama članicama.
2. Sljedeće su vrste potpora spojive sa zajedničkim tržištem:
  - (a) potpore socijalnog karaktera koje se dodjeljuju pojedinim potrošačima ako se to čini bez diskriminacije u odnosu na podrijetlo predmetnih proizvoda
  - (b) potpore za otklanjanje štete nastale zbog prirodnih nepogoda ili drugih izvanrednih događaja
  - (c) potpore koje se dodjeljuju gospodarstvu određenih područja Savezne Republike Njemačke na koje je utjecala podjela Njemačke, u mjeri u kojoj je ta potpora potrebna kako bi se nadoknadile posljedice gospodarski nepovoljnijeg položaja prouzročenog tom podjelom.
3. Sljedeće se vrste potpora mogu smatrati spojivima sa zajedničkim tržištem:
  - (a) potpore za promicanje gospodarskog razvoja područja na kojima je životni standard neuobičajeno nizak ili na kojima postoji velika podzaposlenost
  - (b) potpore za promicanje provedbe važnog projekta od zajedničkog europskog interesa ili za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu neke države članice

- (c) potpore za olakšavanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja ako takve potpore ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. Međutim, potpore dodijeljene brodogradnji na dan 1. siječnja 1957., u mjeri u kojoj nadoknađuju nepostojanje carinske zaštite, postupno se smanjuju prema jednakim uvjetima koji se primjenjuju na ukidanje carina, podložno odredbama ovog Ugovora koje se odnose na zajedničku trgovinsku politiku prema trećim zemljama
- (d) druge vrste potpora koje Vijeće odredi svojom odlukom koju donosi kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije.

Članak 93.

1. Komisija u suradnji s državama članicama neprestano nadzire sve sustave potpora koji postoje u tim državama. Komisija im predlaže sve odgovarajuće mjere koje su potrebne za postupni razvoj ili funkcioniranje zajedničkog tržišta.
2. Ako Komisija ustanovi, nakon što je pozvala odnosne stranke da podnesu svoje primjedbe, da potpora koju je dodijelila neka država ili potpora iz državnih sredstava nije spojiva sa zajedničkim tržištem s obzirom na članak 92. ili da se takva potpora koristi na način suprotan pravilima, ona donosi odluku prema kojoj dotična država mora ukinuti ili izmijeniti takvu potporu u roku koji odredi Komisija.

Ako dotična država ne postupi u skladu s tom odlukom u propisanom roku, Komisija ili bilo koja druga zainteresirana država može, odstupajući od odredaba članka 169. i 170. neposredno uputiti predmet Sudu.

Na zahtjev države članice, Vijeće može, odstupajući od odredaba članka 92. ili uredaba predviđenih člankom 94., jednoglasno odlučiti da se, ako iznimne okolnosti opravdavaju takvu odluku, potpora koju ta država dodjeljuje ili namjerava dodijeliti smatra spojivom sa zajedničkim tržištem. Ako je Komisija u vezi s tom potporom već pokrenula postupak predviđen prvim podstavkom ovog stavka, činjenica da je dotična država uputila svoj zahtjev Vijeću prouzročit će suspenziju tog postupka dok Vijeće ne objavi svoj stav.

Međutim, ako Vijeće u roku od tri mjeseca od podnošenja tog zahtjeva ne objavi svoj stav, o predmetu odlučuje Komisija.

3. Komisija se pravodobno obavješćuje o svim planovima za dodjelu ili izmjenu potpora kako bi se o njima mogla očitovati. Ako smatra da je svaki takav plan nespojiv sa zajedničkim tržištem s obzirom na članak 92., Komisija bez odgode pokreće postupak predviđen stavkom 2. Dotična država članica ne primjenjuje predložene mjere sve dok se taj postupak ne okonča konačnom odlukom.

Članak 94.

Vijeće može, kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, donijeti sve odgovarajuće uredbe za primjenu članaka 92. i 93., pri čemu osobito može odrediti uvjete pod kojima se primjenjuje članak 93. stavak 3., kao i vrste potpore koje su izuzete iz tog postupka.

Poglavlje 2.

POREZNE ODREDBE

Članak 95.

Nijedna država članica ne uvodi neposredno ili posredno nacionalne poreze bilo koje vrste na proizvode drugih država članica u većoj mjeri od onih koji su neposredno ili posredno uvedeni na slične domaće proizvode.

Nadalje, nijedna država članica ne uvodi nacionalne poreze na proizvode drugih država članica koji su takve naravi da omogućuju posrednu zaštitu drugih proizvoda.

Države članice opozivaju ili izmjenjuju svaku odredbu koja postoji na datum stupanja ovog Ugovora na snagu, a koja je u suprotnosti s prethodnim pravilima najkasnije do početka druge faze.

Članak 96.

Kada se proizvodi izvoze na državno područje neke države članice, povrat nacionalnih poreza ne smije prelaziti iznos nacionalnih poreza koji su neposredno ili posredno uvedeni za te proizvode.

Članak 97.

Države članice koje ubiru porez na promet izračunat na temelju kumulativnog višefaznog poreznog sustava mogu, u slučaju nacionalnog oporezivanja uvezenih proizvoda ili povrata poreza koji odobravaju na izvezene proizvode, utvrditi prosječne stope za proizvode ili skupine proizvoda, pod uvjetom da time ne krše načela utvrđena člancima 95. i 96.

Ako prosječne stope koje je utvrdila država članica nisu u skladu s navedenim načelima, Komisija dotičnoj državi upućuje odgovarajuće direktive ili odluke.

Članak 98.

U slučaju davanja različitih od poreza na promet, trošarina ili drugih oblika posrednog oporezivanja, ne mogu se odobravati smanjenja i povrati u vezi s izvozom u druge države članice, kao što se u vezi s uvozom iz država članica ne mogu naplaćivati ni kompenzacijske pristojbe, osim ako ih je Vijeće, kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, prethodno odobrilo na ograničeno vrijeme.

Članak 99.

Komisija razmatra na koji se način zakonodavstva različitih država članica u odnosu na porez na promet, trošarine i ostale oblike posrednih poreza, uključujući kompenzacijske mjere primjenjive na trgovinu među državama članicama, mogu uskladiti u interesu zajedničkog tržišta.

Komisija podnosi prijedlog Vijeću koje odlučuje jednoglasno, ne dovodeći u pitanje odredbe članaka 100. i 101.

Poglavlje 3.

USKLAĐIVANJE ZAKONODAVSTAVA

Članak 100.

Vijeće, jednoglasno na prijedlog Komisije, donosi direktive za usklađivanje onih odredaba utvrđenih zakonom i drugim propisima država članica koje neposredno utječu na uspostavu i funkcioniranje zajedničkog tržišta.

Vijeće se, u slučaju direktiva čija bi provedba u jednoj ili više država članica uključivala izmjene zakonodavstva, savjetuje sa Skupštinom te Gospodarskim i socijalnim odborom.

Članak 101.

Kad Komisija utvrdi da određena razlika među odredbama utvrđenima zakonom, i drugim propisima država članica narušava uvjete tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu te da se nastali poremećaj treba otkloniti, ona se savjetuje s dotičnim državama članicama.

Ako takvo savjetovanje ne dovede do sporazuma kojim se otklanja taj poremećaj, Vijeće na prijedlog Komisije, jednoglasno tijekom prve faze, a kvalificiranom većinom nakon toga, donosi potrebne direktive. Komisija i Vijeće mogu poduzeti sve druge odgovarajuće mjere predviđene ovim Ugovorom.

Članak 102.

1. Ako postoji razlog za bojazan da bi donošenje ili izmjena odredaba utvrđenih zakonom i drugim propisima mogli prouzročiti narušavanje u smislu članka 101., država članica koja želi nastaviti s tim postupkom savjetuje se s Komisijom. Nakon savjetovanja s državama članicama Komisija tim državama preporučuje prikladne mjere kojima će se izbjeći takvo narušavanje.
2. Ako država koja želi donijeti ili izmijeniti svoje odredbe ne postupi sukladno preporuci koju joj je uputila Komisija, ostale države članice nisu dužne sukladno članku 101. izmijeniti svoje odredbe kako bi otklonile takav poremećaj. Ako država članica koja se ogлуši na preporuku Komisije prouzroči poremećaj koji šteti isključivo njoj samoj, odredbe članka 101. ne primjenjuju se.

Glava II.

EKONOMSKA POLITIKA

Poglavlje 1.

KONJUNKTURNA POLITIKA

Članak 103.

1. Države članice smatraju svoje konjunkturalne politike pitanjem od zajedničkog interesa. Savjetuju se međusobno i s Komisijom o mjerama koje treba poduzeti s obzirom na prevladavajuće okolnosti.
2. Ne dovodeći u pitanje bilo koji drugi postupak predviđen ovim Ugovorom, Vijeće može, jednoglasno na prijedlog Komisije, odlučiti o mjerama koje odgovaraju stanju.

3. Vijeće kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije, po potrebi donosi direktive potrebne za provođenje mjera donesenih na temelju stavka 2.

4. Postupci predviđeni ovim člankom primjenjuju se i u slučaju nastupa poteškoća u opskrbi određenim proizvodima.

Poglavlje 2.

BILANCA PLAĆANJA

Članak 104.

Svaka država članica vodi ekonomsku politiku koja je potrebna radi osiguranja ravnoteže cjelokupne bilance plaćanja i radi održavanja povjerenja u svoju valutu, pri čemu pazi na osiguranje visoke razine zaposlenosti i stabilne razine cijena.

Članak 105.

1. Radi olakšanja postizanja ciljeva određenih člankom 104. države članice koordiniraju svoje ekonomske politike. U tu svrhu one osiguravaju suradnju između svojih odgovarajućih upravnih tijela i središnjih banaka.

Komisija podnosi Vijeću preporuke o tome kako ostvariti takvu suradnju.

2. Radi promicanja koordinacije monetarnih politika država članica, nužne za funkcioniranje zajedničkog tržišta, ovime se uspostavlja Monetarni odbor savjetodavnog karaktera. On ima sljedeće zadaće:

- prati monetarno i financijsko stanje u državama članicama i u Zajednici, kao i opće sustave platnog prometa država članica te redovito o tome izvješćuje Vijeće i Komisiju
- na zahtjev Vijeća ili Komisije ili na vlastitu inicijativu, daje mišljenje za navedene institucije.

Države članice i Komisija imenuju po dva člana Monetarnog odbora.

Članak 106.

1. Svaka država članica obvezuje se odobriti, u valuti države članice u kojoj boravi vjerovnik ili korisnik, svako plaćanje vezano uz kretanje robe, usluga ili kapitala, kao i svaki prijenos kapitala i dobiti, u mjeri u kojoj je kretanje robe, usluga, kapitala i osoba među državama članicama liberalizirano na temelju ovog Ugovora.

Države članice izjavljuju svoju spremnost liberalizirati plaćanja u većem opsegu od onog predviđenog prethodnim podstavkom, u mjeri u kojoj to njihovo opće gospodarsko stanje i osobito stanje bilance plaćanja dopuštaju.

2. U onoj mjeri u kojoj je kretanje robe, usluga i kapitala ograničeno samo ograničenjima plaćanja koja su povezana uz kretanje, ta se ograničenja postupno ukidaju primjenom *mutatis mutandis* odredaba poglavlja koja se odnose na ukidanje količinskih ograničenja, liberalizaciju usluga i slobodno kretanje kapitala.

3. Države članice obvezuju se da među sobom neće uvoditi bilo kakva nova ograničenja prijenosa povezanih s nevidljivim transakcijama navedenima u Prilogu III. ovom Ugovoru.

Postupno ukidanje postojećih ograničenja provodi se u skladu s odredbama članaka 63. do 65. u mjeri u kojoj se na ukidanje ne primjenjuju odredbe stavaka 1. i 2. ili poglavlja koje se odnosi na slobodno kretanje kapitala.

4. Države se članice po potrebi međusobno savjetuju o mjerama koje treba poduzeti radi omogućavanja provedbe plaćanja i prijenosa iz ovog članka; takve mjere ne smiju dovoditi u pitanje ostvarenje ciljeva određenih ovim poglavljem.

Članak 107.

1. Svaka država članica smatra svoju politiku deviznog tečaja pitanjem od zajedničkog interesa.
2. Ako država članica uvede izmjenu deviznog tečaja koja nije u skladu s ciljevima određenima člankom 104. i ozbiljno poremeti uvjete tržišnog natjecanja, Komisija može, nakon savjetovanja s Monetarnim odborom, odobriti ostalim državama članicama da na strogo ograničeno razdoblje poduzmu potrebne mjere, čije uvjete i pojedinosti određuje Komisija, kako bi suzbile posljedice takve izmjene.

Članak 108.

1. Kad se država članica suoči s poteškoćama ili joj ozbiljno prijete poteškoće u odnosu na njezinu bilancu plaćanja kao rezultat cjelokupne neravnoteže njezine bilance plaćanja ili vrste valute kojom raspolaže, te kada takve poteškoće mogu ugroziti funkcioniranje zajedničkog tržišta ili postupnu provedbu zajedničke trgovinske politike, Komisija odmah istražuje položaj dotične države i mjere koje je, koristeći se svim njoj dostupnim sredstvima, dotična država poduzela ili može poduzeti u skladu s odredbama članka 104. Komisija utvrđuje mjere i preporučuje njihovo poduzimanje dotičnoj državi. .

Ako se radnje države članice i mjere koje je preporučila Komisija pokažu nedovoljnima za prevladavanje poteškoća koje su se pojavile ili koje prijete, Komisija, nakon savjetovanja s Monetarnim odborom preporučuje Vijeću odobrenje međusobne pomoći te prikladne metode za njezino provođenje.

Komisija redovito obavješćuje Vijeće o stanju i kako se ono razvija.

2. Vijeće odlučujući kvalificiranom većinom odobrava takvu međusobnu pomoć; usvaja direktive ili odluke kojima se utvrđuju uvjeti i pojedinosti takve pomoći, čiji oblici mogu biti sljedeći:
  - (a) usklađeno djelovanje u odnosu na ili u okviru bilo koje druge međunarodne organizacije kojima se države članice mogu obratiti.
  - (b) mjere potrebne za izbjegavanje skretanja trgovinskih tokova ako država članica koja je suočena s poteškoćama održava ili ponovno uvodi količinska ograničenja u odnosu na treće zemlje
  - (c) odobravanje zajmova u ograničenom opsegu od strane drugih država članica, podložno njihovoj suglasnosti.

Tijekom prijelaznog razdoblja međusobna pomoć također može imati oblik posebnog sniženja carina ili povećanja kvota kako bi se olakšalo povećanje uvoza iz države koja je suočena s poteškoćama, podložno suglasnosti država koje poduzimaju takve mjere.

3. Ako Vijeće ne odobri međusobnu pomoć koju je preporučila Komisija ili ako međusobna pomoć koja je odobrena i poduzete mjere nisu dostatne, Komisija odobrava državi suočenoj s poteškoćama poduzimanje zaštitnih mjera, čije uvjete i pojedinosti ona određuje.

Vijeće može odlučujući kvalificiranom većinom opozvati takvo odobrenje te izmijeniti uvjete i pojedinosti primjene takvih mjera.

Članak 109.

1. Kad nastupi nepredviđena kriza bilance plaćanja, a odluka u smislu članka 108. stavka 2. nije odmah donesena, dotična država članica može preventivno poduzeti potrebne zaštitne mjere. Takve mjere moraju prouzročiti najmanji mogući poremećaj funkcioniranja zajedničkog tržišta te opsegom ne smiju prelaziti okvir koji je nužno potreban za rješavanje nepredviđeno nastalih poteškoća.
2. Komisija i ostale države članice obavješćuju se o takvim zaštitnim mjerama najkasnije do njihova stupanja na snagu. Komisija može preporučiti Vijeću odobravanje međusobne pomoći na temelju članka 108.
3. Nakon što Komisija donese mišljenje te nakon savjetovanja s Monetarnim odborom Vijeće može kvalificiranom većinom odlučiti da dotična država izmijeni, suspendira ili ukine gore navedene zaštitne mjere.

Poglavlje 3.

TRGOVINSKA POLITIKA

Članak 110.

Osnivanjem carinske unije među sobom, države članice nastoje u zajedničkom interesu doprinijeti skladnu razvoj svjetske trgovine, postupnom ukidanju ograničenja u međunarodnoj trgovini i smanjivanju carinskih prepreka.

Zajednička trgovinska politika uzima u obzir povoljan učinak koji bi ukidanje carina među državama članicama mogao imati na povećanje konkurentnosti poduzeća u tim državama.

Članak 111.

Ne dovodeći u pitanje članke 115. i 116. tijekom prijelaznog razdoblja primjenjuju se sljedeće odredbe:

1. Države članice usklađuju svoje trgovinske odnose s trećim zemljama kako bi do kraja prijelaznog razdoblja ispunile uvjete potrebne za provedbu zajedničke vanjskotrgovinske politike.

Komisija podnosi Vijeću prijedloge glede postupaka za zajedničko djelovanje tijekom prijelaznog razdoblja i glede postizanja ujednačenosti trgovinskih politika.

2. Komisija podnosi Vijeću preporuke za carinske pregovore s trećim zemljama o zajedničkoj carinskoj tarifi.

Vijeće ovlašćuje Komisiju za započinjanje takvih pregovora.

Te pregovore vodi Komisija uz savjetovanje s posebnim odborom koji imenuje Vijeće i koji pomaže Komisiji u obavljanju te zadaće te u okviru direktiva koje joj može uputiti Vijeće.

3. Pri izvršavanju ovlasti koje su mu dodijeljene ovim člankom, Vijeće odlučuje jednoglasno tijekom prvih dviju faza, a kvalificiranom većinom nakon toga.
4. Države članice, uz savjetovanje s Komisijom, poduzimaju sve potrebne mjere, osobito one usmjerene postizanju prilagodbe važećih carinskih sporazuma s trećim zemljama kako ne bi došlo do kašnjenja stupanja na snagu zajedničke carinske tarife.
5. Države članice među sobom teže osiguranju najviše moguće razine ujednačenosti liberalizacijskih popisa u odnosu na treće zemlje ili skupine trećih zemalja. U tu svrhu Komisija daje državama članicama sve odgovarajuće preporuke.

Ako države članice ukinu ili smanje količinska ograničenja u odnosu na treće zemlje, o tome unaprijed obavješćuju Komisiju te drugim državama članicama odobravaju isti tretman.

Članak 112.

1. Ne dovodeći u pitanje obveze preuzete u okviru drugih međunarodnih organizacija, države članice prije kraja prijelaznog razdoblja postupno usklađuju sustave dodjele potpora za izvoz u treće zemlje u mjeri u kojoj je to potrebno kako bi se osiguralo da se ne naruši tržišno natjecanje među poduzećima unutar Zajednice.

Na prijedlog Komisije, Vijeće, jednoglasno do završetka druge faze, a kvalificiranom većinom nakon toga, donosi sve direktive koje su u tu svrhu potrebne.

2. Prethodne odredbe ne primjenjuju se na povrat carina ili pristojba s istovrsnim učinkom ni na povrat posrednih poreza, uključujući porez na promet, trošarine i ostale posredne poreze koji su dopušteni kada se roba iz države članice izvozi u neku treću zemlju, u mjeri u kojoj takav povrat nije veći od iznosa koji se neposredno ili posredno naplaćuje za izvezene proizvode.

Članak 113.

1. Nakon završetka prijelaznog razdoblja, zajednička trgovinska politika temelji se na jedinstvenim načelima, osobito u odnosu na promjene carinskih stopa, sklapanje carinskih i trgovinskih sporazuma, postizanje ujednačenosti mjera liberalizacije, izvoznu politiku i mjere za zaštitu trgovine poput onih koje se poduzimaju u slučaju dampinga ili subvencija.

2. Komisija podnosi Vijeću prijedloge za provedbu zajedničke trgovinske politike.

3. Kada je potrebno pregovarati o sklapanju sporazuma s trećim zemljama, Komisija daje preporuke Vijeću koje ovlašćuje Komisiju da započne potrebne pregovore.

Te pregovore vodi Komisija uz savjetovanje s posebnim odborom koji imenuje Vijeće u svrhu pomaganja Komisiji pri obavljanju te zadaće, a u okviru direktiva koje joj može uputiti Vijeće.

4. Pri izvršavanju ovlasti koje su mu dodijeljene ovim člankom Vijeće odlučuje kvalificiranom većinom.

Članak 114.

Sporazume iz članka 111. stavka 2. i članka 113. sklapa Vijeće u ime Zajednice, odlučujući jednoglasno tijekom prvih dviju faza, a kvalificiranom većinom nakon toga.

Članak 115.

Kako bi se osiguralo da provedba mjera trgovinske politike, koje su države članice poduzele sukladno ovom Ugovoru, ne bude spriječena preusmjeravanjem trgovinskih tokova, ili kada razlike među tim mjerama dovode do gospodarskih poteškoća u jednoj državi članici ili više njih, Komisija preporučuje metode potrebne suradnje među državama članicama. Ako to ne učini, Komisija može odobriti da države članice poduzmu neophodne zaštitne mjere, čije uvjete i pojedinosti utvrđuje sama.

U hitnim slučajevima tijekom prijelaznog razdoblja države članice mogu same poduzeti potrebne mjere te o njima obavješćuju ostale države članice i Komisiju koja može odlučiti da te države članice izmijene ili ukinu te mjere.

Pri odabiru takvih mjera prednost se daje onima koje će prouzročiti najmanji poremećaj u funkcioniranju zajedničkog tržišta te koje u najvećoj mogućoj mjeri uzimaju u obzir potrebu što skorijeg uvođenja zajedničke carinske tarife.

Članak 116.

Od kraja prijelaznog razdoblja nadalje, države članice u odnosu na sva pitanja od posebnog interesa za zajedničko tržište djeluju isključivo zajednički u okviru međunarodnih organizacija gospodarskog karaktera. U tu svrhu Komisija Vijeću podnosi prijedloge o području djelovanja i provedbi takvog zajedničkog djelovanja, o čemu Vijeće donosi odluku kvalificiranom većinom.

Tijekom prijelaznog razdoblja, države članice međusobno se savjetuju radi usklađivanja djelovanja koje poduzimaju i zauzimanja, u mjeri u kojoj je to moguće, jedinstvenog stajališta.

Glava III.

SOCIJALNA POLITIKA

Poglavlje 1.

SOCIJALNE ODREDBE

Članak 117.

Države članice suglasne su da je potrebno promicati bolje uvjete rada i bolji životni standard radnika kako bi se omogućilo njihovo ujednačavanje u postupku poboljšanja.

Države članice vjeruju da će do takvog razvoja doći ne samo zbog funkcioniranja zajedničkog tržišta, koje će pogodovati usklađivanju socijalnih sustava, nego i zbog postupaka predviđenih ovim Ugovorom te zbog ujednačavanja odredaba utvrđenih zakonom i drugim propisima.

Članak 118.

Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ovog Ugovora i sukladno njegovim općim ciljevima, zadaća je Komisije promicati blisku suradnju među državama članicama u socijalnom području, osobito u pitanjima koja se odnose na:

- zapošljavanje
- radno pravo i uvjete rada
- osnovno i napredno strukovno obrazovanje
- socijalnu sigurnost
- sprečavanje nesreća na radu i profesionalnih bolesti
- higijenu na radu
- pravo na udruživanje i kolektivno pregovaranje između poslodavaca i radnika.

U tu svrhu Komisija blisko surađuje s državama članicama izrađivanjem studija, davanjem mišljenja i provođenjem savjetovanja kako o problemima koji se javljaju na nacionalnoj razini, tako i o onima koji su od interesa za međunarodne organizacije.

Prije davanja mišljenja predviđenih ovim člankom Komisija se savjetuje s Gospodarskim i socijalnim odborom.

Članak 119.

Svaka država članica tijekom prve faze osigurava i zatim održava primjenu načela o jednakim plaćama muškaraca i žena za jednaki rad.

Za potrebe ovog članka pojam „plaća“ znači redovitu osnovnu ili minimalnu nadnicu ili plaću te svako drugo primanje u gotovini ili u naravi koju radnik prima neposredno ili posredno od svojeg poslodavca u vezi s zaposlenjem.

Jednakost plaće bez diskriminacije na temelju spola znači:

- (a) da se plaća za jednak rad plaćen po učinku obračunava na temelju jednake mjerne jedinice
- (b) da je plaća za rad plaćen po vremenskoj jedinici jednaka za jednak posao.

Članak 120.

Države članice nastoje održati postojeću jednakost među sustavima plaćenih neradnih dana.

Članak 121.

Vijeće može, jednoglasnom odlukom nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom, prenijeti na Komisiju zadaće u vezi s provedbom zajedničkih mjera, osobito u odnosu na socijalnu sigurnost radnika migranata iz članaka 48. do 51.

Članak 122.

U svoje godišnje izvješće Skupštini Komisija uključuje posebno poglavlje o socijalnom razvoju unutar Zajednice.

Skupština može pozvati Komisiju da izradi izvješće o bilo kojim posebnim problemima vezanima uz socijalne uvjete.

Poglavlje 2.

EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Članak 123.

Kako bi se poboljšale mogućnosti zapošljavanja radnika na zajedničkom tržištu i time doprinijelo poboljšanju životnog standarda, osniva se Europski socijalni fond u skladu s niže navedenim odredbama; njegova je zadaća olakšati zapošljavanje radnika i povećati njihovu zemljopisnu i profesionalnu mobilnost unutar Zajednice.

Članak 124.

Fondom upravlja Komisija.

U izvršavanju ove zadaće Komisiji pomaže Odbor sastavljen od predstavnika vlada, sindikata i udruga poslodavaca, kojim predsjeda član Komisije.

Članak 125.

1. Fond na zahtjev države članice, u okviru pravila predviđenih člankom 127., snosi 50 % troškova koje je ta država ili javnopravno tijelo nakon stupanja ovog Ugovora na snagu namijenilo za:

(a) osiguranje učinkovitog ponovnog zapošljavanja radnika putem:

- strukovne prekvalifikacije
- naknade za preseljenje

(b) dodjele potpore radnicima čije je zaposlenje u cijelosti ili djelomično smanjeno ili privremeno suspendirano radi prijelaza poduzeća na novu proizvodnju kako bi zadržali jednake razine nadnica do njihova ponovnog zaposlenja na puno radno vrijeme.

2. Pomoć Fonda za troškove strukovne prekvalifikacije dodjeljuje se pod uvjetom da je nezaposlene radnike bilo moguće zaposliti samo u novom zanimanju i samo ako su bili produktivno zaposleni najmanje šest mjeseci u zanimanju za koje su prekvalificirani.

Pomoć za naknade za preseljenje dodjeljuje se samo ako su nezaposleni radnici bili primorani preseliti se unutar Zajednice te ako su produktivno bili zaposleni najmanje šest mjeseci u novom mjestu boravišta.

Pomoć za radnike u slučaju preustroja poduzeća dodjeljuje se samo:

- (a) ako su ti radnici ponovno u cijelosti zaposleni u tom poduzeću na najmanje šest mjeseci
- (b) ako je odnosna Vlada unaprijed dostavila plan koji je sastavilo dotično poduzeće za taj preustroj i za njegovo financiranje
- (c) ako je Komisija prethodno dala svoje odobrenje za plan preustroja.

Članak 126.

Nakon završetka prijelaznog razdoblja, Vijeće, nakon primitka mišljenja Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te Skupštinom, može:

- (a) kvalificiranom većinom odlučiti da se pomoć iz članka 125. više ne dodjeljuje ni u cijelosti ni djelomično ili
- (b) jednoglasno odrediti nove zadaće Fonda u okviru njegovih zadaća utvrđenih člankom 123.

Članak 127.

Vijeće, kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom te Skupštinom, utvrđuje odredbe potrebne za provedbu članaka 124. do 126.; osobito određuje pojedinosti uvjeta na temelju kojih Fond dodjeljuje pomoć sukladno članku 125. te vrste poduzeća čiji radnici imaju pravo na pomoć predviđenu člankom 125. stavkom 1. točkom (b).

Članak 128.

Vijeće, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Gospodarskim i socijalnim odborom, utvrđuje opća načela za provedbu zajedničke politike strukovne izobrazbe koja bi mogla doprinijeti usklađenom razvoju kako nacionalnih gospodarstava, tako i zajedničkog tržišta.

Glava IV.

EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

Članak 129.

Ovime se osniva Europska investicijska banka; ona ima pravnu osobnost.

Članovi Europske investicijske banke su države članice.

Statut Europske investicijske banke utvrđen je u Protokolu koji je priložen ovom Ugovoru.

Članak 130.

Zadaća Europske investicijske banke jest da u interesu Zajednice doprinosi uravnoteženom i trajnom razvoju zajedničkog tržišta, pri čemu ima pristup tržištu kapitala i koristi se vlastitim sredstvima. U tu svrhu Banka, djelujući na neprofitnoj osnovi, odobrava zajmove i izdaje jamstva koja u svim sektorima gospodarstva olakšavaju financiranje sljedećih projekata:

- (a) projekata za razvoj slabije razvijenih regija
- (b) projekata za modernizaciju ili preustroj poduzeća ili za razvoj novih djelatnosti koje su postale potrebne postupnom uspostavom zajedničkog tržišta ako su ti projekti takvog opsega ili naravi da ih nije moguće u cijelosti financirati iz različitih sredstava dostupnih u pojedinim državama članicama
- (c) projekata od zajedničkog interesa za više država članica koji su takvog opsega ili naravi da se ne mogu u cijelosti financirati iz različitih sredstava dostupnih u pojedinim državama članicama.

Četvrti dio

PRIDRUŽIVANJE PREKOMORSKIH ZEMALJA I PODRUČJA

Članak 131.

Države članice suglasne su da se Zajednici pridruže neeuropske zemlje i područja koja imaju posebne odnose s Belgijom, Francuskom, Italijom i Nizozemskom. Te zemlje i područja (dalje u tekstu: „zemlje i područja“) navedeni su u Prilogu IV. ovom Ugovoru.

Svrha pridruživanja jest promicanje gospodarskog i socijalnog razvoja tih zemalja i područja te uspostava bliskih gospodarskih odnosa između njih i Zajednice u cjelini.

Sukladno načelima određenima u preambuli ovog Ugovora, pridruživanje u prvom redu služi promicanju interesa i napretka stanovnika tih zemalja i područja, kako bi ih se povelu ka gospodarskoj, socijalnoj i kulturnoj razvijenosti kojoj teže.

Članak 132.

Pridruživanje ima sljedeće ciljeve:

1. Države članice na trgovinu s tim zemljama i područjima primjenjuju isti tretman koji na temelju ovog Ugovora odobravaju jedna drugoj.
2. Svaka zemlja ili područje primjenjuje na trgovinu s državama članicama i s ostalim zemljama i područjima isti tretman koji primjenjuje i prema europskoj državi s kojom ima posebne odnose.
3. Države članice sudjeluju u ulaganjima potrebnima za postupni razvoj tih zemalja i područja.

4. Sve fizičke i pravne osobe koje su državljani države članice ili jedne od zemalja i područja mogu ravnopravno sudjelovati u javnim nadmetanjima i nabavama za ulaganja koja financira Zajednica.
5. U međusobnim odnosima država članica i zemalja i područja pravo poslovnog nastana državljana te trgovačkih društava uređuje se sukladno odredbama i postupcima utvrđenima u poglavlju koje se odnosi na pravo poslovnog nastana, i to na nediskriminirajućoj osnovi i podložno posebnim odredbama utvrđenima na temelju članka 136.

Članak 133.

1. Carine na uvoz robe podrijetlom iz tih zemalja i područja u države članice u potpunosti se ukidaju sukladno postupnom ukidanju carina među državama članicama, u skladu s odredbama ovog Ugovora.
2. Carine na uvoz u svaku zemlju ili područje iz država članica ili iz drugih zemalja ili područja postupno se ukidaju sukladno odredbama članka 12., 13., 14., 15. i 17.
3. Međutim, te zemlje i područja mogu uvesti carine koje su potrebne za njihov razvoj i industrijalizaciju ili za financiranje njihovog proračuna.

Carine iz prethodnog podstavka neovisno o tome postupno se snižavaju na razinu onih koje su uvedene za uvoz proizvoda iz države članice s kojom svaka zemlja ili područje ima posebne odnose. Postoci i vremenski raspored sniženja predviđenih ovim Ugovorom primjenjuju se na razliku između carina uvedenih za proizvod iz države članice koja ima posebne odnose s dotičnom zemljom ili područjem i carina koje se pri uvozu u Zajednicu primjenjuju na isti proizvod podrijetlom iz Zajednice pri ulasku u zemlju ili područje koje proizvod uvozi.

4. Stavak 2. ne primjenjuje se na zemlje i područja koja u trenutku stupanja ovog Ugovora na snagu zbog svojih posebnih međunarodnih obveza već primjenjuju nediskriminirajuću carinsku tarifu.

5. Uvođenje ili bilo kakva promjena carina na robu uvezenu u zemlje i područja ne dovodi ni *de iure* niti *de facto* do bilo kakve neposredne ili posredne diskriminacije među uvozima iz različitih država članica.

Članak 134.

Ako bi visina carina koje se na robu iz treće zemlje primjenjuju pri ulasku u neku zemlju ili područje mogla nakon primjene odredaba članka 133. stavka 1. prouzročiti preusmjeravanje trgovinskih tokova na štetu bilo koje države članice, ta država članica može zahtijevati od Komisije da ostalim državam članicama predloži mjere potrebne za popravljavanje stanja.

Članak 135.

Pridržavajući se odredba koje se odnose na javno zdravstvo, javnu sigurnost ili javni poredak, sloboda kretanja radnika iz zemalja i područja unutar država članica, kao i radnika iz država članica unutar zemalja i područja, uređuje se sporazumima koji se naknadno sklapaju uz jednoglasno odobrenje država članica.

Članak 136.

Za početno razdoblje od pet godina od stupanja ovog Ugovora na snagu pojedinosti i postupci za pridruživanje zemalja i područja Zajednici uređuju se Provedbenom konvencijom priloženom ovom Ugovoru.

Prije prestanka važenja Konvencije iz prethodnog stavka, Vijeće, na temelju stečenog iskustva i načela određenih ovim Ugovorom, jednoglasno utvrđuje odredbe za daljnje razdoblje.

Peti dio

INSTITUCIJE ZAJEDNICE

Glava I.

ODREDBE O INSTITUCIJAMA

Poglavlje 1.

INSTITUCIJE

Odjeljak 1.

SKUPŠTINA

Članak 137.

Skupština, koja se sastoji od predstavnika naroda država okupljenih u Zajednici, izvršava savjetodavne i nadzorne ovlasti koje su joj dodijeljene ovim Ugovorom.

Članak 138.

1. Skupština se sastoji od delegata koje imenuju parlamenti država članica iz redova svojih članova, u skladu s postupkom koji određuje svaka pojedina od njih.

2. Broj je navedenih delegata sljedeći:

Belgija	14
Njemačka	36
Francuska	36
Italija	36
Luksemburg	6
Nizozemska	14

3. Skupština izrađuje prijedloge za neposredne opće izbore prema jedinstvenom postupku u svim državama članicama.

Vijeće jednoglasno utvrđuje odgovarajuće odredbe te preporučuje državama članicama da ih usvoje u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

Članak 139.

Skupština održava godišnje zasjedanje. Sastaje se trećeg utorka u listopadu bez potrebe za sazivanjem.

Skupština se može na zahtjev većine svojih članova, ili na zahtjev Vijeća ili Komisije, sastati na izvanrednom zasjedanju.

Članak 140.

Skupština iz redova svojih članova bira svojeg predsjednika i svoje predsjedništvo.

Članovi Komisije mogu prisustvovati svim sjednicama i na vlastiti zahtjev govore u ime Komisije.

Na pitanja koja joj postavi Skupština ili njezini članovi, Komisija odgovara usmeno ili u pisanom obliku.

Vijeće govori pred Skupštinom u skladu s uvjetima koje sâmô utvrdi svojim poslovníkom.

Članak 141.

Osim ako je ovim Ugovorom drukčije predviđeno, Skupština odlučuje apsolutnom većinom danih glasova.

Kvorum se utvrđuje poslovníkom.

Članak 142.

Skupština donosi svoj poslovník odlukom većine svojih članova.

Zapisnici sa sjednica Skupštine objavljuju se na način utvrđen poslovníkom.

Članak 143.

Skupština o općem godišnjem izvješću koje joj podnosi Komisija raspravlja na javnoj sjednici.

Članak 144.

Ako se Skupštini u vezi s aktivnostima Komisije podnese prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Komisiji, ona o tom prijedlogu ne može glasovati prije nego što proteknu tri dana od podnošenja prijedloga, i to samo javnim glasovanjem.

Ako se prijedlog za izglasavanje nepovjerenja prihvati dvotrećinskom većinom danih glasova, koja predstavlja većinu članova Skupštine, članovi Komisije moraju kolektivno podnijeti ostavku. Oni nastavljaju obavljati tekuće poslove dok ih se ne zamijeni sukladno članku 158.

Odjeljak 2.

VIJEĆE

Članak 145.

Kako bi osiguralo ostvarivanje ciljeva određenih ovim Ugovorom, Vijeće, sukladno odredbama ovog Ugovora:

- osigurava koordinaciju općih ekonomskih politika država članica i Zajednice
- ima ovlast donositi odluke.

Članak 146.

Vijeće je sastavljeno od predstavnika država članica. Svaka vlada delegira po jednog svojeg člana.

Članovi Vijeća naizmjenice obnašaju dužnost predsjednika, za razdoblje od šest mjeseci, prema abecednom redu država članica.

Članak 147.

Vijeće se sastaje kada ga sazove njegov predsjednik na vlastitu inicijativu ili na inicijativu jednog od njegovih članova ili Komisije.

Članak 148.

1. Osim ako je ovim Ugovorom drukčije predviđeno, Vijeće odlučuje većinom svojih članova.
2. Kada je za donošenje akata Vijeća potrebna kvalificirana većina, glasovi njegovih članova ponderiraju se na sljedeći način:

Belgija	2
Njemačka	4
Francuska	4
Italija	4
Luksemburg	1
Nizozemska	2

Za donošenje akata Vijeća potrebno je najmanje:

- dvanaest glasova za ako se, na temelju ovog Ugovora, donose na prijedlog Komisije
  - dvanaest glasova za, koje su dala najmanje četiri člana, u ostalim slučajevima.
3. Suzdržani glasovi nazočnih ili zastupanih članova ne sprečavaju donošenje akata Vijeća za koje je potrebna jednoglasnost.

Članak 149.

Ako na temelju ovog Ugovora Vijeće odlučuje na prijedlog Komisije, za donošenje akta kojim se mijenja taj prijedlog potrebna je jednoglasnost.

Sve dok Vijeće ne donese odluku, Komisija može promijeniti svoj prvobitni prijedlog, osobito ako se o njemu savjetovala sa Skupštinom.

Članak 150.

Pri glasovanju svaki član Vijeća može također djelovati u ime najviše još jednog člana.

Članak 151.

Vijeće donosi svoj poslovnik.

Poslovnikom se može predvidjeti osnivanje odbora koji se sastoji od predstavnika država članica. Vijeće određuje zadaću i ovlasti tog odbora.

Članak 152.

Vijeće može zatražiti od Komisije da izradi sve studije koje Vijeće smatra poželjnima za postizanje zajedničkih ciljeva te da mu dostavi sve odgovarajuće prijedloge.

Članak 153.

Uz prethodno mišljenje Komisije Vijeće utvrđuje pravila koja se primjenjuju na odbore predviđene ovim Ugovorom.

Članak 154.

Odlučujući kvalificiranom većinom Vijeće utvrđuje plaće, naknade i mirovine predsjednika i članova Komisije te predsjednika, sudaca, nezavisnih odvjetnika i tajnika Suda. Vijeće kvalificiranom većinom utvrđuje i svaku isplatu koja se daje umjesto naknade.

Odjeljak 3.

KOMISIJA

Članak 155.

Radi osiguranja pravilnog funkcioniranja i razvoja zajedničkog tržišta, Komisija:

- osigurava primjenu odredaba ovog Ugovora i mjera koje na temelju ovog Ugovora provode institucije
- oblikuje preporuke ili daje mišljenja u područjima obuhvaćenim ovim Ugovorom ako Ugovor to izrijeком predviđa ili ako to Komisija smatra nužnim
- na način predviđen ovim Ugovorom ovlaštena je samostalno odlučivati i sudjelovati u oblikovanju mjera koje poduzimaju Vijeće i Skupština

- izvršava ovlasti koje joj je Vijeće dodijelilo radi provedbe pravila koje ono utvrdi.

Članak 156.

Svake godine, najkasnije mjesec dana prije početka zasjedanja Skupštine, Komisija objavljuje opće izvješće o aktivnostima Zajednice.

Članak 157.

1. Komisija se sastoji od devet članova koji se biraju na temelju njihove opće sposobnosti i čija je neovisnost neupitna.

Vijeće može, odlučujući jednoglasno, promijeniti broj članova Komisije

Članovi Komisije mogu biti samo državljani država članica.

Najviše dva člana Komisije mogu imati državljanstvo iste države.

2. U općem interesu Zajednice članovi Komisije potpuno su neovisni u obnašanju svojih dužnosti.

U obnašanju tih dužnosti oni ne smiju tražiti ni primati naputke od bilo koje vlade ili bilo kojeg drugog tijela. Moraju se suzdržavati od svakog djelovanja koje je nespojivo s njihovim dužnostima. Svaka država članica obvezuje se da će poštovati to načelo i da neće pokušati utjecati na članove Komisije u obavljanju njihovih zadaća.

Za trajanja svojeg mandata članovi Komisije ne smiju se baviti ni jednim drugim zanimanjem, ni plaćenim, ni neplaćenim. Pri preuzimanju dužnosti svečano prisežu da će za trajanja i nakon isteka mandata poštovati obveze koje iz njega proizlaze, a osobito svoju dužnost časnog i suzdržanog ponašanja u pogledu prihvaćanja određenih imenovanja ili povlastica nakon što prestanu obnašati tu dužnost. U slučaju povrede tih obveza Sud može u postupku pokrenutom od strane Vijeća ili Komisije odlučiti da se dotični član, ovisno o okolnostima, ili razriješi dužnosti u skladu s odredbama članka 129., ili da mu se oduzme pravo na mirovinu ili druge zamjenske povlastice.

Članak 158.

Članove Komisije zajedničkom suglasnošću imenuju vlade država članica.

Njihov mandat traje četiri godine. Mandat se može obnoviti.

Članak 159.

Osim redovitom zamjenom ili smrću, dužnosti člana Komisije prestaju i njegovom ostavkom ili razrješenjem dužnosti.

Slobodno mjesto koje tako nastaje popunjava se do kraja mandata tog člana. Vijeće može jednoglasno odlučiti da to slobodno mjesto nije potrebno popunjavati.

Osim u slučaju razrješenja dužnosti predviđenog u članku 160., članovi Komisije ostaju na dužnosti dok ne budu zamijenjeni.

Članak 160.

Ako neki član Komisije više ne ispunjava uvjete koji su potrebni za obnašanje njegovih dužnosti ili ako je počinio tešku povredu dužnosti, Sud ga na prijedlog Vijeća ili Komisije može razriješiti dužnosti.

U tom slučaju Vijeće može odlučujući jednoglasno privremeno suspendirati člana s dužnosti te se pobrinuti za njegovu zamjenu do odluke Suda.

Na prijedlog Vijeća ili Komisije Sud može privremeno suspendirati člana s dužnosti.

Članak 161.

Predsjednik i dva potpredsjednika Komisije imenuju se iz redova njezinih članova na razdoblje od dvije godine u skladu s postupkom utvrđenim za imenovanje članova Komisije. Njihov se mandat može obnoviti.

Osim u slučaju zamjene Komisije u cijelosti, takva imenovanja provode se nakon savjetovanja s Komisijom.

U slučaju ostavke, razrješenja dužnosti ili smrti predsjednik i potpredsjednik bit će do kraja njihova mandata zamijenjeni u skladu s odredbama prvog stavka.

Članak 162.

Vijeće i Komisija međusobno se savjetuju i zajedničkim sporazumom određuju metode suradnje.

Komisija donosi svoj poslovnik kako bi osigurala da ona i njezini odjeli djeluju u skladu s odredbama ovog Ugovora. Komisija osigurava objavljivanje tog poslovnika.

Članak 163.

Komisija odlučuje većinom glasova članova čiji je broj predviđen člankom 157.

Sastanak Komisije smatra se valjanim samo ako je na njemu nazočan broj članova utvrđen njezinim poslovnikom.

Odjeljak 4.

SUD

Članak 164.

Sud osigurava poštovanje prava pri tumačenju i primjeni ovog Ugovora.

Članak 165.

Sud se sastoji od sedam sudaca.

Sud zasjeda u punom sastavu. Međutim, Sud može osnovati sudska vijeća od po tri ili pet sudaca radi provođenja određenih pripremnih radnji ili odlučivanja o određenim vrstama predmeta, sukladno u tu svrhu utvrđenim pravilima.

Kad god Sud sudi u predmetima koje je pred njega uputila država članica ili jedna od institucija Zajednice ili kada treba odlučivati o prethodnim pitanjima koja su mu podnesena sukladno članku 177., on zasjeda u punom sastavu.

Na zahtjev Suda Vijeće može odlučujući jednoglasno povećati broj sudaca i učiniti potrebne prilagodbe drugog i trećeg stavka ovog članka, kao i drugog stavka članka 167.

Članak 166.

Sudu pomažu dva nezavisna odvjetnika.

Dužnost je nezavisnog odvjetnika, djelujući posve nepristrano i neovisno, javno iznositi obrazložene prijedloge odluka u predmetima koji su upućeni Sudu kako bi Sudu pomogao u obavljanju njegove zadaće utvrđene u članku 164.

Na zahtjev Suda, Vijeće može, odlučujući jednoglasno, povećati broj nezavisnih odvjetnika i učiniti potrebne prilagodbe trećeg stavka članka 167.

Članak 167.

Suci i nezavisni odvjetnici biraju se iz redova osoba čija je neovisnost neupitna i koje ispunjavaju uvjete koji se u njihovim zemljama zahtijevaju za obnašanje najviših sudačkih dužnosti, ili koji su priznati pravni stručnjaci; imenuju ih vlade država članica zajedničkom suglasnošću na razdoblje od šest godina.

Svake tri godine provodi se djelomična zamjena sudaca. Naizmjenice se zamjenjuju tri i četiri suca. Tri suca čija dužnost prestaje istekom prve tri godine biraju se ždrijebom.

Svake tri godine provodi se djelomična zamjena nezavisnih odvjetnika. Nezavisni odvjetnik čija dužnost istječe na kraju prvog razdoblja od tri godine bira se ždrijebom.

Suci i nezavisni odvjetnici kojima je istekla dužnost mogu ponovno biti imenovani.

Predsjednika Suda biraju suci iz vlastitih redova na razdoblje od tri godine. On može biti ponovno izabran.

Članak 168.

Sud imenuje svojeg tajnika i utvrđuje pravila kojima se uređuje njegov položaj.

Članak 169.

Ako smatra da neka država članica nije ispunila neku obvezu temeljem ovog Ugovora, Komisija o tom predmetu, nakon što je dotičnoj državi dala priliku da se očituje, daje obrazloženo mišljenje.

Ako dotična država ne postupi u skladu s mišljenjem u roku koji odredi Komisija, Komisija taj predmet može uputiti Sudu.

Članak 170.

Država članica koja smatra da neka druga država članica nije ispunila neku obvezu temeljem ovog Ugovora može predmet uputiti Sudu.

Prije nego što neka država članica pokrene postupak protiv druge države članice zbog navodne povrede obveze temeljem ovog Ugovora, predmet mora uputiti Komisiji.

Nakon što je svakoj od zainteresiranih država pružena prilika da iznese svoje navode i da se izjasni o navodima druge stranke, u usmenom i pisanom obliku, Komisija daje obrazloženo mišljenje.

Ako Komisija u roku od tri mjeseca od dana kada joj je predmet dostavljen ne da mišljenje, izostanak takvog mišljenja nije zapreka za upućivanje predmeta Sudu.

Članak 171.

Ako Sud ustanovi da država članica nije ispunila neku obvezu temeljem ovog Ugovora, ta je država dužna poduzeti potrebne mjere kako bi postupila sukladno presudi Suda.

Članak 172.

Uredbama koje donosi Vijeće na temelju odredaba ovog Ugovora, Sudu se može dati neograničena nadležnost u vezi s kaznama predviđenima u tim uredbama.

Članak 173.

Sud ispituje zakonitost akata Vijeća i Komisije, osim preporuka i mišljenja. U tu svrhu Sud je nadležan u postupcima koje pokreću država članica, Vijeće ili Komisija zbog nenadležnosti, bitne povrede postupka, povrede ovog Ugovora ili bilo kojeg pravnog pravila koje se odnosi na njegovu primjenu ili zbog zlorabe ovlasti.

Svaka fizička ili pravna osoba može, pod istim uvjetima, pokrenuti postupak protiv odluke koja joj je upućena ili protiv odluke koja je se, iako donesena u obliku uredbe ili odluke upućene drugoj osobi, neposredno i osobno tiče.

Postupak predviđen ovim člankom mora se pokrenuti u roku od dva mjeseca, ovisno o slučaju, od objavljivanja akta ili obavješćivanja tužitelja o njoj ili, ako takva objava ili obavijest izostanu, od dana kada je tužitelj saznao za akt.

Članak 174.

Ako je tužba osnovana, Sud proglašava predmetni akt ništavim.

Međutim, ako je riječ o uredbi, Sud, ako to smatra potrebnim, navodi koji se učinci uredbe koju je proglasio ništavom moraju smatrati konačnima.

Članak 175.

Ako Vijeće ili Komisija propuste djelovati i time povrijede ovaj Ugovor, države članice i ostale institucije Zajednice mogu pred Sudom pokrenuti postupak radi utvrđivanja povrede.

Pokretanje postupka dopušteno je samo ako je dotična institucija prethodno bila pozvana da djeluje. Ako u roku od dva mjeseca od takvog poziva dotična institucija ne zauzme stajalište, postupak se može pokrenuti u daljnjem roku od dva mjeseca.

Pod pretpostavkama utvrđenima u prethodnim stavcima svaka fizička ili pravna osoba može podnijeti Sudu pritužbu zato što joj je institucija Zajednice propustila uputiti bilo koji akt, osim preporuke ili mišljenja.

Članak 176.

Institucija čiji je akt proglašen ništavim, ili čije je propuštanje djelovanja proglašeno protivnim ovom Ugovoru, dužna je poduzeti potrebne mjere kako bi postupila sukladno presudi Suda.

Ova obveza ne utječe ni na koju obvezu koja bi mogla proizaći iz primjene drugog stavka članka 215.

Članak 177.

Sud je nadležan odlučivati o prethodnim pitanjima koja se tiču:

- (a) tumačenja ovog Ugovora

- (b) valjanosti i tumačenja akata institucija Zajednice
- (c) tumačenja statuta tijela osnovanih aktom Vijeća, ako je tim statutima to predviđeno

Ako se takvo pitanje pojavi pred bilo kojim sudom države članice, taj sud može, ako smatra da je odluka o tom pitanju potrebna da bi mogao donijeti presudu, zatražiti od Suda da o tome odluči.

Ako se takvo pitanje pojavi u predmetu koji je u tijeku pred sudom neke države članice, protiv čijih odluka prema nacionalnom pravu nema pravnog lijeka, taj je sud dužan uputiti to pitanje Sudu.

Članak 178.

Sud je nadležan u sporovima koji se odnose na naknadu štete predviđenu drugim stavkom članka 188.

Članak 179.

Sud je nadležan u svim sporovima između Zajednice i njezinih službenika u granicama i prema uvjetima utvrđenima u Pravilniku o osoblju ili Uvjetima zaposlenja.

Članak 180.

U dolje utvrđenim granicama, Sud je nadležan u sporovima koji se odnose na:

- (a) ispunjavanje obveza država članica iz Statuta Europske investicijske banke. S tim u vezi, Upravno vijeće Banke ima ovlasti koje su na temelju članka 169. dodijeljene Komisiji
- (b) mjere koje donosi Vijeće guvernera Banke. S tim u vezi, svaka država članica, Komisija ili Upravno vijeće Banke mogu pokrenuti postupak prema uvjetima utvrđenima u članku 173.

- (c) mjere koje donosi Upravno vijeće Banke. Postupak protiv tih mjera mogu prema uvjetima utvrđenima u članku 173. pokrenuti samo države članice ili Komisija, i to samo zbog povrede postupka predviđenog člankom 21. stavcima 2., 5., 6. i 7. Statuta Banke.

Članak 181.

Sud je nadležan donositi presude na temelju svake arbitražne klauzule sadržane u ugovoru sklopljenom od strane Zajednice ili u njezino ime, bez obzira na to radi li se o javnopravnom ili privatnopravnom ugovoru.

Članak 182.

Sud je nadležan u svakom sporu među državama članicama koji se odnosi na predmet ovog Ugovora ako mu je spor podnesen na temelju posebnog sporazuma među strankama.

Članak 183.

Sporovi u kojima je Zajednica jedna od stranaka nisu na osnovi toga izuzeti iz nadležnosti sudova država članica osim kada je nadležnost dodijeljena Sudu ovim Ugovorom.

Članak 184.

Neovisno o isteku roka utvrđenog u trećem stavku članka 173., svaka stranka može u postupku koji se odnosi na uredbu Vijeća ili Komisije, navesti razloge predviđene u prvom stavku članka 173. kako bi se pred Sudom pozvala na neprimjenjivost te uredbe.

Članak 185.

Pokretanje postupka pred Sudom nema suspenzivni učinak. Međutim, ako smatra da to okolnosti zahtijevaju, Sud može narediti privremenu suspenziju primjene osporavanog akta.

Članak 186.

Sud može u svim predmetima koji se pred njim vode odrediti sve potrebne privremene mjere.

Članak 187.

Presude Suda su izvršive su prema uvjetima utvrđenima u članku 192.

Članak 188.

Statut Suda utvrđen je u posebnom Protokolu.

Sud donosi svoj poslovnik za koji je potrebno jednoglasno odobrenje Vijeća.

Poglavlje 2.

ODREDBE ZAJEDNIČKE ZA VIŠE INSTITUCIJA

Članak 189.

Radi izvršavanja svojih zadaća, u skladu s odredbama ovog Ugovora, Vijeće i Komisija donose uredbe, direktive i odluke te daju preporuke ili mišljenja.

Uredba ima opću primjenu. Obvezujuća je u cijelosti i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Direktiva je obvezujuća, u pogledu rezultata koji je potrebno postići, za svaku državu članicu kojoj je upućena, a odabir oblika i metoda postizanja tog rezultata prepušten je nacionalnim tijelima.

Odluka je u cijelosti obvezujuća za one kojima je upućena.

Preporuke i mišljenja nemaju obvezujuću snagu.

Članak 190.

U uredbama, direktivama i odlukama Vijeća i Komisije navode se razlozi na kojima se temelje te se upućuje na sve prijedloge ili mišljenja koja je, sukladno ovom Ugovoru, bilo potrebno pribaviti.

Članak 191.

Uredbe se objavljuju u Službenom listu Zajednice. Stupaju na snagu na dan koji je u njima određen ili, ako taj dan nije određen, dvadesetog dana od njihove objave.

Direktive i odluke priopćuju se onima kojima su upućene, a proizvode učinke od tog priopćenja.

Članak 192.

Odluke Vijeća ili Komisije kojima se nameće novčana obveza, osim ako se ona nameće državama, izvršive su.

Izvršenje je uređeno pravilima građanskog postupka koja su na snazi u državi na čijem se državnom području ono provodi. Državno tijelo, koje vlada svake države članice odredi u tu svrhu i o tome obavijesti Komisiju, Sud i Arbitražni odbor osnovan člankom 18., prilaže odluci potvrdu o izvršivosti, pri čemu se ne zahtijeva nikakva druga formalnost osim provjere vjerodostojnosti odluke.

Kada se na traženje zainteresirane stranke ove formalnosti ispune, ta stranka može pristupiti izvršenju u skladu s nacionalnim pravom upućujući predmet neposredno nadležnom tijelu.

Izvršenje se može suspendirati samo odlukom Suda. Međutim, ispitivanje pravilnosti u postupku izvršenja u nadležnosti je sudova dotične države.

Poglavlje 3.

GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR

Članak 193.

Ovime se osniva Gospodarski i socijalni odbor. On ima savjetodavnu ulogu.

Odbor se sastoji od predstavnika različitih skupina gospodarske i socijalne djelatnosti, osobito od predstavnika proizvođača, poljoprivrednika, prijevoznika, radnika, trgovaca, obrtnika, slobodnih zanimanja i predstavnika javnosti.

Članak 194.

Broj je članova Odbora kako slijedi:

Belgija	12
Njemačka	24
Francuska	24
Italija	24
Luksemburg	5
Nizozemska	12

Članove Odbora na razdoblje od četiri godine odlučujući jednoglasno imenuje Vijeće. Njihov se mandat može obnoviti.

Članovi Odbora imenuju se u osobnom svojstvu i nisu vezani nikakvim obvezujućim napucima.

Članak 195.

1. Radi imenovanja članova Odbora svaka država članica dostavlja Vijeću popis koji sadrži dvostruko više kandidata od broja mjesta dodijeljenih njezinim državljanima.

Pri određivanju sastava Odbora uzima se u obzir potreba osiguravanja odgovarajuće zastupljenosti različitih skupina gospodarske i socijalne djelatnosti.

2. Vijeće se savjetuje s Komisijom. Ono može pribaviti mišljenje europskih organizacija koje predstavljaju različite gospodarske i socijalne sektore, a kojih se tiču aktivnosti Zajednice.

Članak 196.

Odbor iz redova svojih članova bira predsjednika i predsjedništvo na razdoblje od dvije godine.

Odbor donosi svoj poslovnik te ga podnosi Vijeću na odobrenje, koje mora biti jednoglasno.

Odbor saziva predsjednik na zahtjev Vijeća ili Komisije.

Članak 197.

Odbor obuhvaća specijalizirane odjele za glavna područja obuhvaćena ovim Ugovorom.

Posebice obuhvaća odjel za poljoprivredu i odjel za promet koji su predmet posebnih odredaba u glavama koje se odnose na poljoprivredu i promet.

Ti specijalizirani odjeli djeluju u okviru općih nadležnosti Odbora. S njima se ne može savjetovati neovisno o Odboru.

Unutar Odbora mogu se osnivati i pododbori za pripremu nacrtu mišljenja o određenim pitanjima ili iz određenih područja, koji se podnose Odboru na razmatranje.

Poslovnikom se određuju načini sastavljanja i nadležnost specijaliziranih odjela i pododбора.

Članak 198.

Vijeće ili Komisija moraju se savjetovati s Odborom kada je to predviđeno ovim Ugovorom. Te institucije mogu se savjetovati s Odborom u svim slučajevima kada to smatraju primjerenim.

Ako to smatraju nužnim, Vijeće ili Komisija određuju Odboru rok za davanje mišljenja koji ne može biti kraći od deset dana od dana kada predsjednik primi obavijest o tome. Izostanak mišljenja nakon isteka tog roka ne sprečava daljnje djelovanje.

Mišljenje Odbora i mišljenje specijaliziranog odjela dostavljaju se Vijeću i Komisiji zajedno sa zapisnikom njihovog raspravljanja.

Glava II.

FINANCIJSKE ODREDBE

Članak 199.

Sve stavke prihoda i rashoda Zajednice, uključujući i one koje se odnose na Europski socijalni fond, obuhvaćene su procjenama koje se izrađuju za svaku financijsku godinu i prikazuju se u proračunu.

Prihodi i rashodi prikazani u proračunu moraju biti uravnoteženi.

Članak 200.

1. Prihodi proračuna, neovisno o drugim prihodima, obuhvaćaju financijske doprinose država članica prema sljedećem ključu za raspodjelu:

Belgija	7,9
Njemačka	28
Francuska	28
Italija	28
Luksemburg	0,2
Nizozemska	7,9

2. Međutim, financijski doprinosi država članica koji pokrivaju rashode Europskog socijalnog fonda određuju se prema sljedećem ključu za raspodjelu:

Belgija	8,8
Njemačka	32
Francuska	32
Italija	20
Luksemburg	0,2
Nizozemska	7

3. Vijeće može odlučujući jednoglasno promijeniti ključeve za raspodjelu doprinosa.

Članak 201.

Komisija ispituje uvjete pod kojima financijski doprinosi država članica predviđeni člankom 200. mogu biti zamijenjeni vlastitim sredstvima Zajednice, posebice ubiranjem poreza iz zajedničke carinske tarife kada bude konačno uvedena.

U tu svrhu Komisija podnosi prijedloge Vijeću.

Nakon savjetovanja sa Skupštinom o tim prijedlozima Vijeće može, odlučujući jednoglasno, utvrditi odgovarajuće odredbe koje preporučuje državama članicama da ih one usvoje u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

Članak 202.

Izdaci prikazani u proračunu odobravaju se za jednu financijsku godinu, osim ako je drukčije predviđeno uredbama donesenima na temelju članka 209.

Sukladno uvjetima koji se utvrđuju na temelju članka 209., sva odobrena proračunska sredstva, osim onih koja se odnose na izdatke za osoblje, koja nisu utrošena do kraja financijske godine, mogu se prenijeti samo u sljedeću financijsku godinu.

Odobrena proračunska sredstva za pokriće izdataka raspoređuju se po različitim skupinama u kojima se stavke izdataka grupiraju prema vrsti ili namjeni te se dalje dijele, u mjeri u kojoj je to potrebno, sukladno uredbama donesenima na temelju članka 209.

Izdaci Skupštine, Vijeća, Komisije i Suda iskazuju se u odvojenim dijelovima proračuna, ne dovodeći u pitanje posebna rješenja za određene zajedničke stavke izdataka.

Članak 203.

1. Financijska godina traje od 1. siječnja do 31. prosinca.
2. Svaka institucija Zajednice izrađuje procjenu svojih izdataka. Komisija objedinjuje te procjene u prednacrtu proračuna. Prednacrtu prilaže mišljenje koje može sadržavati različite procjene.

Komisija Vijeću podnosi prednacrt proračuna najkasnije do 30. rujna u godini koja prethodi godini izvršenja tog proračuna.

Kada namjerava odstupiti od prednacrt proračuna, Vijeće se savjetuje s Komisijom i, po potrebi, s ostalim zainteresiranim institucijama.

3. Vijeće utvrđuje nacrt proračuna odlučujući kvalificiranom većinom i dostavlja ga Skupštini.

Nacrt proračuna podnosi se Skupštini najkasnije do 31. listopada u godini koja prethodi godini izvršenja tog proračuna.

Skupština ima pravo predložiti Vijeću izmjene nacrt proračuna.

4. Ako Skupština u roku od mjesec dana od kada joj je podnesen nacrt proračuna da svoje odobrenje ili Vijeću ne dostavi svoje mišljenje, smatra se da je nacrt proračun konačno usvojen.

Ako u tom roku Skupština predloži izmjene, tako izmijenjeni nacrt proračuna dostavlja se Vijeću. O njemu Vijeće raspravlja s Komisijom i, po potrebi, s ostalim zainteresiranim institucijama te konačno usvaja proračun odlučujući kvalificiranom većinom.

5. Za usvajanje dijela proračuna koji se odnosi na Europski socijalni fond glasovi članova Vijeća ponderiraju se na sljedeći način:

Belgija	8
Njemačka	32
Francuska	32
Italija	20
Luksemburg	1
Nizozemska	7

Za donošenje akata potrebno je najmanje 67 glasova za.

Članak 204.

Ako na početku financijske godine proračun još nije izglasan, iznos ne veći od jedne dvanaestine odobrenih proračunskih sredstava za prethodnu financijsku godinu može se utrošiti svaki mjesec za pojedinu skupinu ili podskupinu proračuna u skladu s odredbama uredaba donesenih na temelju članka 209.; međutim, Komisiji mjesečno ne smiju biti stavljena na raspolaganje sredstva koja prelaze jednu dvanaestinu onih predviđenih u nacrtu proračuna koji je u pripremi.

Vijeće može, odlučujući kvalificiranom većinom, odobriti izdatke veće od jedne dvanaestine, pod uvjetom da se poštuju ostali uvjeti utvrđeni u prvom stavku.

Države članice plaćaju svakog mjeseca, na privremenoj osnovi i u skladu s ključem za raspodjelu utvrđenim za prethodnu financijsku godinu, iznose potrebne radi osiguranja primjene ovog članka.

Članak 205.

Komisija izvršava proračun, u skladu s odredbama uredaba donesenih na temelju članka 209., na vlastitu odgovornost i u granicama odobrenih proračunskih sredstava.

Uredbama se utvrđuju detaljna pravila za svaku instituciju u vezi s njezinom ulogom u izvršenju vlastitih izdataka.

U okviru proračuna Komisija može, pridržavajući se ograničenja i uvjeta utvrđenih uredbama donesenima na temelju članka 209., prenijeti odobrena proračunska sredstva iz jedne skupine u drugu ili iz jedne podskupine u drugu.

Članak 206.

Računovodstvene evidencije svih prihoda i rashoda prikazanih u proračunu ispituje Revizorski odbor koji se sastoji od revizora čija je neovisnost neupitna, a od kojih je jedan predsjednik. Vijeće odlučujući jednoglasno određuje broj revizora. Revizore i predsjednika Revizorskog odbora odlučujući jednoglasno imenuje Vijeće na razdoblje od pet godina. Vijeće određuje njihovu naknadu odlučujući kvalificiranom većinom.

Svrha revizije, koja se provodi na temelju evidencija i, po potrebi, na licu mjesta jest da se utvrdi pravilnost i zakonitost prihoda i rashoda te je li financijsko upravljanje bilo dobro. Nakon zaključenja svake financijske godine Revizorski odbor sastavlja izvješće koje usvaja većinom svojih članova.

Komisija svake godine podnosi Vijeću i Skupštini izvješća za prethodnu financijsku godinu koja se odnose na izvršavanje proračuna zajedno s izvješćem Revizorskog odbora. Komisija im također upućuje financijski izvještaj o imovini i obvezama Zajednice.

Odlučujući kvalificiranom većinom Vijeće daje razrješnicu Komisiji u odnosu na izvršavanje proračuna. Svoju odluku dostavlja Skupštini.

Članak 207.

Proračun se izrađuje u obračunskoj jedinici utvrđenoj u skladu s odredbama financijskih uredaba donesenih na temelju članka 209.

Financijske doprinose predviđene u članku 200. stavku 1. države članice stavljaju na raspolaganje Zajednici u svojim nacionalnim valutama.

Neupotrijebljena sredstva iz tih doprinosa deponiraju se na račune riznica država članica ili tijela koje one odrede. Dok su deponirana, takva sredstva zadržavaju vrijednost koja odgovara paritetu na dan deponiranja, u odnosu na obračunsku jedinicu iz prvog stavka.

Neupotrijebljena sredstva mogu se ulagati prema uvjetima koje dogovore Komisija i zainteresirana država članica.

Uredbe donesene na temelju članka 209. utvrđuju tehničke uvjete pod kojima se provodi financijsko poslovanje koje se odnosi na Europski socijalni fond.

Članak 208.

Komisija može, pod uvjetom da o tome obavijesti nadležna tijela zainteresiranih država članica, svoja sredstva koja su u valuti jedne od država članica promijeniti u valutu druge države članice, u mjeri u kojoj je to potrebno kako bi se ta sredstva mogla iskoristiti u svrhe koje ulaze u područje primjene ovog Ugovora. Komisija u najvećoj mogućoj mjeri izbjegava ovakve konverzije ako raspolaže gotovinom ili likvidnim sredstvima u valutama koje su joj potrebne.

Komisija sa svakom državom članicom komunicira putem tijela koje odredi dotična država. Za obavljanje financijskih poslova Komisija se koristi uslugama emisijske banke dotične države članice ili druge financijske institucije koju odobri ta država.

Članak 209.

Odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije, Vijeće:

- (a) donosi financijske uredbe kojima se osobito određuje postupak koji treba usvojiti za utvrđivanje i izvršavanje proračuna te za prikazivanje i reviziju računovodstvene evidencije
- (b) određuje metode i postupke kojima se doprinosi država članica stavljaju na raspolaganje Komisiji

- (c) utvrđuje pravila vezana uz odgovornost dužnosnika za ovjeravanje i računovodstvenih službenika, te uz odgovarajuće nadzorne mjere.

Šesti dio

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 210.

Zajednica ima pravnu osobnost.

Članak 211.

Zajednica u svakoj državi članici uživa najširu pravnu sposobnost koja se priznaje pravnim osobama na temelju njihova nacionalnog prava; ona osobito može stjecati pokretnine i nekretnine ili njima raspolagati te biti stranka u sudskom postupku. U tu svrhu Zajednicu zastupa Komisija.

Članak 212.

Vijeće, odlučujući jednoglasno, u suradnji s Komisijom i nakon savjetovanja s ostalim zainteresiranim institucijama, utvrđuje Pravilnik o osoblju za dužnosnike i Uvjete zaposlenja za ostale službenike Zajednice.

Nakon što ovaj Ugovor bude na snazi četiri godine, Vijeće može izmijeniti Pravilnik o osoblju i Uvjete zaposlenja odlučujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s ostalim zainteresiranim institucijama.

Članak 213.

U okviru ograničenja i prema uvjetima koje utvrdi Vijeće u skladu s odredbama ovog Ugovora Komisija može prikupljati sve podatke i provoditi sve provjere koje su potrebne za obavljanje zadaća koje su joj povjerene.

Članak 214.

Članovi institucija Zajednice, članovi odbora te dužnosnici i ostali službenici Zajednice ne smiju, čak ni nakon prestanka njihove dužnosti, otkrivati one podatke koji su obuhvaćeni obvezom čuvanja profesionalne tajne, a osobito podatke o poduzećima, njihovim poslovnim odnosima ili troškovima.

Članak 215.

Ugovorna odgovornost Zajednice uređuje se pravom koje je mjerodavno za predmetni ugovor.

U pogledu izvanugovorne odgovornosti Zajednica je, u skladu s općim načelima koja su zajednička pravima država članica, dužna naknaditi svaku štetu koju njezine institucije ili službenici prouzroče pri obnašanju svojih dužnosti.

Osobna odgovornost službenikâ prema Zajednici uređuje se odredbama utvrđenima u Pravilniku o osoblju ili u Uvjetima zaposlenja koji se na njih primjenjuju.

Članak 216.

Sjedište institucija Zajednice zajedničkom suglasnošću utvrđuju vlade država članica.

Članak 217.

Ne dovodeći u pitanje odredbe sadržane u poslovniku Suda, Vijeće, odlučujući jednoglasno, utvrđuje pravila kojima se uređuje uporaba jezika u institucijama Zajednice.

Članak 218.

Na državnim područjima država članica Zajednica uživa one povlastice i imunitete koji su potrebni za obavljanje njezinih zadaća prema uvjetima utvrđenima u posebnom protokolu.

Članak 219.

Države članice obvezuju se da sporove o tumačenju ili primjeni ovog Ugovora neće rješavati ni na koji drugi način osim onog koji je njime predviđen.

Članak 220.

U mjeri u kojoj je to potrebno, države članice ulaze u međusobne pregovore kako bi u korist svojih državljana osigurale:

- zaštitu osoba te ostvarivanje i zaštitu prava prema uvjetima jednakim onima koje svaka država osigurava svojim vlastitim državljanima
- ukidanje dvostrukog oporezivanja unutar Zajednice
- uzajamno priznavanje trgovačkih društava u smislu drugog stavka članka 58., zadržavanje pravne osobnosti u slučaju preseljenja njihova sjedišta iz jedne zemlje u drugu te mogućnost spajanja trgovačkih društava osnovanih sukladno zakonodavstvima različitih zemalja

- pojednostavnjenje formalnosti kojima se uređuje uzajamno priznavanje i izvršenje presuda sudova te arbitražnih pravorijeka.

Članak 221.

U vezi sa sudjelovanjem u kapitalu trgovačkih društava u smislu članka 58., u roku od tri godine od stupanja ovog Ugovora na snagu države članice državljanima drugih država članica dodjeljuju isti tretman koji uživaju i njezini vlastiti državljani, ne dovodeći u pitanje primjenu ostalih odredaba ovog Ugovora.

Članak 222.

Ovaj Ugovor ni na koji način ne dovodi u pitanje pravila kojima se u državama članicama uređuje sustav vlasništva.

Članak 223.

1. Odredbe ovog Ugovora ne isključuju primjenu sljedećih pravila:
  - (a) nijedna država članica nije obvezna davati informacije ako smatra da bi njihovo otkrivanje bilo suprotno osnovnim interesima njezine sigurnosti
  - (b) svaka država članica može poduzeti one mjere koje smatra potrebnima za zaštitu osnovnih interesa svoje sigurnosti, koje su povezane s proizvodnjom ili trgovinom oružjem, streljivom i ratnom opremom; takve mjere ne smiju štetno utjecati na uvjete tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu u odnosu na proizvode čija namjena nije specifično vojna.

2. Tijekom prve godine nakon stupanja ovog Ugovora na snagu Vijeće, odlučujući jednoglasno, sastavlja popis proizvoda na koje se primjenjuju odredbe stavka 1. točke (b).
3. Vijeće može, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije, izmijeniti navedeni popis.

Članak 224.

Države članice međusobno se savjetuju o poduzimanju koraka potrebnih kako bi spriječile da na funkcioniranje zajedničkog tržišta utječu mjere na čije bi poduzimanje neka država članica mogla biti primorana u slučaju ozbiljnih unutarnjih poremećaja koji utječu na očuvanje javnog poretka u slučaju rata, ozbiljnih međunarodnih napetosti koje predstavljaju ratnu prijetnju ili radi ispunjavanja obveza koje je prihvatila radi očuvanja mira i međunarodne sigurnosti.

Članak 225.

Ako mjere poduzete u okolnostima iz članka 223. i 224. dovedu do narušavanja uvjeta tržišnog natjecanja na zajedničkom tržištu, Komisija, zajedno sa zainteresiranom državom, ispituje načine na koje se te mjere mogu uskladiti s pravilima utvrđenim ovim Ugovorom.

Odstupajući od postupka utvrđenog člancima 169. i 170., Komisija ili bilo koja država članica mogu predmet uputiti neposredno Sudu ako smatraju da druga država članica zlorabljava ovlasti predviđene člancima 223. i 224. Sud o tome odlučuje na zatvorenoj sjednici.

Članak 226.

1. Ako se tijekom prijelaznog razdoblja u bilo kojem sektoru gospodarstva pojave ozbiljne poteškoće koje bi mogle duže potrajati ili dovesti do ozbiljna nazadovanja stanja gospodarstva određenog područja, država članica može zatražiti odobrenje za poduzimanje zaštitnih mjera kako bi popravila stanje i prilagodila odnosni sektor gospodarstvu zajedničkog tržišta.
2. Na prijedlog odnosne države Komisija hitnim postupkom bez odgode određuje zaštitne mjere koje smatra potrebnima, određujući okolnosti i načine prema kojima se one trebaju poduzeti.
3. Mjere odobrene na temelju stavka 2. mogu sadržavati odstupanja od pravila ovog Ugovora u onom opsegu i za onoliko vremena koliko je strogo potrebno kako bi se postigli ciljevi iz stavka 1. Prednost se daje onim mjerama koje će najmanje poremetiti funkcioniranje zajedničkog tržišta.

Članak 227.

1. Ovaj se Ugovor primjenjuje na Kraljevinu Belgiju, Saveznu Republiku Njemačku, Francusku Republiku, Talijansku Republiku, Veliko Vojvodstvo Luksemburg i Kraljevinu Nizozemsku.
2. U odnosu na Alžir i francuske prekomorske departmane, opće i posebne odredbe ovog Ugovora o:
  - slobodnom kretanju robe
  - poljoprivredi, osim članka 40. stavka 4.
  - liberalizaciji usluga
  - pravilima tržišnog natjecanja

- zaštitnim mjerama predviđenima člancima 108., 109. i 226.
- institucijama

primjenjuju se od stupanja ovog Ugovora na snagu.

U roku od dvije godine od stupanja ovog Ugovora na snagu Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije, odlukama određuje uvjete pod kojima se primjenjuju ostale odredbe ovog Ugovora.

Institucije Zajednice, u okviru postupaka predviđenih ovim Ugovorom, osobito člankom 226., osiguravaju gospodarski i socijalni razvoj navedenih područja.

3. Na prekomorske zemlje i područja navedene u Prilogu IV. ovom Ugovoru primjenjuje se poseban sustav pridruživanja predviđen u četvrtom dijelu ovog Ugovora.
4. Odredbe ovog Ugovora primjenjuju se na europska područja za čije je vanjske odnose odgovorna država članica.

Članak 228.

1. U slučajevima kada je ovim Ugovorom predviđeno sklapanje sporazuma između Zajednice i jedne države ili više država ili međunarodne organizacije, pregovore o takvim sporazumima vodi Komisija. Ovisno o ovlastima danim Komisiji u ovom području, takve sporazume sklapa Vijeće nakon, kada se to zahtijeva ovim Ugovorom, savjetovanja sa Skupštinom.

Vijeće, Komisija ili država članica mogu unaprijed zatražiti mišljenje Suda o tome je li predviđeni sporazum u skladu s odredbama ovog Ugovora. Ako je mišljenje Suda negativno, sporazum može stupiti na snagu samo u skladu s člankom 236.

2. Sporazumi sklopljeni prema ovim uvjetima obvezujući su za institucije Zajednice i države članice.

Članak 229.

Komisija osigurava održavanje svih odgovarajućih odnosa s tijelima Ujedinjenih naroda, njihovih specijaliziranih ustanova i Općeg sporazuma o carinama i trgovini.

Komisija održava odgovarajuće odnose i sa svim međunarodnim organizacijama.

Članak 230.

Zajednica uspostavlja sve odgovarajuće oblike suradnje s Vijećem Europe.

Članak 231.

Zajednica uspostavlja blisku suradnju s Organizacijom za europsku gospodarsku suradnju, čije se pojediniosti utvrđuju zajedničkom suglasnošću.

Članak 232.

1. Odredbe ovog Ugovora ne utječu na odredbe Ugovora o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik, osobito što se tiče prava i obveza država članica, ovlasti institucija te Zajednice i pravila koja su tim Ugovorom utvrđena za funkcioniranje zajedničkog tržišta ugljena i čelika.
2. Odredbe ovog Ugovora ne odstupaju od odredaba Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.

Članak 233.

Odredbe ovog Ugovora ne isključuju postojanje ili ostvarenje regionalnih unija između Belgije i Luksemburga, ili između Belgije, Luksemburga i Nizozemske, u mjeri u kojoj se ciljevi tih regionalnih unija ne postižu primjenom ovog Ugovora.

Članak 234.

Odredbe ovog Ugovora ne utječu na prava i obveze koje proizlaze iz sporazuma sklopljenih prije stupanja ovog Ugovora na snagu, a koje su sklopile jedna ili više država članica s jedne strane te jedna ili više trećih zemalja s druge strane.

Ako ti sporazumi nisu sukladni ovom Ugovoru, dotična država članica ili dotične države članice poduzimaju sve odgovarajuće korake za otklanjanje utvrđenih neusklađenosti. U tu svrhu države članice po potrebi pomažu jedna drugoj i, ako je to potrebno, zauzimaju zajednički stav.

U primjeni sporazuma iz prvog stavka države članice uzimaju u obzir činjenicu da prednosti koje su svakoj državi članici dodijeljene na temelju ovog Ugovora čine sastavni dio osnivanja Zajednice te su stoga neodvojivo povezane sa stvaranjem zajedničkih institucija, davanjem ovlasti tim institucijama i pružanjem istih prednosti od strane svih drugih država članica.

Članak 235.

Ako se tijekom funkcioniranja zajedničkog tržišta ukaže potreba za djelovanjem Zajednice radi postizanja jednog od njezinih ciljeva, a da za to ovim Ugovorom nisu utvrđene potrebne ovlasti, Vijeće poduzima odgovarajuće mjere, odlučujući jednoglasno, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja sa Skupštinom.

Članak 236.

Vlada bilo koje države članice ili Komisija mogu podnijeti Vijeću prijedloge za reviziju ovog Ugovora.

Ako Vijeće nakon savjetovanja sa Skupštinom i, po potrebi, s Komisijom, da pozitivno mišljenje o sazivanju konferencije predstavnika vlada država članica, konferenciju saziva predsjednik Vijeća radi usuglašenog utvrđivanja izmjena ovog Ugovora.

Izmjene stupaju na snagu nakon što ih ratificiraju sve države članice u skladu sa svojim ustavnim odredbama.

Članak 237.

Svaka europska država može podnijeti zahtjev za članstvo u Zajednici. Svoj zahtjev upućuje Vijeću koje odlučuje jednoglasno nakon pribavljanja mišljenja Komisije.

Uvjeti primanja i prilagodbe ovog Ugovora koje ono uzrokuje utvrđuju se sporazumom između država članica i države podnositeljice zahtjeva. Ovaj se sporazum podnosi na ratifikaciju svim državama ugovornicama u skladu s njihovim ustavnim odredbama.

Članak 238.

Zajednica može s trećom državom, savezom država ili međunarodnom organizacijom sklapati sporazume o pridruživanju koji uključuju uzajamna prava i obveze, zajedničko djelovanje i posebne postupke.

Takve sporazume sklapa Vijeće, odlučujući jednoglasno nakon savjetovanja sa Skupštinom.

Kada takvi sporazumi zahtijevaju izmjene ovog Ugovora, te se izmjene prethodno moraju usvojiti u skladu s postupkom utvrđenim u članku 236.

Članak 239.

Protokoli koji su na temelju zajedničke suglasnosti država članica priloženi ovom Ugovoru čine njegov sastavni dio.

Članak 240.

Ovaj se Ugovor sklapa na neograničeno vrijeme.

OSNIVANJE INSTITUCIJA

Članak 241.

Vijeće se sastaje u roku od mjesec dana od stupanja na snagu ovog Ugovora.

Članak 242.

Vijeće u roku od tri mjeseca od svojeg prvog sastanka poduzima sve odgovarajuće mjere radi ustanovljavanja Gospodarskog i socijalnog odbora.

Članak 243.

Skupština se sastaje u roku od dva mjeseca od prvog sastanka Vijeća, nakon što ju sazove predsjednik Vijeća, radi izbora svojeg predsjedništva i sastavljanja svojeg poslovnika. Do izbora predsjedništva Skupštinom predsjedava njezin najstariji član.

Članak 244.

Sud preuzima svoje dužnosti odmah nakon imenovanja svojih članova. Njegov prvi predsjednik imenuje se na razdoblje od tri godine na isti način kao i njegovi članovi.

Sud donosi svoj poslovnik u roku od tri mjeseca od preuzimanja svojih dužnosti.

Nijedan predmet ne može se uputiti Sudu prije objave njegova poslovnika. Rok unutar kojeg postupak mora biti pokrenut počinje teći tek od dana te objave.

Nakon imenovanja predsjednik Suda izvršava ovlasti koje su mu dodijeljene ovim Ugovorom.

Članak 245.

Komisija preuzima svoje dužnosti i odgovornosti koje su joj dodijeljene ovim Ugovorom odmah nakon imenovanja svojih članova.

Nakon preuzimanja svojih dužnosti Komisija provodi studije i uspostavlja kontakte potrebne za izradu sveobuhvatnog pregleda gospodarskog stanja Zajednice.

Članak 246.

1. Prva financijska godina počinje teći na dan stupanja ovog Ugovora na snagu i traje do 31. prosinca koji slijedi. Međutim, ako ovaj Ugovor stupi na snagu u drugoj polovici godine, prva financijska godina traje do 31. prosinca sljedeće godine.
2. Do uspostave proračuna za prvu financijsku godinu države članice daju Zajednici beskamratne akontacije koje se oduzimaju od njihovih financijskih doprinosa za provedbu tog proračuna.
3. Do utvrđenja Pravilnika o osoblju za dužnosnike i Uvjeta zaposlenja za ostale službenike predviđenih u članku 212. svaka institucija zapošljava osoblje koje joj je potrebno te u tu svrhu sklapa ugovore na određeno vrijeme.

Svaka institucija zajedno s Vijećem ispituje sva pitanja o broju, naknadi i rasporedu radnih mjesta.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 247.

Visoke ugovorne stranke ratificiraju ovaj Ugovor u skladu sa svojim ustavnim odredbama. Isprave o ratifikaciji polažu se kod Vlade Talijanske Republike.

Ovaj Ugovor stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon što posljednja država potpisnica položi ispravu o ratifikaciji. Međutim, ako se to polaganje isprave o ratifikaciji obavi manje od petnaest dana prije početka sljedećeg mjeseca, ovaj Ugovor stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca od dana tog polaganja.

Članak 248.

Ovaj Ugovor, koji je sastavljen u jednom izvorniku na francuskom, nizozemskom, njemačkom i talijanskom jeziku, pri čemu su sva četiri teksta jednako vjerodostojna, pohranjuje se u arhivu Vlade Talijanske Republike koja vladama ostalih država potpisnica dostavlja po jedan ovjereni primjerak.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici potpisali su ovaj Ugovor.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

Prilozi

I.

POPISI

Prilog I.

POPISI A DO G IZ ČLANAKA 19. I 20. OVOG UGOVORA

Popis A

POPIS TARIFNIH BROJEVA ZA KOJE SE ARITMETIČKI PROSJEK IZRAČUNAVA
POMOĆU CARINSKE STOPE IZ STUPCA 3

-1- Br. Briselske nomenklature	-2- Naziv proizvoda	-3- Carina (u %) koja vrijedi za Francusku
ex 15.10	Kisela ulja od rafiniranja	18
15.11	Glicerol i lužine glicerola: sirovi	6
	pročišćeni	10
19.04	Tapioka i sago; nadomjesci tapioke i saga dobiveni iz krumpira ili drugog škroba	45
ex 28.28	Vanadijev pentoksid	15
ex 28.37	Neutralni natrijev sulfit	20
ex 28.52	Cerij kloridi; cerij sulfati	20
ex 29.01	Aromatični ugljikovodici Ksileni: izomeri ksilena u mješavini	20
	o-ksilen, m-ksilen, p-ksilen	25
	stiren	20
	izopropilbenzen (kumen)	25

-1- Br. Briselske nomenklature	-2- Naziv proizvoda	-3- Carina (u %) koja vrijedi za Francusku
ex 29.02	Diklormetan	20
	Vinilklorid	25
ex 29.03	Toluenparasulfonil klorid	15
ex 29.15	Dimetil tereftalat	30
ex 29.22	Etilen diamin i njegove soli	20
ex 29.23	Ciklični aminoaldehidi, ciklični aminoketoni i aminokinoni, njihovi halogenirani, sulfonirani, nitrirani ili nitrozirani derivati, njihove soli i esteri	25
ex 29.25	Homoveratrilamin	25
29.28	Diazo-, azo- i azoksi-spojevi	25
ex 29.31	Disulfid kloriranog benzila	25
ex 29.44	Antibiotici (osim penicilina, streptomocina, kloramfenikola i njihovih soli i aureomicin)	15
ex 30.02	Cjepiva, kulture mikroorganizama za proizvodnju cjepiva; serumi i cjepiva protiv svinjske kuge	15
ex 30.03	Sarkomicin	18
ex 31.02	Mineralna ili kemijska gnojiva, dušična, složena	20
ex 31.03	Mineralna ili kemijska gnojiva, fosfatna: čista: superfosfati: koštani	10
	ostalo	12
	mješavine	7
ex 31.04	Mineralna ili kemijska gnojiva, kalijeva, miješana	7
ex 31.05	Ostala gnojiva, uključujući mješavine i spojeve gnojiva: fosformitrati i kalijevi fosfati	10
	ostala gnojiva, osim rastopljenih organskih gnojiva	7
	gnojiva u tabletama, pastilama i sličnim pripremljenim oblicima ili pakiranjima bruto mase ne veće od deset kilograma	15
ex 32.07	Prirodni magnetit, fino usitnjen, koji se može koristiti za pigmente, namijenjen isključivo za čišćenje ugljena	25
ex 37.02	Film u svicima, osjetljiv na svjetlo, neosvijetljeni, perforirani: za jednobojne slike (pozitive), koji se uvoze u pakiranju od tri jedinice koje nisu zasebno koristive, radi oblikovanja osnove filma u boji	20
	za slike u boji, dužine veće od 100 metara	20
ex 39.02	Polimeri viniliden klorida; polivinil butiral u listovima	30
ex 39.03	Celulozni esteri, osim nitrata i acetata	20
	Plastični materijali s osnovom od celulozних estera (osim nitrata i acetata)	15
	Plastični materijali s osnovom od etera ili drugih kemijskih derivata celuloze	30
ex 39.06	Alginska kiselina, njezine soli i esteri, u suhom stanju	20

-1- Br. Briselske nomenklature	-2- Naziv proizvoda	-3- Carina (u %) koja vrijedi za Francusku
ex 48.01	Papir i karton, strojno proizveden:	
	kraft papir i karton	25
	ostali, u rolama, koji se sastoje od dvaju ili više slojeva, s unutrašnjosti od kraft papira	25
48.04	Višeslojni papir ili karton (izrađen lijepljenjem slojeva), koji nije premazan na površini ni impregniran, s unutarnjim ojačanjem ili ne, u svicima ili listovima	25
ex 48.05	Valoviti papir i karton	25
	kraft papir i karton, krep ili plisiran	25
ex 48.07	Kraft papir i karton, lijepljivi	25
ex 51.01	Pređa umjetnih (regeneriranih) vlakana (nerezanih), nepredena ili predena na manje od 400 okretaja	20
ex 55.05	Pamučna pređa, višenitna, osim tiskane, sirova, dužine 337.500 metara ili više po kilogramu pojedinačne niti	20
ex 57.07	Pređa od kokosova vlakna	18
ex 58.01	Tepisi, tapeti i krpe, čvorasti, od svile, od otpatka svile osim neobrađene svile, od umjetnih (sintetičkih) vlakana, od pređe iz tarifnog broja 52.01, od metalnih niti, od vune, ili fine životinjske dlake	80
ex 59.04	Višenitna pređa od kokosova vlakna	18
ex 71.04	Dijamantna prašina i prah	10
ex 84.10	Kućišta za crpke ili držači, od čelika, osim nehrđajućeg čelika ili laganih metala ili njihovih legura, za klipne motore za pogon aviona	15
ex 84.11	Kućišta ili držači za crpke ili kompresore od čelika, osim nehrđajućeg čelika ili laganih metala ili njihovih legura za klipne motore za pogon aviona	15
ex 84.37	Strojevi za izradu tila, s uzorkom i bez uzorka, i čipke	10
	Strojevi za vezenje, osim rastezalnih i vezivnih strojeva (strojeva za izradu luknjičastog veza)	10

-1- Br. Briselske nomenklature	-2- Naziv proizvoda	-3- Carina (u %) koja vrijedi za Francusku
ex 84.38	Pomoćni strojevi koji se koriste sa strojevima za izradu tila, s uzorkom ili bez uzorka, i čipke:	
	strojevi za dizanje vodilice	10
	žakarski strojevi	18
	pomoćni strojevi za uporabu sa strojevima za vezenje:	
	automatski strojevi	18
	strojevi za bušenje kartica, strojevi za reproduciranje kartica, kontrolni strojevi, strojevi za namatanje	10
	dijelovi i pribor za strojeve za izradu tila, s uzorkom ili bez uzorka, i čipke te za njihove pomoćne strojeve:	
	klizači, vretena, češljevi, šipke vodilica i zupci češljeva za strojeve za ravno pletenje, vretena (njihovi tanjuri i noževi), vretena i dijelovi vretena i kalemi za strojeve za kružno pletenje dijelovi i oprema za strojeve za vezenje i za njihove pomoćne strojeve:	10
	čunjevi, kutije za čunjeve uključujući njihove ploče; spojevi	10
ex 84.59	strojevi za navijanje žica vodiča struje i izolacijske ili zaštitne trake za proizvodnju električnih navoja i spirala	23
	starteri, s neposrednim pogonom ili inercijom, za zrakoplove	25
ex 84.63	Koljeničaste osovine za klipne motore zrakoplova	10
ex 85.08	Starteri za zrakoplove	20
	magneti za paljenje, uključujući dinamomagnete za zrakoplove	25
88.01	Baloni i cepelini	25
ex 88.03	Dijelovi balona i cepelina	25
88.04	Padobrani i njihovi dijelovi te dodatna oprema	12
88.05	Katapult i slična oprema za lansiranje za zrakoplove i njihovi dijelovi	15
	simulatori letenja i njihovi dijelovi	20
ex 90.14	Instrumenti za zračnu navigaciju	18
ex 92.10	Mehanizmi i klavijature (s 85 ili više nota) za glasovire	30

Popis B

POPIS TARIFNIH BROJEVA ZA KOJE STOPE CARINA IZ ZAJEDNIČKE CARINSKE TARIFE NE SMIJU BITI VEĆE OD 3 %

- 1 -	- 2 -
Br. Briselske nomenklature	Naziv proizvoda
Poglavlje 5.	
05.01	
05.02	
05.03	
05.05	
05.06	
ex 05.07	Perje, koža i ostali dijelovi ptica s perjem ili paperjem, neobrađeni (osim perja ili paperja za poplune, neobrađeni)
od 05.09 do	
05.12.	
ex 05.13	Prirodne spužve, sirove
Poglavlje 13.	
13.01	
13.02	
Poglavlje 14.	
od 14.01 do	
14.05.	
Poglavlje 25.	
25.02	
ex 25.04	Prirodni grafit, nepripremljen u pakiranja za pojedinačnu prodaju
25.05	
25.06	
ex 25.07	Glina (osim kaolina), andaluzit i kijanit, pečeni ili ne, isključujući ekspanzirane gline iz tarifnog broja 68.07; mulit; šamotne i dinaste zemlje
ex 25.08	Kreda, nepripremljena u pakiranja za pojedinačnu prodaju
ex 25.09	Zemljane boje, nepečene i nemiješane; prirodni oksidi željeza
25.10	
25.11	
ex. 25.12	Silikatno fosilno brašno i slične silikatne zemlje (na primjer, kremenka, tripolit ili diatomit) pečene ili ne, prividne gustoće 1 ili manje, nepripremljena u pakiranja za pojedinačnu prodaju
ex 25.13	Plovučac, smirak, prirodni korund i ostali prirodni abrazivi, nepripremljeni u pakiranja za pojedinačnu prodaju
25.14	

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature

ex 25.17

Kremen; drobljenac, makadam i tarmakadam, obluci i šljunak, vrste koja se uobičajeno koristi za nasipavanje cesta, za željezničke nasipe, balaste ili za agregat za beton; šindra

ex 25.18

Dolomi uključujući dolomit koji je samo grubo klesan, razrezan u kvadrate ili blokove

25.20

25.21

25.24

25.25

25.26

ex 25.27

Prirodni steatit, uključujući prirodni steatit koji je samo grubo klesan, razrezan u kvadrate ili blokove; milovka u pakiranju bruto mase ne veće od 1 kilograma

25.28

25.29

25.31

25.32

Poglavlje 26.

ex 26.01

Metalne rude i koncentracije osim olovnih ruda, ruda cinka i proizvoda iz nadležnosti Europske zajednice za ugljen i čelik; prženi željezni piriti

26.02

ex 26.03

Pepeo i ostaci (osim iz proizvodnje željeza i čelika) koji sadrže kovine ili sastojke kovina, osim onih koje sadrže cink

26.04

Poglavlje 27.

27.03

ex 27.04

Koks i polukoks iz ugljena, za proizvodnju elektroda i koks iz treseta

27.05

27.05 (bis)

27.06

ex 27.13

Ozokerit, vosak iz lignita i vosak iz treseta, sirov

27.15

27.17

Poglavlje 31.

31.01

ex 31.02

Prirodni natrijev nitrat

Poglavlje 40.

40.01

40.03

40.04

Poglavlje 41.

41.09

Poglavlje 43.

43.01

Poglavlje 44.

44.01

- 2 -

Naziv proizvoda

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature

Poglavlje 47.
47.02

Poglavlje 50.
50.01

Poglavlje 53.
53.01

53.02

53.03

53.05

Poglavlje 55.

ex 55.02 Pamučni linters, osim sirovog

55.04

Poglavlje 57.

57.04

Poglavlje 63.

63.02

Poglavlje 70.

ex 70.01 Razbijeno staklo i drugo staklo za otpad

Poglavlje 71.

ex 71.01 Biseri, neobrađeni

ex 71.02 Drago i poludrago kamenje, neobrađeno

71.04

71.11

Poglavlje 77.

ex 77.04 Berilij, u sirovom obliku

- 2 -

Naziv proizvoda

Popis C

POPIS TARIFNIH BROJEVA ZA KOJE STOPE CARINA ZAJEDNIČKE CARINSKE TARIFE NE MOGU BITI VEĆE OD 10 %

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature

Poglavlje 5.

ex 05.07. Perje, koža i ostali dijelovi ptica s perjem ili paperjem, osim neobrađenih

05.14

Poglavlje 13.

ex 13.03 Biljni sokovi i ekstrakti; agar-agar i druge prirodne sluzi i zgušnjivači, dobiveni od

- 2 -

Naziv proizvoda

biljnih materijala (osim pektina)

Poglavlje 15.

ex 15.04 Masti i ulja, riba ili morskih sisavaca, rafinirani ili nerafinirani (osim kitovog ulja)

15.05

15.06

15.09

15.11

15.14

Poglavlje 25.

ex 25.09 Zemljane boje, pečene ili u mješavini

ex 25.15 Mramor, travertin, ekozin i drugi vapnenasti kamen za spomenike i građenje
prosječne gustoće 2,5 ili više i alabaster, rezan pilom u blokove ne deblje od 25
centimetara

ex 25.16 Granit, porfir, bazalt, pješčar i ostali kamen za spomenike i za građevinarstvo, rezan u
kvadratne blokove ne deblje od 25 centimetara

ex 25.17 Granule, otpaci od rada dlijetom i prašina kamena iz tarifnog broja 25.15 ili 25.16

ex 25.18 Dolomit, pečen ili aglomeriran (uključujući terdolomit)

25.22

25.23

Poglavlje 27.

ex 27.07 Ulja i ostali proizvodi iz destilacije katranske smole pri visokim temperaturama i
ostala ulja i proizvodi iz napomene 2. uz ovo poglavlje, osim fenola, kresola i
ksilenola

27.08

ex 27.13 Ozokerit, vosak iz lignita i vosak iz treseta, osim sirovog

ex 27.14 Bitumen i ostali ostaci od nafte ili ulja i bituminoznih minerala, osim naftnog koksa

27.16

Poglavlje 30.

ex 30.01 Žlijezde ili drugi organi za organo-terapeutske namjene, sušeni, u prahu ili ne

Poglavlje 32.

ex 32.01 Ekstrakti za štavljenje kože biljnog podrijetla, osim ekstrakta kebrača (quebracho) ili
mimoze

32.02

32.03

32.04

Poglavlje 33.

ex 33.01 Eterična ulja (sa ili bez terpena) čista ili bez primjesa, osim ulja agruma; rezinoidi

33.02

33.03

33.04

Poglavlje 38.

38.01

38.02

38.04

38.05

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature

38.06

ex 38.07

38.08

38.10

Poglavlje 40.

40.05

ex 40.07

40.15

Poglavlje 41.

41.02

ex 41.03

ex 41.04

41.05

41.06

41.07

41.10

Poglavlje 43.

43.02

Poglavlje 44.

od 44.06

do

44.13

44.16

44.17

44.18

Poglavlje 48.

ex 48.01

Poglavlje 50.

50.06

50.08

Poglavlje 52.

52.01

Poglavlje 53.

od 53.06

do

53.09

Poglavlje 54.

54.03

Poglavlje 55.

55.05

Poglavlje 57.

ex 57.05

ex 57.06

ex 57.07

- 2 -

Naziv proizvoda

Smolni ili sulfatni drvni terpentini; sirov; sirovi dipenteni

Tekstilna vlakna presvučena ili impregnirana vulkaniziranom gumom

Ovčja i janjeća koža, dalje obrađena i štavljena

Kozja i jareća koža, dalje obrađena i štavljena

Novinski papir u svicima

Pređa iz prave konoplje, nepripremljena u pakiranja za pojedinačnu prodaju

Pređa iz jute, nepripremljena u pakiranja za pojedinačnu prodaju

Pređa iz ostalih biljnih tekstilnih vlakana, nepripremljena u pakiranja za pojedinačnu prodaju

Br. Briselske
nomenklature

ex 57.08

Poglavlje 68.

68.01

68.03

68.08

ex 68.10

ex 68.11

ex 68.12

ex 68.13

Poglavlje 69.

69.01

69.02

69.04

69.05

Poglavlje 70.

ex 70.01

70.02

70.03

70.04

70.05

70.06

70.16

Poglavlje 71.

ex 71.05

ex 71.06

ex 71.07

ex 71.08

ex 71.09

ex 71.10

Poglavlje 73.

73.04

73.05

ex 73.07

ex 73.10

Naziv proizvoda

Papirna pređa, nepripremljena u pakiranja za pojedinačnu prodaju

Građevinski proizvodi od gipsanih materijala

Građevinski proizvodi od cementa (uključujući vulkanski cement) od betona ili umjetnog kamena (uključujući granulirani mramor aglomeriran s cementom), armirani ili ne

Građevinski proizvodi od azbest-cementa, od celuloznog cementa ili slično

Obrađeni azbest; mješavine na podlozi azbesta i mješavine na podlozi azbesta i magnezijeva karbonata

Staklo u masi (osim optičkog stakla)

Srebro, neobrađeno

Posrebrene kovine, neobrađene

Zlato, neobrađeno

Pozlaćene kovine na podlozi metala ili srebra, neobrađene

Platina i druge platinaste kovine, neobrađene

Kovine ili plemenite kovine presvučene platinom ili drugim platinastim kovinama, neobrađene

Željezo ili čelik u žici, palici, pločama i listovima (uključujući pocinčane) (osim proizvoda iz nadležnosti Europske zajednice za ugljen i čelik); dijelovi od željeza ili čelika, grubo oblikovani kovanjem

Šipke i profili (uključujući valjanu žicu), od željeza ili čelika, toplo-valjani, kovani, istisnuti, hladno-valjani ili hladno-obrađeni (uključujući preciznu izradu); izdubljeni rudarski čelik za bušenje (osim proizvoda iz nadležnosti Europske zajednice za ugljen i čelik)

ex 73.11	Kutnici, profili i modeli, od željeza ili čelika, toplo-valjani, kovani, istisnuti, hladno-valjani ili hladno-obrađeni; željezne ili čelične ploče, bušene ili nebušene, ili izrađene iz sastavnih elemenata (osim proizvoda iz nadležnosti Europske zajednice za ugljen i čelik)
ex 73.12	Obruč i traka, od željeza ili čelika, toplo-valjani ili hladno-valjani (osim proizvoda iz nadležnosti Europske zajednice za ugljen i čelik)
ex 73.13	Šipke i ploče od željeza ili čelika, toplo-valjane ili hladno-valjane (osim proizvoda iz nadležnosti Europske zajednice za ugljen i čelik)
73.14	
ex 73.15	Legura čelika i čelik s visokim sadržajem ugljika u oblicima iz tarifnih brojeva od 73.06 do 73.14 (osim proizvoda iz nadležnosti Europske zajednice za ugljen i čelik)
Poglavlje 74.	
74.03	
74.04	
ex 74.05	Bakrena folija, reljefna ili ne, izrezana, perforirana, presvučena ili tiskana, osim onih s podlogom od očvršćenog materijala
ex 74.06	Bakreni prah (osim neopipljivog praha)
Poglavlje 75.	
75.02	
75.03	
ex 75.05	Anode za galvanizaciju, od nikla, neizrađene, proizvedene lijevanjem
Poglavlje 76.	
76.02	
76.03	
ex 76.04	Aluminijska folija, reljefna ili ne, izrezana, perforirana, presvučena ili tiskana, osim s podlogom od očvršćenog materijala
ex 76.05	Aluminijski prah (osim neopipljivog praha)
Poglavlje 77.	
ex 77.02	Izrađene šipke i profili, kutnici, modeli i drugi profili od magnezija; magnezijeva žica; izrađene ploče i trake od magnezija; magnezijeva folija; rašpe i blanje standardne veličine; magnezijev prah (osim neopipljivog praha)
ex 77.04	Izrađene šipke i profili, kutnici, modeli i drugi profili od berilija; berilijeva žica; izrađene ploče i trake od berilija; berilijeva folija
Poglavlje 78.	
78.02	
78.03	
ex 78.04	Olovne folije, reljefne ili ne, izrezane, perforirane, presvučene ili tiskane, osim s podlogom od očvršćenog materijala
Poglavlje 79.	
79.02	
79.03	
Poglavlje 80.	
80.02	
80.03	

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature

ex 80.04

Kositrene folije, reljefne ili ne, izrezane, perforirane, presvučene ili tiskane, osim s podlogom od očvršćenog materijala

Poglavlje 81.

ex 81.01

Izrađene šipke i profili, kutnici, modeli i drugi profili od tungstena (volframa)

ex 81.02

Izrađene šipke i profili, kutnici, modeli i drugi profili od molibdena

ex 81.03

Izrađene šipke i profili, kutnici, modeli i drugi profili od tantala; izrađene ploče i trake od tantala; folija od tantala; žica i žarna nit od tantala

ex 81.04

Izrađene šipke i profili, kutnici, modeli i drugi profili od drugih običnih kovina; izrađene ploče i trake od drugih običnih kovina; folija od drugih kovina; žica i žarna nit od drugih običnih kovina

Poglavlje 93.

ex 93.06

Dršci i drugi dijelovi za pištolje

Poglavlje 95.

ex od 95.01

Grubo obrađen materijal za rezbarenje, primjerice ploče, trake, šipke, cijevi i slični oblici, nepolirani ili na drugi način obrađeni

do

95.07

Poglavlje 98.

ex 98.11

Grubo obrađeno drvo ili korijen za proizvodnju lula

- 2 -

Naziv proizvoda

Popis D

POPIS TARIFNIH BROJEVA ZA KOJE STOPE CARINA IZ ZAJEDNIČKE CARINSKE TARIFE
NE SMIJU BITI VEĆE OD 15 %

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature

Poglavlje 28.

Anorganski kemijski proizvodi; organski i anorganski spojevi plemenitih kovina, kovina rijetkih u zemlji, radioaktivnih elemenata ili izotopa

ex 28.01

Halogeni (isključujući od sirovog joda i broma)

ex 28.04

Vodik, rijetki plinovi i ostali metaloidi i nekovine (isključujući selen i fosfor)

od 28.05

do

28.10

ex 28.11

Arsenov trioksid; arsenska kiselina

od 28.13

do

28.22

28.24

- 2 -

Naziv proizvoda

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature
od 28.26
do
28.31
ex 28.32
ex 28.34
od 28.35
do
28.45
od 28.47
do
28.58

- 2 -

Naziv proizvoda

Klorati (osim natrijeva klorata i dušikova klorata i perklorata)
Oksijodidi i perjodati

Popis E

POPIS TARIFNIH BROJEVA ZA KOJE STOPE CARINA IZ ZAJEDNIČKE CARINSKE TARIFE
NE SMIJU BITI VEĆE OD 25 %

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature
Poglavlje 29.
ex 29.01
29.02
29.03
ex 29.04
29.05
ex 29.06
od 29.07
do
29.45
Poglavlje 32.
32.05
32.06
Poglavlje 39.
od 39.01
do
39.06

- 2 -

Naziv proizvoda

Organski kemijski proizvodi
Ugljikovodici (osim naftalena)
Aciklični alkoholi i njihovi halogenirani, sulfonirani, nitrirani ili nitrozirani derivati
(osim butil i izobutil alkohola)
Fenoli (osim fenola, kresola i ksilenola) i fenol-alkoholi

Popis F

POPIS TARIFNIH BROJEVA ZA KOJE SU STOPE CARINA ZAJEDNIČKE CARINSKE TARIFE
UTVRĐENE ZAJEDNIČKOM SUGLASNOŠĆU

- 1 - Br. Briselske nomenklature	- 2 - Naziv proizvoda	- 3 - Zajednička carinska tarifa (<i>ad valorem</i> stopa u %)
ex 01.01	Živi konji za klanje	11
ex 01.02	Žive životinje vrste goveda (osim čistokrvnih životinja za uzgoj) ¹	16
ex 01.03	Žive svinje (osim čistokrvnih životinja za uzgoj) ²	16
ex 02.01	Meso i jestive iznutrice, svježe, rashlađeno ili smrznuto: konja	16
	životinja vrste goveda ³	20
	svinja ⁴	20
02.02	Mrtva perad (odnosno kokoši, patke, guske, pure i biserke) i jestive iznutrice (osim jetre), svježe, rashlađeno ili smrznuto	18
ex 02.06	Konjetina, usoljena ili sušena	16
ex 03.01	Slatkovodna riba, svježa (živa ili mrtva), rashlađena ili smrznuta: pastrva ili druga riba iz porodice pastrvki	16
	ostalo	10
ex 03.03	Rakovi, školjke i mekušci, u ljusci ili ne, svježi (živi ili mrtvi), rashlađeni, smrznuti, usoljeni, u rasolu ili sušeni; rakovi, u ljusci, kuhani u vodi: potočni rak i jastog	25
	rakovi, škampi i kozice	18
	kamenice	18
04.03	Maslac	24
ex 04.05	Ptičja jaja u ljusci, svježa ili konzervirana: od 16. veljače do 31. kolovoza	12
	od 1. rujna do 15. veljače	15
04.06	Prirodni med	30
ex 05.07	Perje za punjenje i paperje, neobrađeno	0
05.08	Kosti i srž rogova, neobrađeni, odmašćeni, jednostavno pripremljeni, ali neoblikovani, obrađeni kiselinom ili deželatinirani; prah i otpad tih proizvoda	0

¹ Samo domaće vrste.

² Samo domaće vrste.

³ Samo domaće vrste.

⁴ Samo domaće vrste.

- 1 - Br. Briselske nomenklature	- 2 - Naziv proizvoda	- 3 - Zajednička carinska tarifa (<i>ad valorem</i> stopa u %)
ex 06.03	Rezano cvijeće i cvjetni pupoljci vrste prikladne za bukete ili za ukrašavanje, svježe:	
	od 1. lipnja do 31. listopada	24
	od 1. studenoga do 31. svibnja	20
07.01	Povrće, svježe ili rashlađeno:	
	luk, ljutika, češnjak	12
	mladi krumpir:	
	od 1. siječnja do 15. svibnja	15
	od 16. svibnja do 30. lipnja	21
	ostalo ¹	
07.04	Povrće, sušeno, dehidrirano ili evaporirano, u komadu, rezano, smrvljeno ili u prahu, ali dalje neobrađeno:	
	luk	20
	ostalo	16
ex 07.05	Suho mahunasto povrće, u ljusci, oljušteno ili razrezano ili ne:	
	grašak i grah	10
ex 08.01	Banane, svježe	20
08.02	Agrumi, svježi ili sušeni:	
	naranče:	
	od 15. ožujka do 30. rujna	15
	izvan tog razdoblja	20
	mandarine i klementine	20
	limuni	8
	grejp	12
	ostalo	16
ex 08.04	Grožđe, svježe:	
	od 1. studenoga do 14. srpnja	18
	od 15. srpnja do 31. listopada	22
08.06	Jabuke, kruške i dunje, svježe ²	8
08.07	Košunjavo voće, svježe:	
	marelice	25
	ostalo ³	
ex 08.12	Šljive	18
ex 09.01	Sirova kava	16
od 10.01 do	Žitarice ⁴	

¹ Stopa se obično utvrđuje na razini aritmetičke sredine. To se prema potrebi može prilagoditi određivanjem sezonskih stopa u okviru poljoprivredne politike Zajednice.

² Stopa se obično utvrđuje na razini aritmetičke sredine. To se prema potrebi može prilagoditi određivanjem sezonskih stopa u okviru poljoprivredne politike Zajednice.

³ Stopa se obično utvrđuje na razini aritmetičke sredine. To se prema potrebi može prilagoditi određivanjem sezonskih stopa u okviru poljoprivredne politike Zajednice.

⁴ (a) Stope carina Zajedničke carinske tarife za žitarice i pšenično brašno odgovaraju aritmetičkom prosjeku tih stopa u nacionalnim tarifama.

- 1 - Br. Briselske nomenklature	- 2 - Naziv proizvoda	- 3 - Zajednička carinska tarifa (<i>ad valorem</i> stopa u %)
10.07		
ex 11.01	Pšenično brašno ¹	
12.01	Uljano sjemenje i plodovi uljarica, čitavi ili lomljeni	0
ex 12.03	Sjemenje koje se koristi za sjetvu (osim sjemena repe)	10
12.06	Hmelj i lupulin	12
15.15	Pčelinji vosak i voskovi od ostalih kukaca, obojeni ili neobojeni:	
	sirov	0
	ostalo	10
15.16	Biljni voskovi, obojeni ili neobojeni:	
	sirov	0
	ostalo	8
ex 16.04	Pripremljene ili konzervirane ribe:	
	pastrve	20
ex 16.05	Rakovi, pripremljeni ili konzervirani	20
17.01	Šećer od šećerne repe ili šećerne trske, u čvrstom stanju	80
18.01	Kakao u zrnju, cijeli ili lomljen, sirov ili pržen	9
18.02	Ljuske kakaa, kožice i otpaci	9
19.02	Pripravci od brašna, škroba ili koncentrata slada, vrste koja se upotrebljava kao hrana za dojenčad ili za dijetetsku prehranu ili za kuhanje, s masenim udjelom kakaa manjim od 50 %	25
ex 20.02	Kiselilo zelje	20
21.07	Pripravci hrane koji nisu drugdje navedeni ili uključeni	25
22.04	Mošt od grožđa, u fermentaciji ili sa zaustavljenim vrenjem bez dodavanja alkohola	40
23.01	Brašno i grubo mljeveno brašno, neprikladno za ljudsku hranu: od mesa i otpadaka; čvarci	4

(b) Dok se ne utvrdi postupak koji se primjenjuje u okviru mjera predviđenih člankom 40. stavkom 2., države članice mogu, odstupajući od odredaba članka 23., privremeno suspendirati ubiranje carina na te proizvode.

(c) Ako bi proizvodnja ili prerada žitarica ili pšeničnog brašna u bilo kojoj državi članici ozbiljno bila ugrožena ili oštećena suspenzijom carina u drugoj državi članici, odnosno države članice započinju pregovore o tome. Ne uspiju li se sporazumjeti, Komisija može odobriti da oštećena država poduzme odgovarajuće mjere, koje se primjenjuju na način koji određuje Komisija, u mjeri u kojoj razliku u cijeni ne nadoknađuje postojanje unutrašnje organizacije tržišta žitaricama u državi članici koja je suspendirala primjenu carina.

¹ (a) Stope carina Zajedničke carinske tarife za žitarice i pšenično brašno odgovaraju aritmetičkom prosjeku tih stopa u nacionalnim tarifama.

(b) Dok se ne utvrdi postupak koji se primjenjuje u okviru mjera predviđenih člankom 40. stavkom 2., države članice mogu, odstupajući od odredaba članka 23., privremeno suspendirati ubiranje carina na te proizvode.

(c) Ako bi proizvodnja ili prerada žitarica ili pšeničnog brašna u bilo kojoj državi članici ozbiljno bila ugrožena ili oštećena privremenom suspenzijom carina u drugoj državi članici, odnosno države članice započinju pregovore o tome. Ne uspiju li se sporazumjeti, Komisija može odobriti da oštećena država poduzme odgovarajuće mjere koje se primjenjuju na način koji određuje Komisija, u mjeri u kojoj razliku u cijeni ne nadoknađuje postojanje unutrašnje organizacije tržišta žitaricama u državi članici koja je privremeno suspendirala primjenu carina.

- 1 -
Br. Briselske
nomenklature

- 2 -
Naziv proizvoda

- 3 -
Zajednička
carinska tarifa
(*ad valorem*
stopa u %)

od ribe, rakova ili mekušaca

5

- 1 - Br. Briselske nomenklature	- 2 - Naziv proizvoda	- 3 - Zajednička carinska tarifa (<i>ad valorem</i> stopa u %)
24.01	Neprerađeni duhan; duhanski otpaci	30
ex 25.07	Kaolin, silimanit	0
ex 25.15	Mramor, uključujući samo grubo obrađeni, izrezani ili ispiljeni, debljine veće od 25 centimetara	0
ex 25.16	Granit, porfir, bazalt, pješčar i ostali kamen za spomenike i za građevinarstvo, uključujući grubo rezan u kvadratne blokove, ili ispiljen debljine veće od 25 centimetara	0
25.19	Prirodni magnezijev karbonat (magnezit), pečen ili ne, osim magnezijevog oksida	0
ex 25.27	Lojovac u pakiranju neto mase do jednog kilograma	8
ex 27.07	Fenoli, kresoli i ksilenoli, sirovi	3
27.09	Nafta i ulje, sirovi	0
ex 27.14	Naftni koks	0
28.03	Ugljik, uključujući mrki ugljik, mrki antracen, mrki acetilen i čađu	5
ex 28.04	Fosfor	15
	Selen	0
28.23	Oksidi željeza i hidroksidi, uključujući zemljane boje koje sadrže 70 % ili više masenog udjela vezanog željeza preračunatog kao Fe ₂ O ₃	10
28.25	Titanijevi oksidi	15
ex 28.32	Natrijevi i kalijeve klorati	10
ex 29.01	Aromatični ugljikovodici naftalen	8
ex 29.04	Tercijarni butil alkohol	8
ex 32.07	Bijeli titanij	15
ex 33.01	Eterična ulja agruma (s terpenom ili ne), čista ili zgusnuta	12
34.04	Umjetni voskovi (uključujući voskove topljive u vodi); pripremljeni voskovi, neemulgirani i bez otapala	12
ex 40.07	Vlakno i niti iz vulkaniziranog kaučuka presvučeno tekstilom ili ne	15
41.01	Sirove ovčje kože (svježe, usoljene, sušene, piklene ili obrađene vapnom), cijepane ili ne	0
ex 41.03	Ovčje i janjeće kože, ne dalje obrađene, samo štavljene: indijskih križanih ovaca i koza ostalo	0 6
ex 41.04	Koža koze i kozlića, ne dalje obrađena, samo štavljena: indijske koze ostalo	0 7
41.08	Lakirana ili metalizirana koža	12
44.14	Furnirske ploče i ploče za šperploču (piljene, rezane ili guljene) debljine do pet milimetara, ojačane s papirom ili materijalom ili ne	10
44.15	Šperploča, blok-ploče, laminirane ploče, ploče od letvica i furnirane ploče, s dodatkom drugih materijala osim drva; drvena intarzija i marketerija	15

- 1 - Br. Briselske nomenklature	- 2 - Naziv proizvoda	- 3 - Zajednička carinska tarifa (<i>ad valorem</i> stopa u %)
53.04	Otpad ovčje ili janjeće vune ili dlake drugih životinja (fini ili grubi), iščupana ili izvučena (uključujući otpatke pređe ili razvlaknjenih tekstilnih sirovina)	0
54.01	Lan, sirov ili prerađen, ali nepreden; lanena kučina i otpaci (uključujući otpadnu pređu i rastrgane tekstilne materijale)	0
54.02	Ramija, sirova ili prerađena, ali ne ispredena; predivo i otpaci iz tih vlakana (uključujući otpatke pređe ili rastrgane tekstilne materijale)	0
55.01	Pamuk, ne greben ili češljan	0
ex 55.02	Pamučni linters, sirovi	0
55.03	Otpad pamuka (uključujući otpatke pređe ili razvlaknjenih tekstilnih sirovina), ne grebeni i ne češljani	0
57.01	Prava konoplja (<i>Cannabis sativa</i>), sirova ili prerađena, ali nepredena; kučina i otpaci od konoplje (uključujući otpadnu pređu i rastrgane tekstilne materijale)	0
57.02	Manilska konoplja (abaca) (<i>Musa textilis</i>), sirova ili obrađena, ali ne ispredena; predivo i otpaci iz tih vlakana (uključujući otpatke pređe ili razvlaknjenih tekstilnih sirovina)	0
57.03	Juta, sirova ili obrađena, ali ne ispredena; predivo i otpaci iz tih vlakana (uključujući otpatke pređe ili razvlaknjenih tekstilnih sirovina)	0
74.01	Cementni bakar; neobrađeni bakar (rafiniran ili nerafiniran); otpaci i ostaci bakra	0
74.02	Bakrene predslitine	0
75.01	Niklov kamen, ("matte", sintrani oksidi nikla i drugi zamjenski proizvodi metalurgije nikla; sirovi nikal (osim anoda); otpaci i ostaci nikla	0
80.01	Neobrađeni kositar; ostaci i otpaci kositra	0
ex 85.08	Svjećice	18

Popis G

POPIS TARIFNIH BROJEVA ZA KOJE SU STOPE CARINA ZAJEDNIČKE CARINSKE TARIFE PREDMET PREGOVORA MEĐU DRŽAVAMA ČLANICAMA

- 1 - Br. Briselske nomenklature	- 2 - Naziv proizvoda
ex 03.01	Slatkovodna riba, svježa (živa ili mrtva), rashlađena ili smrznuta
03.02	Riba, usoljena, u rasolu, sušena ili dimljena
04.04	Sir i skuta
11.02	Prekrupa i krupica; ostala obrađena zrna žitarica (na primjer, valjana, drobljena, ljuštena, ali dalje neobrađena), osim oljuštene, polirane, lomljene riže; klice žitarica, čitave, valjane ili mljevene
11.07	Slad, pržen ili nepržen
ex 15.01	Salo i ostala nezasićena svinjska mast
15.02	Nezasićena mast goveda, ovaca ili koza; loj (uključujući „premier jus“) proizveden iz tih masti
15.03	Stearin od svinjske masti, stearin iz ulja i lojni stearin; ulje svinjske masti, oleo-margarin i lojno ulje, neemulgiran i nemiješan ili pripremljen na bilo koji način
ex 15.04	Kitovo ulje, rafinirano ili ne
15.07	Nehlapljiva biljna ulja, tekuća ili kruta, sirova, rafinirana ili pročišćena
15.12	Životinjske ili biljne masti i ulja, hidrogenirana, rafinirana ili nerafinirana, ali dalje neobrađena
18.03	Kakao pasta (u komadu ili u rinfuzi) odmašćena ili neodmašćena
18.04	Kakao maslac (mast ili ulje)
18.05	Kakao u prahu, nezaslađeni
18.06	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao
19.07	Kruh, prepečenac, keksi i ostali uobičajeni pekarski proizvodi, koji ne sadrže šećer, med, jaja, masti, sir ili voće
19.08	Peciva, keksi, kolači i ostali fini pekarski proizvodi, neovisno o tome sadrže li kakao ili ne, i to u bilo kojem omjeru
21.02	Ekstrakti, esencije ili koncentрати, kave, čaja ili mate čaja; pripravci s osnovom od tih ekstrakata, esencija ili koncentrata
22.05	Vino od svježeg grožđa; mošt od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola
22.08	Nedenaturiran etanol sa sadržajem alkohola od 80 % ili više; denaturirani etanoli s bilo kojim sadržajem etanola
22.09	Alkoholna pića (osim onih iz tarifnog broja 22.08); likeri i ostala alkoholna pića; složeni alkoholni pripravci (poznati kao „koncentrirani ekstrakti“) za proizvodnju pića
25.01	Prirodna sol (uključujući kamenu sol, morsku sol i jestivu sol); čisti natrijev klorid; slane otopine, morska voda

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature

25.03	Sumpor svih vrsta, osim sublimiranog sumpora, taloženog sumpora i koloidnog sumpora
25.30	Čvrsti prirodni borati i njegovi koncentracije (pečeni ili nepečeni) isključujući borate izlučene iz prirodnog rasola; čvrsta prirodna borna kiselina s masenim udjelom H_3BO_3 do 85 % računano na suhom proizvodu
ex 26.01	Olovne i cinkove rude
ex 26.03	Pepeo i ostaci, koji sadrže cink
27.10	Nafta i ulja, osim sirova; proizvodi koji nisu drugdje navedeni ili uključeni, s najmanje 70 % masenog udjela nafte i ulja, s time da je ulje osnovni sastojak tih proizvoda
27.11	Naftni plinovi i drugi plinoviti ugljikovodici
27.12	Vazelin
ex 27.13	Parafinski vosak, vosak iz nafte ili bituminoznih materijala, parafinski otpaci obojeni ili ne, osim voska ozokerita, lignita i treseta
ex 28.01	Sirov jod i brom
28.02	Sumpor, sublimiran ili taložen; koloidni sumpor
ex 28.11	Arsenov pentoksid
28.12	Bor-trioksid i borna kiselina
28.33	Bromidi, oksibromidi, bromati i perbromati, i hipobromiti
ex 28.34	Jodidi i jodati
28.46	Borati i perborati
ex 29.04	Butilni i izobutilni alkoholi (osim tercijarnih butilnih alkohola)
ex 29.06	Fenoli, kresoli i ksilenoli
ex 32.01	Ekstrakti kebrača (<i>quebracho</i>) i mimoze
40.02	Sintetički kaučuk, uključujući sintetički lateks, vulkaniziran ili ne; faktis dobiven iz ulja
44.03	Drvo, neobrađeno, s korom ili bez ili samo oguljeno
44.04	Drvo, grubo izrezano ili polu izrezano, ali dalje neobrađeno
44.05	Drvo ispiljeno po dužini, prerezano ili oguljeno, ali dalje neobrađeno, debljine veće od 5 milimetara
45.01	Prirodno pluto, neobrađeno, drobljeno, granulirano ili mljeveno; otpaci od pluta
45.02	Prirodno pluto u pločama, rebrima ili trakama (uključujući pravokutne ili četvrtaste oblike, izrezane za čepove ili zaustavljače)
47.01	Celuloza dobivena mehaničkim ili kemijskim putem iz bilo kojeg vlaknastog biljnog materijala
50.02	Sirova svila (nepredena)
50.03	Otpaci svile (uključujući svilčeve čahure nepodobne za navijanje, otpatke svile i razvučene ili rastrgane krpe)
50.04	Svilena pređa, osim pređe iz otpadaka svile, koja nije namijenjena za maloprodaju
50.05	Pređa od otpada svile osim otpada neobrađene svile, nepripremljena u pakiranja za pojedinačnu prodaju
ex 62.03	Rabljene torbe i ruksaci; od jute, vrste koja se koristi za pakiranje robe
ex 70.19	Staklene perlice, imitacije bisera, imitacije dragulja i poludragulja, imitacije sintetičkog kamena i sličnih dekorativnih staklenih proizvoda

- 2 -

Naziv proizvoda

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature

ex 73.02	Fero-legure (osim fero-mangana s visokim udjelom ugljika)
76.01	Neobrađeni aluminij; otpaci i ostaci aluminija ¹
77.01	Neobrađeni magnezij; otpaci i ostaci magnezija (osim piljevine standardne veličine) ²
78.01	Neobrađeno olovo (uključujući posrebrano olovo); otpaci i ostaci olova ³
79.01	Cink sirov; neobrađeni cink; otpaci i ostaci cinka ⁴
ex 81.01	Tungsten (volfram) neobrađen, u prahu ⁵
ex 81.02	Molibden, neobrađen ⁶
ex 81.03	Tantal, neobrađeni ⁷
ex 81.04	Druge obične kovine, neobrađene ⁸
ex 84.06	Motori za pogon motornih vozila, zrakoplova, brodova, i ostalih plovila, dijelovi takvih motora
ex 84.08	Reaktivni pogonski motori, dijelovi i oprema za iste
84.45	Strojevi za izradu metala ili metalnih karbida, osim strojeva iz tarifnog broja 84.49 ili 84.50
84.48	Oprema i dijelovi pogodni za uporabu isključivo ili uglavnom uz strojeve iz tarifnog broja 84.45 do 84.47, uključujući držače izradaka ili alata, samootvarajuće glave za narezivanje navoja, razdiobne glave i ostale aparate za strojne alate; držači alata za mehaničke ručne alate iz tarifnog broja 82.04, 84.49 ili 85.05
ex 84.63	Transmisijski dijelovi za motore za pogon motornih vozila
87.06	Dijelovi i dodaci za motorna vozila iz tarifnog broja 87.01, 87.02 ili 87.03
88.02	Letjelice, jedrilice i zmajevi; rotošutovi
ex 88.03	Dijelovi letjelica, jedrilica i zmajeva

- 2 -

Naziv proizvoda

---

¹ Stope carine primjenjive na poluproizvode preispituju se prema stopi utvrđenoj za neobrađene kovine, u skladu s postupkom iz članka 21. stavka 2. ovog Ugovora.

² Stope carine primjenjive na poluproizvode preispituju se prema stopi utvrđenoj za neobrađene kovine, u skladu s postupkom iz članka 21. stavka 2. ovog Ugovora.

³ Stope carine primjenjive na poluproizvode preispituju se prema stopi utvrđenoj za neobrađene kovine, u skladu s postupkom iz članka 21. stavka 2. ovog Ugovora.

⁴ Stope carine primjenjive na poluproizvode preispituju se prema stopi utvrđenoj za neobrađene kovine, u skladu s postupkom iz članka 21. stavka 2. ovog Ugovora.

⁵ Stope carine primjenjive na poluproizvode preispituju se prema stopi utvrđenoj za neobrađene kovine, u skladu s postupkom iz članka 21. stavka 2. ovog Ugovora.

⁶ Stope carine primjenjive na poluproizvode preispituju se prema stopi utvrđenoj za neobrađene kovine, u skladu s postupkom iz članka 21. stavka 2. ovog Ugovora.

⁷ Stope carine primjenjive na poluproizvode preispituju se prema stopi utvrđenoj za neobrađene kovine, u skladu s postupkom iz članka 21. stavka 2. ovog Ugovora.

⁸ Stope carine primjenjive na poluproizvode preispituju se prema stopi utvrđenoj za neobrađene kovine, u skladu s postupkom iz članka 21. stavka 2. ovog Ugovora.

Prilog II.

POPIS IZ ČLANKA 38. OVOG UGOVORA

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature

Poglavlje 1.	Žive životinje
Poglavlje 2.	Meso i jestivi klaonički proizvodi
Poglavlje 3.	Ribe, rakovi i mekušci
Poglavlje 4.	Mlijeko i drugi mliječni proizvodi; jaja peradi i ptičja jaja; prirodni med
Poglavlje 5.	
05.04	Crijeva, mjehuri i želuci životinja (osim riba), cijeli i njihovi dijelovi
05.15	Proizvodi životinjskog podrijetla koji nisu drugdje navedeni ili uključeni; mrtve životinje iz poglavlja 1. ili poglavlja 3., neuporabive za ljudsku prehranu
Poglavlje 6.	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće
Poglavlje 7.	Jestivo povrće, neko korijenje i gomolji
Poglavlje 8.	Jestivo voće i orašasti plodovi; kore lubenica ili agruma
Poglavlje 9.	Kava, čaj i začini, osim mate čaja (tarifni broj 09.03)
Poglavlje 10.	Žitarice
Poglavlje 11.	Proizvodi mlinske industrije; slad i škrob; gluten; inulin
Poglavlje 12.	Uljano sjemenje i plodovi; razno zrnje, sjemenje i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana
Poglavlje 13.	
ex 13.03	Pektin
Poglavlje 15.	
15.01	Salo i ostala zasićena svinjska mast; zasićena mast peradi
15.02	Nezasićena mast goveda, ovaca ili koza; loj (uključujući „premier jus“) proizveden iz tih masti
15.03	Stearin od svinjske masti, stearin iz ulja i lojni stearin; ulje svinjske masti, oleo-margarin i lojno ulje, neemulgiran i nemiješan ili pripremljen na bilo koji način
15.04	Masti i ulja od ribe i morskih sisavaca, rafinirani ili nerafinirani
15.07	Nehlapljiva biljna ulja, tekuća ili kruta, sirova, rafinirana ili pročišćena
15.12	Životinjske ili biljne masti i ulja, hidrogenirana, rafinirana ili nerafinirana, ali dalje neobrađena
15.13	Margarin, proizvodi od loja i drugi pripravci od jestivih masnoća
15.17	Ostaci iz proizvodnje masti i ulja ili voska životinjskog ili biljnog podrijetla
Poglavlje 16.	Prerađevine od mesa, riba, rakova ili mekušaca
Poglavlje 17.	
17.01	Šećer od šećerne repe ili šećerne trske, u čvrstom stanju
17.02	Ostali šećeri; šećerni sirupi; umjetni med (pomiješan s prirodnim medom ili ne); karamel
17.03	Melase s dodatkom boje ili ne
Poglavlje 18.	
18.01	Kakao u zrnju, cijeli ili lomljen, sirov ili pržen

- 2 -

Naziv proizvoda

- 1 -

Br. Briselske
nomenklature

18.02

Ljuske kaka, kožice i otpaci

Poglavlje 20.

Proizvodi od povrća, voća ili ostalih dijelova biljaka

Poglavlje 22.

22.04

Mošt od grožđa, u fermentaciji ili sa zaustavljenim vrenjem bez dodavanja alkohola

22.05

Vino od svježeg grožđa; mošt od grožđa čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola

22.07

Druga fermentirana pića (npr. jabukovača, kruškovača ili medovina)

Poglavlje 23.

Ostaci i otpaci od prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana

Poglavlje 24.

24.01

Neprerađeni duhan; duhanski otpaci

Poglavlje 45.

45.01

Prirodno pluto, neobrađeno, drobljeno, granulirano ili mljeveno; otpaci od pluta

Poglavlje 54.

54.01

Lan, sirov ili prerađen, ali nepreden; lanena kućina i otpaci (uključujući otpadnu pređu i rastrgane tekstilne materijale)

Poglavlje 57.

57.01

Prava konoplja (*Cannabis sativa*), sirova ili prerađena, ali nepredena; kućina i otpaci od konoplje (uključujući otpadnu pređu i rastrgane tekstilne materijale)

- 2 -

Naziv proizvoda

Prilog III.

POPIS NEVIDLJIVIH TRANSAKCIJA IZ ČLANKA 106. OVOG UGOVORA

- Pomorske vozarine, uključujući zakup broda, lučke troškove, naknade za ribarice itd.
- Vozarine za plovidbu unutarnjim plovnim putovima, uključujući zakup broda.
- Cestovni prijevoz: putnici i vozarine, uključujući zakup.
- Zračni prijevoz: putnici i vozarine, uključujući zakup.

Plaćanja međunarodnih zrakoplovnih karata i naplata viška prtljage od strane putnika; plaćanje pristojba međunarodne zračne vozarine i zakupljenih letova.

Računi od prodaje međunarodnih zrakoplovnih karata, naplata viška prtljage, pristojba za međunarodnu zračnu vozarinu i zakupljenih letova.

- Za sve vrste pomorskog prijevoza: lučke usluge (točenje goriva i nabava, održavanje, popravci, troškovi za posadu itd.).

Za sve vrste prijevoza unutarnjim plovnim putovima: lučke usluge (točenje goriva i nabava, održavanje i manji popravci opreme, troškovi za posadu itd.).

Za sva sredstva komercijalnog cestovnog prijevoza: gorivo, ulje, manji popravci, garažiranje, troškovi za vozače i posadu itd.

Za sve vrste zračnog prijevoza: operativni troškovi i opći režijski troškovi, uključujući popravke zrakoplova i prijevozničke opreme.

- Pristojbe za skladištenje i pohranu, troškovi carinjenja.
- Carine i pristojbe.
- Naknade za provoz.
- Naknade za popravke i sastavljanje.

Obrada, završna obrada, ispunjenje ugovorenog posla i ostalih usluga iste naravi.

- Popravak brodova.

Popravak prijevoznih sredstava, osim brodova i zrakoplova.

– Tehnička pomoć (pomoć u odnosu na proizvodnju i distribuciju robe i usluga u svim fazama, pružena u ograničenom vremenskom razdoblju sukladno posebnoj svrsi takve pomoći koja uključuje npr. savjet ili posjet stručnjaka, pripremu planova i nacрта, nadzor proizvodnje, istraživanje tržišta, izobrazbu osoblja).

– Provizija i brokerska provizija.

Dobit stečena prijevozničkim poslovima ili prodajom prekrcaja.

Bankarske provizije i naknade.

Troškovi reprezentacije.

– Oglašavanje u svim oblicima.

– Poslovna putovanja.

– Sudjelovanje društava kćeri i podružnica u režijskim troškovima matičnih društava sa sjedištem u inozemstvu i obratno.

– Građevinski poslovi (izgradnja i održavanje zgrada, cesta, mostova, luka itd. izvedenih od specijaliziranih društava i općenito po utvrđenim cijenama nakon otvorenog poziva na dostavu ponuda).

– Razlike, marže i dospjeli depoziti u odnosu na poslovanje na terminskoj robnoj burzi u skladu s uobičajenom *bona fide* trgovačkom praksom.

– Turizam.

– Putovanja u privatne svrhe (obrazovanje).

- Putovanja u privatne svrhe (zdravlje).
- Putovanja u privatne svrhe (obitelj).
- Pretplata na novine, časopise, knjige, glazbene publikacije.

Novine, časopisi, knjige, glazbene publikacije i snimke.

- Razvijeni filmovi, komercijalni, dokumentarni, obrazovni itd. (najamnine, pristojbe, pretplate, naknade za umnožavanje i sinkronizaciju itd.)
- Članarine.
- Tekuće održavanje i popravci privatne imovine u inozemstvu.
- Državni rashodi (službena predstavništva u inozemstvu, doprinosi međunarodnim organizacijama).
- Pristojbe, sudski troškovi, troškovi registracije patenata i žigova.

Naknade štete.

Povrat novca u slučaju otkaza ugovora i povrat novca u slučaju preplate.

Novčane kazne.

- Periodične uplate u vezi s javnim prijevozom i poštanskim, telegrafskim i telefonskim uslugama.
- Devizna odobrenja izdana vlastitim državljanima ili stranim državljanima koji se iseljavaju.

- Devizna odobrenja izdana vlastitim državljanima ili stranim državljanima koji se vraćaju u svoju zemlju podrijetla.
  - Plaće i nadnice (graničnih ili sezonskih radnika i ostalih nerezidenata, ne dovodeći u pitanje prava zemlje da zakonski uredi uvjete zapošljavanja stranih državljana).
  - Doznake emigranata (ne dovodeći u pitanje prava zemlje da zakonski uredi uvjete imigracije).
  - Pristojbe.
  - Dividende i udjeli u dobiti.
  - Kamate na zadužnice, hipoteke itd.
  - Najamnine i zakupnine.
  - Ugovorna amortizacija (uz iznimku prijenosa u vezi s amortizacijom koja ima značajke očekivanih ponovnih isplata ili otpusta akumuliranih zaostataka).
  - Dobit od obavljanja poslovne djelatnosti.
  - Autorski honorari.
- Patenti, industrijska obličja, žigovi i izumi (ustup i dodjela licencija za patentna prava, industrijska obličja, žigove i izume, neovisno o tome jesu li zaštićeni zakonom ili ne, i prijenosi koji proizlaze iz takvog ustupa ili dodjele licencije).
- Konzularni prihodi.
  - Mirovine i ostali prihodi slične naravi.

Alimentacija koja potječe iz zakonske obveze uzdržavanja ili koja je utvrđena odlukom suda i financijska pomoć u slučajevima nevolje.

Obročni prijenos sredstava iz jedne države članice od strane osoba koje su nastanjene u drugoj državi članici, čiji osobni dohodak u toj državi članici nije dostatan za pokriće njihovih troškova života.

- Transakcije i prijenosi povezani s neposrednim osiguranjem.
- Transakcije i prijenosi povezani s reosiguranjem i retrocesijom.
- Odobravanje i povrat sredstava komercijalnih ili industrijskih zajmova.
- Prijenos manjih iznosa u inozemstvo.
- Troškovi izrade dokumentacije bilo koje vrste koje snose ovlaštene mjenjačnice.
- Sportske nagrade i zarade na utrkama.
- Nasljedstva.
- Mirazi.

Prilog IV.

PREKOMORSKE ZEMLJE I PODRUČJA NA KOJE SE PRIMJENJUJU ODREDBE DIJELA IV. OVOG UGOVORA

Francuska Zapadna Afrika: Senegal, Francuski Sudan, Francuska Gvineja, Obala Bjelokosti, Dahomej, Mauritanija, Niger i Gornja Volta,

Francuska Ekvatorijalna Afrika: Srednji Kongo, Ubangi-Šari, Čad i Gabon,

Sveti Petar i Mikelon, Komorsko otočje, Madagaskar i pridružena područja, Francuski Somaliland, Nova Kaledonija i pridružena područja, francuske kolonije u Oceaniji, Južno i Antarktičko područje,

Autonomna Republika Togoland,

Starateljsko područje Kameruna pod francuskom upravom,

Belgijski Kongo i Ruanda-Urundi,

Starateljsko područje Somalilanda pod talijanskom upravom,

Nizozemska Nova Gvineja.

II.

PROTOKOLI

PROTOKOL

O

STATUTU EUROPSKE INVESTICIJSKE BANKE

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI utvrditi Statut Europske investicijske banke predviđen člankom 129. ovog Ugovora,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovom Ugovoru:

Članak 1.

Ovime se ustanovljuje Europska investicijska banka osnovana člankom 129. ovog Ugovora (dalje u tekstu: „Banka“); ona svoje funkcije i djelatnosti obavlja u skladu s odredbama ovog Ugovora i ovog Statuta.

Sjedište Banke zajedničkom suglasnošću određuju vlade država članica.

Članak 2.

Zadaća Banke utvrđuje se u članku 130. ovog Ugovora.

Članak 3.

U skladu s člankom 129. ovog Ugovora, članovi Banke su sljedeći:

- Kraljevina Belgija
- Savezna Republika Njemačka
- Francuska Republika
- Talijanska Republika
- Veliko Vojvodstvo Luksemburg
- Kraljevina Nizozemska.

Članak 4.

1. Kapital Banke iznosi tisuću milijuna obračunskih jedinica, koje upisuju države članice kako slijedi:

Njemačka	300 milijuna
Francuska	300 milijuna
Italija	240 milijuna
Belgija	86,5 milijuna
Nizozemska	71,5 milijuna
Luksemburg	2 milijuna

Vrijednost obračunske jedinice jest 0,88867088 grama čistog zlata.

Države članice odgovaraju samo do visine svojeg udjela u upisanom, a ne u uplaćenom kapitalu.

2. Pristupanjem novog člana upisani se kapital povećava za iznos koji odgovara kapitalu kojeg unosi novi član.
3. Vijeće guvernera može odlučujući jednoglasno povećati upisani kapital.
4. Udio člana u upisanom kapitalu ne može se prenositi, založiti ili plijeniti.

Članak 5.

1. Države članice uplaćuju 25 % upisanog kapitala u pet jednakih obroka koji dospijevaju najkasnije dva, devet, šesnaest, dvadeset tri i trideset mjeseci nakon stupanja ovog Ugovora na snagu.

Četvrtina svakog obroka plaća se u zlatu ili slobodnoj konvertibilnoj valuti, a tri četvrtine u nacionalnoj valuti.

2. Upravno vijeće može zahtijevati uplatu preostalih 75 % iznosa upisanog kapitala u mjeri u kojoj je to potrebno radi ispunjenja obveza Banke prema njezinim zajmodavcima.

Svaka država članica takvu uplatu obavlja razmjerno svojem udjelu u upisanom kapitalu, u valutama koje su Banci potrebne za ispunjenje navedenih obveza.

Članak 6.

1. Vijeće guvernera može, na prijedlog Upravnog vijeća, kvalificiranom većinom odlučiti da države članice odobre Banci posebne zajmove uz kamatu, ako je to potrebno, i u opsegu u kojem Banka treba takve zajmove radi financiranja određenih projekata te ako Upravno vijeće utvrdi da Banka ne može dobiti potrebna sredstva na tržištu kapitala prema uvjetima koji odgovaraju naravi i svrsi projekata koji se financiraju.
2. Posebni zajmovi ne smiju se uzimati do početka četvrte godine nakon stupanja ovog Ugovora na snagu. Oni ne smiju prelaziti 400 milijuna obračunskih jedinica ukupno i 100 milijuna obračunskih jedinica godišnje.
3. Rok otplate posebnih zajmova određuje se ovisno o roku otplate zajmova ili jamstava koje Banka namjerava odobriti iz sredstava posebnih zajmova; taj rok ne smije prelaziti dvadeset godina. Vijeće guvernera može na prijedlog Upravnog vijeća kvalificiranom većinom odlučiti o prijevremenoj otplati posebnih zajmova.
4. Kamatna stopa na posebne zajmove iznosi 4 % godišnje, osim ako Vijeće guvernera, uzimajući u obzir trend i razinu kamatnih stopa na tržištu kapitala, odredi drukčiju stopu.
5. Države članice odobravaju posebne zajmove razmjerno svojem udjelu u upisanom kapitalu; isplata se obavlja u nacionalnoj valuti u roku od šest mjeseci od zahtjeva za takvim zajmovima.
6. Ako Banka pokrene postupak likvidacije, posebni zajmovi koje su odobrile države članice otplaćuju se tek nakon namirenja ostalih dugova Banke.

Članak 7.

1. Ako se paritet valute države članice smanji u odnosu na obračunsku jedinicu utvrđenu člankom 4., iznos udjela u kapitalu koji ta država članica plaća u nacionalnoj valuti usklađuje se razmjerno promjeni pariteta dodatnim uplatama u korist Banke. Međutim, iznos koji je predmet usklađivanja ne smije prelaziti ukupni iznos zajmova koje je Banka odobrila u odnosnoj valuti i novčana sredstava Banke u toj valuti. Uplata se obavlja u roku od dva mjeseca ili, u mjeri u kojoj se odnosi na zajmove, na datume njihova dospijea.
2. Ako se paritet valute države članice poveća u odnosu na obračunsku jedinicu utvrđenu člankom 4., iznos udjela u kapitalu koji ta država članica plaća u nacionalnoj valuti usklađuje se razmjerno promjeni pariteta povratom odgovarajućeg dijela uplaćenog iznosa toj državi. Međutim, iznos koji je predmet usklađivanja ne smije prelaziti ukupni iznos zajmova koje je Banka odobrila u odnosnoj valuti i novčana sredstava Banke u toj valuti. Isplata se obavlja u roku od dva mjeseca ili, u mjeri u kojoj se odnosi na zajmove, na datume njihova dospijea.
3. Paritet valute države članice u odnosu na obračunsku jedinicu utvrđenu člankom 4. jest odnos između mase čistog zlata koju sadržava ta obračunska jedinica i mase čistog zlata koja odgovara paritetu te valute dostavljenom Međunarodnom monetarnom fondu. U nedostatku toga, paritet se određuje na temelju deviznog tečaja koji država članica primjenjuje na tekuće isplate u razmjeru s valutom koja je izražena ili zamjenjiva u zlatu.
4. Vijeće guvernera može odlučiti da se stavci 1. i 2. ne primjenjuju u slučaju jedinstvene razmjerne izmjene pariteta svih valuta svih članica Međunarodnog monetarnog fonda ili svih članica Banke.

Članak 8.

Bankom upravljaju i vode je Vijeće guvernera, Upravno vijeće i Upravljački odbor.

Članak 9.

1. Vijeće guvernera sastoji se od ministara koje određuju države članice.
2. Vijeće guvernera donosi opće direktive o kreditnoj politici Banke, s posebnom naznakom ciljeva koje treba ostvariti pri postupnoj uspostavi zajedničkog tržišta.

Vijeće guvernera osigurava provedbu navedenih direktiva.

3. Usto, Vijeće guvernera:
  - (a) odlučuje o povećanju upisanog kapitala u skladu s člankom 4. stavkom 3.
  - (b) izvršava ovlasti predviđene člankom 6. u odnosu na posebne zajmove
  - (c) izvršava ovlasti predviđene člancima 11. i 13. u odnosu na imenovanje i razrješenje članova Upravnog vijeća i Upravljačkog odbora
  - (d) daje iznimna odobrenja predviđena člankom 18. stavkom 1.
  - (e) odobrava godišnje izvješće Upravnog vijeća
  - (f) odobrava godišnju bilancu stanja i račun dobiti i gubitka
  - (g) izvršava ovlasti i funkcije predviđene člancima 7., 14., 17., 26. i 27.
  - (h) odobrava poslovnik Banke.
4. Vijeće guvernera je u okviru ovog Ugovora i ovog Statuta ovlašteno, jednoglasno donositi sve odluke koje se odnose na suspenziju poslovanja Banke i njezinu eventualnu likvidaciju.

Članak 10.

Osim ako je ovim Statutom određeno drukčije, odluke Vijeća guvernera donose se većinom glasova njegovih članova. Vijeće guvernera glasuje u skladu s odredbama članka 148. ovog Ugovora.

Članak 11.

1. Upravno vijeće isključivo je nadležno za donošenje odluka o odobravanju zajmova i jamstava kao i odluka o podizanju zajmova; ono određuje kamatne stope na odobrene zajmove kao i provizije za jamstva; brine se za pravilno vođenje Banke; osigurava da se Bankom upravlja u skladu s odredbama ovog Ugovora i ovog Statuta te općih direktiva koje donese Vijeće guvernera.

Na kraju financijske godine Upravno vijeće podnosi izvješće Vijeću guvernera te ga nakon njegova odobrenja objavljuje.

2. Upravno vijeće sastoji se od dvanaest direktora i dvanaest zamjenika.

Direktore imenuje Vijeće guvernera na razdoblje od pet godina na prijedlog država članica i Komisije kako slijedi:

- 2 direktora zajedničkom suglasnošću predlažu zemlje Beneluksa
- 3 direktora predlaže Savezna Republika Njemačka
- 3 direktora predlaže Francuska Republika
- 3 direktora predlaže Talijanska Republika
- 1 direktora predlaže Komisija.

Oni mogu biti ponovno imenovani.

Svakom direktoru pomaže jedan zamjenik imenovan prema istim uvjetima i u skladu s istim postupkom kao i direktori.

Zamjenici mogu sudjelovati na sastancima Upravnog vijeća; nemaju pravo glasa, osim kada zamjenjuju direktora koji je odsutan zbog spriječenosti.

Sastancima Upravnog vijeća predsjedava predsjednik ili, u njegovoj odsutnosti, jedan od potpredsjednika Upravljačkog odbora, koji ne glasuje.

Članovi Upravnog vijeća biraju se iz redova osoba čija je neovisnost i sposobnost neupitna; odgovaraju isključivo Banci.

3. Vijeće guvernera može kvalificiranom većinom donijeti odluku o razrješenju direktora s dužnosti samo u slučaju ako on više ne ispunjava uvjete potrebne za obnašanje svojih dužnosti.

Ako godišnje izvješće nije odobreno, Upravno vijeće podnosi ostavku.

4. Svako mjesto upražnjeno zbog smrti, dobrovoljne ostavke, razrješenja ili kolektivne ostavke popunjava se u skladu s odredbama stavka 2. Novoizabrani član imenuje se na razdoblje do isteka mandata člana kojeg zamjenjuje, osim u slučaju promjene Upravnog vijeća u cijelosti.

5. Vijeće guvernera određuje naknadu članovima Upravnog vijeća. Vijeće guvernera, odlučujući jednoglasno utvrđuje aktivnosti koje su nespojive s obnašanjem dužnosti direktora ili zamjenika direktora.

Članak 12.

1. U Upravnom vijeću svaki direktor ima jedan glas.

2. Osim ako je ovim Statutom previđeno drukčije, odluke Upravnog vijeća donose se običnom većinom glasova članova s pravom glasa. Za kvalificiranu većinu potrebno je osam glasova za. Poslovníkom Banke utvrđuje se koliko članova Upravnog vijeća čini kvorum potreban za donošenje odluka.

Članak 13.

1. Upravljački odbor čine predsjednik i dva potpredsjednika koje imenuje Vijeće guvernera na prijedlog Upravnog vijeća na razdoblje od šest godina. Njihovi se mandati mogu obnoviti.
2. Na prijedlog Upravnog vijeća usvojen kvalificiranom većinom Vijeće guvernera može, kvalificiranom većinom, razriješiti dužnosti člana Upravljačkog odbora.
3. Upravljački odbor odgovoran je za tekuće poslovanje Banke, pod vodstvom predsjednika i pod nadzorom Upravnog vijeća.

On priprema odluke Upravnog vijeća, osobito odluke o podizanju zajmova, te odobravanju zajmova i jamstava; osigurava provedbu navedenih odluka.

4. Upravljački odbor odlučuje većinom glasova pri davanju mišljenja o prijedlozima za podizanje zajmova ili odobravanje zajmova i jamstava.
5. Vijeće guvernera određuje visinu naknade članovima Upravljačkog odbora te utvrđuje koje su djelatnosti nespojive s obnašanjem njihovih dužnosti.
6. Predsjednik ili, u slučaju njegove spriječenosti, potpredsjednik zastupa Banku u sudskim i drugim predmetima.

7. Dužnosnici i ostali zaposlenici Banke pod rukovodstvom su predsjednika. On ih zapošljava i otpušta. Pri izboru osoblja u obzir se uzimaju ne samo osobna sposobnost i kvalifikacije, nego i pravična zastupljenost državljana država članica.

8. Upravljački odbor i osoblje Banke odgovaraju samo Banci i potpuno su neovisni u obnašanju svojih dužnosti.

Članak 14.

1. Tročlani Odbor svake godine provjerava pravilnost poslovanja i knjigovodstva Banke. Članove Odbora na temelju njihovih vještina imenuje Vijeće guvernera.

2. Odbor potvrđuje da su bilanca stanja i račun dobiti i gubitka u skladu s računovodstvenim iskazima i da vjerno odražavaju položaj Banke u odnosu na njezinu aktivu i pasivu.

Članak 15.

Banka surađuje sa svakom državom članicom preko tijela koje odredi ta država. Pri financijskom poslovanju Banka koristi usluge emisijske banke odnosno države članice ili druge financijske institucije koju odobri ta država.

Članak 16.

1. Banka surađuje sa svim međunarodnim organizacijama koje djeluju na sličnom području kao i ona.

2. Banka teži uspostavi svih korisnih kontakata u interesu suradnje s bankarskim i financijskim institucijama u zemljama u kojima obavlja svoje poslovanje.

Članak 17.

Na zahtjev države članice ili Komisije, ili na vlastitu inicijativu, Vijeće guvernera tumači ili dopunjava direktive koje donosi na temelju članka 9. ovog Statuta, u skladu s istim odredbama koje uređuju njihovo donošenje.

Članak 18.

1. U okviru svoje zadaće određene člankom 130. ovog Ugovora Banka odobrava zajmove svojim članovima ili privatnim ili javnim poduzećima za ulagačke projekte koji se provode na europskim područjima država članica, u opsegu u kojem ta sredstva nisu dostupna iz drugih izvora pod razumnim uvjetima.

Međutim, Banka može iznimno, temeljem odobrenja Vijeća guvernera o kojem se odlučuje jednoglasno na prijedlog Upravnog vijeća, odobriti zajmove za ulagačke projekte koji se provode u cijelosti ili djelomično izvan europskih područja država članica.

2. Zajmovi se u najvećoj mogućoj mjeri odobravaju samo pod uvjetom da se uz njih koriste i drugi izvori financiranja.

3. Banka uvjetuje odobrenje zajmova poduzeću ili tijelu koje nije država članica, jamstvom države članice na čijem se državnom području projekt provodi ili drugim odgovarajućim jamstvom.

4. Banka može jamčiti za zajmove koje preuzmu privatna ili javna poduzeća ili druga tijela radi provođenja projekata predviđenih člankom 130. ovog Ugovora.

5. Ukupni iznos nepodmirenih zajmova i jamstava koji odobri Banka ne smije prelaziti 250 % iznosa njezina upisanog kapitala.

6. Banka se štiti od tečajnih rizika time što u ugovore o zajmovima i jamstvima uključuje one klauzule koje smatra odgovarajućima.

Članak 19.

1. Kamatne stope na zajmove i provizije na jamstva Banke prilagođavaju se uvjetima koji prevladavaju na tržištu kapitala i računaju tako da prihod od istih omogućuje Banci da ispunjava svoje obveze, pokriva svoje troškove i uspostavi rezervni fond predviđen člankom 24.
2. Banka ne odobrava popuste na kamatne stope. Ako je sniženje kamatne stope poželjno s obzirom na narav projekta koji se financira, dotična država članica ili neka treća ustanova može odobriti pomoć u plaćanju kamata u opsegu u kojem je to usklađeno s odredbama članka 92. ovog Ugovora.

Članak 20.

U poslovanju sa zajmovima i jamstvima Banka poštuje sljedeća načela:

1. Osigurava da se sredstva u najvećoj mogućoj mjeri racionalno koriste u interesu Zajednice.

Zajmove ili jamstva Banka odobrava samo:

- (a) ako se, u slučaju projekata koje izvide poduzeća iz proizvodnog sektora, plaćanje kamata i amortizacije pokriva iz dobiti od poslovanja ili, u drugim slučajevima, preuzimanjem obveze države članice u kojoj se projekt provodi ili na neki drugi način, i
- (b) ako izvođenje projekta doprinosi povećanju gospodarske produktivnosti općenito i promiče uspostavu zajedničkog tržišta.

2. Banka ne smije stjecati udjele u poduzeću ni preuzeti odgovornost u njegovu poslovodstvu, osim ako je to potrebno radi zaštite njezinih prava pri povratu tražbina.
3. Banka može raspolagati svojim tražbinama na tržištu kapitala i može u tu svrhu tražiti od svojih dužnika da izdaju obveznice ili druge vrijednosne papire.
4. Ni Banka ni države članice ne smiju postavljati uvjete koji bi određivali da je posuđena sredstva potrebno potrošiti unutar određene države članice.
5. Banka može kao uvjet za odobrenje zajmova zahtijevati raspisivanje međunarodnih natječaja.
6. Banka ne smije ni u cijelosti ni djelomično financirati projekte kojima se protivi država članica na čijem se državnom području oni trebaju provesti.

Članak 21.

1. Zahtjevi za zajmove ili jamstva mogu se uputiti Banci preko Komisije ili države članice na čijem će se državnom području projekt provesti. Poduzeće također može podnijeti molbu za zajam ili jamstvo neposredno Banci.
2. Zahtjevi upućeni preko Komisije podnose se na mišljenje državi članici na čijem će se državnom području projekt provesti. Zahtjevi upućeni preko države članice podnose se na mišljenje Komisiji. Zahtjeve koje je neposredno podnijelo poduzeće podnose se na mišljenje odnosnoj državi članici i Komisiji.

Odnosna država članica i Komisija daju svoja mišljenja u roku od dva mjeseca. Ako u tom roku ne dostave svoje mišljenje, Banka može smatrati da nemaju primjedaba na odnosni projekt.

3. Upravno vijeće odlučuje o zahtjevima za zajmove ili jamstva koje mu dostavi Upravljački odbor.

4. Upravljački odbor ispituje jesu li mu dostavljeni zahtjevi za zajmove ili jamstva u skladu s odredbama ovog Statuta, posebice s člankom 20. Kada Upravljački odbor smatra da zajam ili jamstvo treba odobriti, podnosi Upravnom vijeću nacrt ugovora; davanje pozitivnog mišljenja Upravljački odbor može učiniti ovisnim o uvjetima koje smatra nužnima. Kada se Upravljački odbor protivi odobrenju zajma ili jamstva, podnosi relevantnu dokumentaciju zajedno sa svojim mišljenjem Upravnom vijeću.
5. Kad Upravljački odbor da nepovoljno mišljenje, Upravno vijeće može odobriti zajam ili jamstvo samo jednoglasnom odlukom.
6. Kad Komisija da nepovoljno mišljenje, Upravno vijeće može odobriti zajam ili jamstvo samo jednoglasnom odlukom u čijem donošenju ne sudjeluje direktor kojeg je predložila Komisija.
7. Kad Upravljački odbor i Komisija daju nepovoljno mišljenje, Upravno vijeće ne može odobriti zajam ili jamstvo.

Članak 22.

1. Banka posuđuje sredstva nužna za obavljanje svojih zadaća na međunarodnim tržištima kapitala.
2. Banka može posuditi sredstva na tržištu kapitala države članice u skladu s pravnim odredbama koje se primjenjuju na unutarnje emisije ili, ako nema takvih odredaba u državi članici, nakon što Banka i odnosna država članica suglasno utvrde i postignu sporazum o predloženom zajmu.

Nadležna tijela odnosne države članice mogu odbiti dati svoju suglasnost samo ako postoji bojazan od ozbiljnog poremećaja na tržištu kapitala te države.

Članak 23.

1. Banka može koristiti sva raspoloživa sredstva koja trenutačno ne treba za ispunjavanje svojih obveza na sljedeće načine:
  - (a) može ulagati na tržištima novca
  - (b) pridržavajući se odredaba članka 20. stavka 2., može kupovati i prodavati vrijednosne papire koje sama izdaje ili koje izdaju oni koji su posudili sredstva od Banke
  - (c) može obavljati bilo koje druge financijske operacije povezane sa svojim ciljevima.
2. Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 25. Banka, pri upravljanju vlastitim ulaganjima, ne sudjeluje ni u kakvoj valutnoj arbitraži koja nije neposredno potrebna za provođenje njezina poslovanja sa zajmovima ili ispunjenje obveza koje proizlaze iz zajmova ili jamstava koje ona odobrava.
3. Banka, u područjima obuhvaćenima ovim člankom, djeluje u dogovoru s nadležnim tijelima ili emisijskom bankom odnosno države članice.

Članak 24.

1. Postupno se uspostavlja rezervni fond u iznosu od maksimalno 10 % upisanog kapitala. Ako stanje pasive Banke to opravdava, Upravno vijeće može odlučiti da se formiraju i dodatne rezerve. Do potpune uspostave rezervnog fonda on se održava iz:
  - (a) kamata na zajmove koje Banka odobri iz sredstava koja države članice uplaćuju na temelju članka 5.
  - (b) kamata na zajmove koje Banka odobri iz sredstava od otplate zajmova iz točke (a)

u opsegu u kojemu taj prihod nije potreban radi ispunjenja obveza Banke ili radi pokrivanja njezinih troškova.

2. Sredstva rezervnog fonda ulažu se tako da su u svako doba dostupna za ostvarenje svrhe fonda.

Članak 25.

1. Banka je u svako doba ovlaštena prenositi svoja sredstva u valuti jedne države članice u valutu druge države članice radi provođenja financijskog poslovanja u skladu sa svojom zadaćom određenom člankom 130. ovog Ugovora, a uzimajući u obzir odredbe članka 23. ovog Statuta. Ako Banka raspolaže gotovinom ili sredstvima koja se mogu unovčiti u odnosnoj valuti, u najvećoj mogućoj mjeri izbjegava takve prijenose.

2. Banka ne može mijenjati svoja sredstva u valuti države članice u valutu treće zemlje bez suglasnosti odnosno države članice.

3. Banka može slobodno raspolagati onim dijelom svojeg kapitala koji je uplaćen u zlatu ili konvertibilnoj valuti te s valutama posuđenima na tržištima izvan Zajednice.

4. Države članice obvezuju se dužnicima Banke staviti na raspolaganje valute potrebne za povrat glavnice i plaćanje kamata na zajmove ili provizija na jamstva koje je odobrila Banka za projekte koji se provode na njihovim državnim područjima.

Članak 26.

Ako država članica ne ispuni članske obveze koje proizlaze iz ovog Statuta, osobito obvezu plaćanja svojeg udjela u upisanom kapitalu ili odobravanja posebnih zajmova ili otplate preuzetih zajmova, Vijeće guvernera može kvalificiranom većinom donijeti odluku o suspenziji odobravanja zajmova ili jamstava toj državi članici ili njezinim državljanima.

Takva odluka ne oslobađa državu članicu ili njezine državljane obveza prema Banci.

Članak 27.

1. Ako Vijeće guvernera odluči suspendirati poslovanje Banke, time prestaju sve njezine djelatnosti, osim onih potrebnih radi osiguranja pravilnog unovčenja, zaštite i očuvanja njezine imovine i namirenja njezinih obveza.
2. U slučaju likvidacije, Vijeće guvernera imenuje likvidatore i daje im upute za provođenje likvidacije.

Članak 28.

1. U svakoj državi članici Banka uživa najširu pravnu i poslovnu sposobnost koja se priznaje pravnim osobama na temelju njihova nacionalnog prava; ona može stjecati pokretnine i nekretnine ili njima raspolagati te biti stranka u pravnom postupku.

Povlastice i imuniteti Banke utvrđuju se Protokolom predviđenim člankom 218. ovog Ugovora.

2. Imovina Banke izuzeta je od svih oblika zapljene ili izvlaštenja.

Članak 29.

Sporove između Banke, s jedne strane, i njezinih vjerovnika, dužnika ili trećih, s druge strane, rješavaju nadležni nacionalni sudovi, osim kada je nadležnost prenesena na Sud.

Banka izabire u svakoj državi članici mjesnu nadležnost suda. Međutim, ona može ugovorom odrediti posebnu sudsku nadležnost ili predvidjeti arbitražu.

Imovina i sredstva Banke mogu biti predmetom osiguranja tražbine ili prisilnog izvršenja samo na temelju odluke suda.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

PROTOKOL
O
NJEMAČKOJ UNUTARNJOJ TRGOVINI I POVEZANIM PROBLEMIMA

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

RAZMATRAJUĆI trenutačnu situaciju koja postoji zbog podjele Njemačke,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovom Ugovoru:

1. Budući da je trgovina među njemačkim područjima na koju se primjenjuje Osnovni zakon Savezne Republike Njemačke i trgovina među njemačkim područjima na koju se ne primjenjuje Osnovni zakon dio njemačke unutarnje trgovine, primjena ovog Ugovora u Njemačkoj ne zahtijeva izmjene u sadašnjem tretmanu koji se primjenjuje za tu trgovinu.
2. Svaka država članica obavješćuje ostale države članice i Komisiju o svakom trgovinskom sporazumu koji se odnosi na njemačka područja na koja se ne primjenjuje Osnovni zakon Savezne Republike Njemačke te o svim odredbama za njegovu provedbu. Svaka država članica osigurava da provedba takvih sporazuma nije u suprotnosti s načelima zajedničkog tržišta te osobito poduzima odgovarajuće mjere za sprečavanje štete koja bi mogla nastati gospodarstvima drugih država članica.
3. Svaka država članica može poduzeti potrebne mjere radi sprečavanja poteškoća koje za nju proizlaze iz trgovine između druge države članice i njemačkih područja na koje se Osnovni zakon Savezne Republike Njemačke ne primjenjuje.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

PROTOKOL
O
ODREĐENIM ODREDBAMA KOJE SE ODNOSE NA FRANCUSKU

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI u skladu s općim ciljevima ovog Ugovora riješiti određene posebne probleme koji trenutačno postoje,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovom Ugovoru:

I. PRISTOJBE I POTPORE

1. Komisija i Vijeće svake godine ispituju sustav izvoznih potpora i posebnih uvoznih pristojbi koje su na snazi na području franka.

Francuska Vlada, tijekom tog ispitivanja, obznanjuje mjere koje namjerava poduzeti radi sniženja i racionalizacije tih potpora i pristojbi.

Također obavješćuje Vijeće i Komisiju o svim novim pristojbama koje namjerava uvesti radi daljnje liberalizacije te o svim prilagodbama potpora i pristojbi koje namjerava učiniti u granicama najviše stope pristojbi koja se primjenjuje 1. siječnja 1957. Te različite mjere mogu biti predmet rasprave unutar tih dviju institucija.

2. Ako Vijeće smatra da neusklađenost šteti određenim sektorima industrije u drugim državama članicama, ono može, kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije zahtijevati od francuske Vlade poduzimanje određenih mjera radi usklađivanja potpora i pristojbi u svakoj od sljedeće tri kategorije: sirovine, poluproizvodi i gotovi proizvodi. Ako francuska Vlada ne poduzme navedene mjere, Vijeće, ponovno kvalificiranom većinom odobrava drugim državama članicama poduzimanje zaštitnih mjera, čije uvjete i pojedinosti određuje Vijeće.

3. Ako je bilanca tekućih plaćanja na području franka uravnotežena duže od jedne godine i ako su monetarne rezerve na zadovoljavajućoj razini, osobito u odnosu na opseg njegove vanjske trgovine, Vijeće može, kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije odlučiti da francuska Vlada mora ukinuti sustav pristojbi i potpora.

Ako Komisija i francuska Vlada ne postignu suglasnost u vezi s pitanjem je li razina monetarnih rezervi područja franka zadovoljavajuća, upućuju pitanje na mišljenje osobi ili tijelu koje zajedničkom suglasnošću odrede za arbitra. U slučaju nesuglasja, njega određuje predsjednik Suda.

Ako se odluči da sustav pristojbi i potpora mora biti ukinut, ukidanje se obavlja tako da se izbjegne rizik poremećaja ravnoteže u bilancama plaćanja; posebice se može provesti postupno. Jednom kada se sustav ukine, odredbe ovog Ugovora primjenjuju se u cijelosti.

Izraz „bilanca tekućih plaćanja“ ima značenje koje su odredili međunarodne organizacije i Međunarodni monetarni fond; obuhvaća trgovinsku bilancu i nevidljive transakcije koje imaju značajke prihoda ili usluga.

II. NAKNADA ZA PREKOVREMENI RAD

1. Države članice smatraju da će uspostava zajedničkog tržišta do kraja prve faze rezultirati situacijom u kojoj će broj sati nakon kojih se plaća prekovremeni rad i prosjek dodatnih plaćanja za prekovremeni rad u industriji odgovarati prosjeku postignutom u Francuskoj 1956.

2. Ako do kraja prve faze ne nastane takva situacija, Komisija će odobriti da Francuska poduzme, u odnosu na sektor industrije pogođen disparitetom u metodama isplate prekovremenog rada, zaštitne mjere čije će uvjete i pojedinosti odrediti Komisija, osim ako tijekom te faze prosječno povećanje razine plaća u istom sektoru industrije u drugim državama članicama, u usporedbi s prosjekom za 1956., premašuje povećanje do kojeg je došlo u Francuskoj za postotak koji odredi Komisija uz odobrenje Vijeća koje o tome odlučuje kvalificiranom većinom

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

PROTOKOL

O

ITALIJI

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI riješiti određene posebne probleme koji se odnose na Italiju,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovom Ugovoru:

DRŽAVE ČLANICE ZAJEDNICE

PRIMAJU NA ZNANJE činjenicu da talijanska Vlada provodi desetogodišnji program gospodarskog razvoja namijenjen ispravljanju strukturnih neravnoteža u talijanskom gospodarstvu, osobito stvaranjem infrastrukture za manje razvijena područja južne Italije i talijanskih otoka i otvaranjem novih radnih mjesta s ciljem smanjenja nezaposlenosti;

PODSJEĆAJU da su organizacije za međunarodnu suradnju kojih su države članice članovi razmotrile i odobrile načela i ciljeve tog programa talijanske Vlade;

PRIZNAJU da je ostvarenje ciljeva talijanskog programa u njihovu zajedničkom interesu;

SUGLASNE SU da, radi olakšanja ostvarenja ove zadaće od strane talijanske Vlade, preporuče institucijama Zajednice uporabu svih sredstava i postupaka predviđenih ovim Ugovorom i posebice prikladnu uporabu sredstava Europske investicijske banke i Europskog socijalnog fonda;

SMATRAJU da bi institucije Zajednice pri primjeni ovog Ugovora trebale uzeti u obzir napor koji treba učiniti talijansko gospodarstvo u nadolazećim godinama, te izbjegavanje stvaranja nepotrebnih napetosti, osobito u bilanci plaćanja ili razini zaposlenosti, koje bi mogle ugroziti primjenu ovog Ugovora u Italiji;

PRIZNAJU da je u slučaju primjene članaka 108. i 109. potrebno paziti da svaka mjera koju zahtijeva talijanska Vlada ne ugrozi provedbu njezina programa gospodarskog razvoja i povišenja životnog standarda njezinih stanovnika.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

PROTOKOL
O
VELIKOM VOJVODSTVU LUKSEMBURGU

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI riješiti određene posebne probleme koji se odnose na Veliko Vojvodstvo Luksemburg,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovom Ugovoru:

Članak 1.

1. Velikom Vojvodstvu Luksemburgu se zbog posebnog položaja njegove poljoprivrede dopušta zadržati količinska ograničenja na uvoz proizvoda s popisa priloženog Odluci ugovornih stranaka Općeg sporazuma o carinama i trgovini od 3. prosinca 1955. o poljoprivredi Luksemburga.

Belgija, Luksemburg i Nizozemska primjenjuju sustav predviđen trećim stavkom članka 6. Konvencije o ekonomskoj uniji Belgije i Luksemburga od 25. srpnja 1921.

2. Veliko Vojvodstvo Luksemburg poduzima sve mjere strukturne, tehničke ili ekonomske naravi koje će omogućiti postupno uključivanje njegove poljoprivrede u zajedničko tržište. Komisija može dati preporuke Velikom Vojvodstvu o mjerama koje treba poduzeti.

Na kraju prijelaznog razdoblja Vijeće na prijedlog Komisije odlučuje kvalificiranom većinom o opsegu u kojem se odstupanja dopuštena Velikom Vojvodstvu Luksemburgu zadržavaju, mijenjaju ili ukidaju.

Svaka zainteresirana država članica može podnijeti žalbu protiv ove odluke arbitražnom odboru imenovanom u skladu s člankom 8. stavkom 4. ovog Ugovora.

Članak 2.

Komisija, pri sastavljanju uredaba o slobodnom kretanju radnika predviđenih člankom 48. stavkom 3. ovog Ugovora, uzima u obzir, u odnosu na Veliko Vojvodstvo Luksemburg, posebno demografsko stanje u toj zemlji.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

PROTOKOL

O

ROBI KOJA JE PODRIJETLOM I DOLAZI IZ ODREĐENIH ZEMALJA I KOJA UŽIVA POSEBAN TRETMAN PRI UVOZU U DRŽAVU ČLANICU

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI podrobnije utvrditi primjenu ovog Ugovora na određenu robu koja je podrijetlom i dolazi iz određenih zemalja i koja uživa poseban tretman pri uvozu u državu članicu,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovom Ugovoru:

1. Primjena Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice ne zahtijeva nikakve izmjene u carinskom tretmanu koji se primjenjuje u trenutku stupanja ovog Ugovora na snagu za uvoz:

(a) robe koja je podrijetlom i dolazi iz Surinama ili Nizozemskih Antila u zemlje Beneluksa

(b) robe koja je podrijetlom i dolazi iz Maroka, Tunisa, Republike Vijetnama, Kambodže ili Laosa u Francusku. Navedene odredbe primjenjuju se i na francuske kolonije u kondominiju Novi Hebridi

(c) robe koja je podrijetlom i dolazi iz Libije i starateljskog područja Somalilanda koje je trenutačno pod talijanskom upravom u Italiju.

2. Za robu koja se uvozi u državu članicu prema gore navedenom tretmanu ne smatra se da je u slobodnom prometu u toj državi u smislu članka 10. ovog Ugovora pri ponovnom izvozu u drugu državu članicu.

3. Prije kraja prve godine nakon stupanja ovog Ugovora na snagu, države članice dostavljaju Komisiji i drugim državama članicama svoja pravila koja uređuju poseban tretman iz ovog Protokola, zajedno s popisom robe na koju se navedeni tretman primjenjuje.

One također obavješćuju Komisiju i ostale države članice o svim naknadnim promjenama navedenog popisa ili tretmana.

4. Komisija osigurava da primjena gore navedenih pravila ne šteti ostalim državama članicama; s tim ciljem može poduzimati sve prikladne mjere koje se tiču odnosa među državama članicama.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

PROTOKOL
O
TRETMANU KOJI SE PRIMJENJUJE NA
PROIZVODE IZ NADLEŽNOSTI EUROPSKE ZAJEDNICE ZA UGLJEN I ČELIK
U ODNOSU NA ALŽIR I PREKOMORSKE DEPARTMANE FRANCUSKE REPUBLIKE

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

SVJESNE činjenice da odredbe ovog Ugovora koje se odnose na Alžir i prekomorske departmane Francuske Republike otvaraju pitanje koji tretman treba primijeniti u odnosu na Alžir i navedene departmane za proizvode obuhvaćene Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik,

ŽELEĆI pronaći odgovarajuće rješenje u skladu s načelima tih dvaju Ugovora,

OBVEZUJU SE riješiti ovaj problem u duhu zajedničke suradnje u najkraćem mogućem roku i najkasnije do prve revizije Ugovora o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

PROTOKOL
O
MINERALNIM ULJIMA I NJIHOVIM ODREĐENIM DERIVATIMA

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovom Ugovoru:

1. U razdoblju od šest godina nakon stupanja ovog Ugovora na snagu, svaka država članica može u odnosu na ostale države članice i treće zemlje zadržati carine i pristojbe s jednakim učinkom koje su se primjenjivale na proizvode iz tarifnih brojeva 27.09, 27.10, 27.11, 27.12 i ex 27.13 (parafinski vosak, mikrokristalni naftni vosak, parafinski otpaci) Briselske nomenklature na dan 1. siječnja 1957., ili na dan stupanja ovog Ugovora na snagu ako su tada bile niže. Međutim, carina koje se zadržava za sirovu naftu ne smije prouzročiti povećanje za više od 5 % razlike koja 1. siječnja 1957. postoji između carina na sirovu naftu i carina na gore navedene derivate. Ako takva razlika ne postoji, svaka naknadno uvedena razlika ne smije prelaziti 5 % carine koja se 1. siječnja 1957. primjenjuje na proizvode iz tarifnog broja 27.09. Ako, prije proteka navedenog razdoblja od šest godina, dođe do sniženja carina ili pristojba s jednakim učinkom za proizvode iz tarifnog broja 27.09, treba na odgovarajući način sniziti i carine ili pristojbe s jednakim učinkom koje se primjenjuju na ostale gore navedene proizvode.

Na kraju navedenog razdoblja u odnosu na ostale države članice u potpunosti se ukidaju carine zadržane u skladu s prethodnim stavkom. Istodobno se na treće zemlje počinje primjenjivati zajednička carinska tarifa.

2. Članak 92. stavak 3. točka (c) ovog Ugovora uređuje sve potpore za proizvodnju mineralnih ulja iz tarifnog broja 27.09 Briselske nomenklature kada su takve potpore potrebne za sniženje cijene sirove nafte na razinu cijena na svjetskom tržištu c.i.f. europska luka države članice. Tijekom prvih dviju faza Komisija koristi ovlasti predviđene člankom 93. samo u opsegu u kojemu je to potrebno za sprečavanje zlorabe takvih potpora.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

PROTOKOL
O
PRIMJENI UGOVORA O OSNIVANJU EUROPSKE EKONOMSKE ZAJEDNICE
NA NEEUROPSKE DIJELOVE KRALJEVINE NIZOZEMSKJE

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

U ŽELJI da u trenutku potpisivanja Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice utvrde područje primjene odredaba članka 227. ovog Ugovora u odnosu na Kraljevinu Nizozemsku,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovom Ugovoru:

Vlada Kraljevine Nizozemske, radi ustavne strukture Kraljevine prema Statutu od 29. prosinca 1954., ovlaštena je, odstupajući od članka 227., ratificirati Ugovor samo u ime Kraljevine u Europi i Nizozemske Nove Gvineje.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

III.

KONVENCIJA

PROVEDBENA KONVENCIJA

O

PRIDRUŽIVANJU PREKOMORSKIH ZEMALJA I PODRUČJA ZAJEDNICI

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

ŽELEĆI sklopiti Provedbenu konvenciju predviđenu člankom 136. ovog Ugovora,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovom Ugovoru:

Članak 1.

Države članice, prema uvjetima utvrđenima u nastavku, sudjeluju u mjerama za promicanje socijalnog i gospodarskog razvoja zemalja i područja navedenih u Prilogu IV. ovom Ugovoru, dopunjavanjem napora koje ulažu tijela odgovorna za te zemlje i područja.

U tu se svrhu ovime osniva Razvojni fond za prekomorske zemlje i područja u koji države članice tijekom razdoblja od pet godina uplaćuju godišnje doprinose određene u Prilogu A ove Konvencije.

Fondom upravlja Komisija.

Članak 2.

Tijela odgovorna za te zemlje i područja, u dogovoru s lokalnim vlastima ili s predstavnicima naroda odnosnih zemalja i područja, podnose Komisiji socijalne i gospodarske projekte za koje se zahtijeva financiranje Zajednice.

Članak 3.

Komisija svake godine sastavlja opće programe za dodjelu sredstava koja su stavljena na raspolaganje u skladu s Prilogom B ove Konvencije različitim kategorijama projekata.

Opći programi sadrže projekte za financiranje:

- (a) određenih socijalnih ustanova, posebice bolnica, obrazovnih ustanova ili ustanova za tehnička istraživanja i institucija za stručno vodstvo i napredovanje odnosnih naroda
- (b) gospodarskih ulaganja koja su u javnom interesu i neposredno su povezana s provedbom programa koji sadržava posebne projekte za poboljšanje proizvodnje.

Članak 4.

Vijeće na početku svake financijske godine, nakon savjetovanja s Komisijom, kvalificiranom većinom određuje visinu sredstava koja se koriste za financiranje:

- (a) socijalnih ustanova iz članka 3. točke (a)
- (b) gospodarskih ulaganja u javnom interesu iz članka 3. točke (b).

Odluka Vijeća teži racionalnoj zemljopisnoj raspodjeli raspoloživih sredstava.

Članak 5.

1. Komisija određuje raspodjelu sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju članka 4. točke (a) prema različitim zahtjevima za financiranje socijalnih ustanova.
2. Komisija priprema prijedloge za financiranje gospodarskih ulagačkih projekata koje razmatra na temelju članka 4. točke b.

Te prijedloge podnosi Vijeću.

Ako u roku od mjesec dana nijedna država članica ne zatraži da Vijeće ispita navedene prijedloge, smatra se da su oni odobreni.

Ako Vijeće ispituje prijedloge, odlučuje kvalificiranom većinom u roku od dva mjeseca.

3. Sredstva koja se ne rasporede tijekom jedne godine prenose se u sljedeće godine.
4. Dodijeljena sredstva stavljaju se na raspolaganje tijelima odgovornima za provedbu dotičnog posla. Komisija osigurava da se ta sredstva upotrijebe u svrhe u koje su dodijeljena te po najpovoljnijim ekonomskim uvjetima.

Članak 6.

U roku od šest mjeseci od stupanja ovog Ugovora na snagu, Vijeće, kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije utvrđuje pravila za prikupljanje i prijenos financijskih doprinosa, za izradu proračuna i za upravljanje sredstvima Razvojnog fonda.

Članak 7.

Kvalificirana većina iz članka 4., 5. i 6. jest 67 glasova. Države članice imaju sljedeći broj glasova:

Belgija	11 glasova
Njemačka	33 glasa
Francuska	33 glasa
Italija	11 glasova
Luksemburg	1 glas
Nizozemska	11 glasova

Članak 8.

U svakoj se zemlji ili području pravo poslovnog nastana treba postupno proširivati na državljane ili trgovačka društva država članica koje nemaju posebne odnose s odnosnom zemljom ili područjem. Tijekom prve godine primjene ove Konvencije, Vijeće kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije određuje način provedbe kako bi osiguralo postupno ukidanje bilo kakve diskriminacije u prijelaznom razdoblju.

Članak 9.

Na trgovinu između država članica te zemalja i područja primjenjuje se carinski tretman predviđen člancima 133. i 134. ovog Ugovora.

Članak 10.

Tijekom primjene ove Konvencije, države članice na trgovinu sa zemljama i područjima primjenjuju one odredbe poglavlja ovog Ugovora o ukidanju količinskih ograničenja među državama članicama koje u istom razdoblju primjenjuju na međusobnu trgovinu.

Članak 11.

1. Godinu dana nakon stupanja ove Konvencije na snagu, u svim se zemljama ili područjima u kojima postoje uvozne kvote, kvote otvorene državama koje s tom zemljom ili područjem nemaju posebne odnose pretvaraju u globalne kvote otvorene bez diskriminacije ostalim državama članicama. Od istog se datuma te kvote svake godine povećavaju u skladu s člankom 32. i člankom 33. stavcima 1., 2., 4., 5., 6. i 7. ovog Ugovora.
2. Ako globalna kvota za proizvod koji nije liberaliziran ne iznosi 7 % od ukupnog uvoza u zemlju ili područje, najkasnije godinu dana nakon stupanja ove Konvencije na snagu uvodi se kvota u visini od 7 % navedenog uvoza koja se godišnje povećava u skladu sa stavkom 1.
3. Ako za određene proizvode nema otvorenih kvota za uvoz u neku zemlju ili područje, Komisija odlukom određuje način otvaranja i povećanja kvota koje bi se dodijelile ostalim državama članicama.

Članak 12.

Ako uvozne kvote država članica obuhvaćaju uvoz iz države koja ima posebne odnose sa zemljom ili područjem i uvoz iz te odnosne zemlje ili područja, udio uvoza iz zemalja i područja ovisi o globalnoj kvoti koja se određuje na temelju statističkih podataka o uvozu. Ta se kvota određuje tijekom prve godine nakon stupanja ove Konvencije na snagu i povećava kako je predviđeno člankom 10.

Članak 13.

Odredbe članka 10. ne isključuju zabrane ili ograničenja uvoza, izvoza ili provoza robe koji su opravdani razlozima javnog morala, javnog poretka ili javne sigurnosti; zaštite zdravlja i života ljudi, životinja i biljaka; zaštite nacionalnog blaga umjetničke, povijesne ili arheološke vrijednosti; ili zaštitu industrijskog i trgovačkog vlasništva. Međutim, te zabrane ili ograničenja ne smiju biti sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikrivena ograničivanja trgovine.

Članak 14.

Nakon datuma prestanka važenja ove Konvencije i do donošenja odredaba o pridruživanju za daljnje razdoblje, za proizvode podrijetlom iz zemalja i područja ostaju kvote za uvoz u te zemlje i područja s jedne strane te u države članice s druge strane, na razini određenoj za petu godinu. Također se zadržava uređenje u odnosu na pravo poslovnog nastana koje je na snazi na kraju pete godine.

Članak 15.

1. Tarifne kvote za uvoz sirove kave iz trećih zemalja u Italiju i zemlje Beneluksa te banana u Saveznu Republiku Njemačku uvode se u skladu s Protokolima priloženim ovoj Konvenciji.
2. Ako ova Konvencija prestane važiti prije sklapanja novog sporazuma, za države članice do sklapanja takvog novog sporazuma vrijede tarifne kvote za banane, kakao i sirovu kavu s onim stopama carine koje su se primjenjivale na početku druge faze; te su kvote opsegom jednake uvozu robe iz trećih zemalja tijekom zadnje godine za koju su dostupni statistički podaci.

Te se kvote, po potrebi, povećavaju razmjerno s povećanjem potrošnje u zemljama uvoznicama.

3. Države članice za koje vrijede tarifne kvote sa stopama carine koje su se primjenjivale u trenutku stupanja ovog Ugovora na snagu u skladu s Protokolima o uvozu sirove kave i banana iz trećih zemalja mogu zahtijevati da se, umjesto tretmana iz stavka 2., za te proizvode zadrže tarifne kvote na razini koju su dosegnule na datum prestanka važenja ove Konvencije.

Te se kvote, po potrebi, povećavaju kako je predviđeno stavkom 2.

4. Komisija na zahtjev odnosnih država članica određuje opseg tarifnih kvota iz prethodnih stavaka.

Članak 16.

Odredbe iz članaka 1. do 8. ove Konvencije primjenjuju se na Alžir i francuske prekomorske departmane.

Članak 17.

Ova Konvencija sklopljena je na razdoblje od pet godina, ne dovodeći u pitanje slučajeve u kojima se primjenjuju odredbe članaka 14. i 15.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

Prilog A iz članka 1. ove Konvencije

Postoci	1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	5. godina	Ukupno
	10 %	12,5 %	16,5 %	22,5 %	38,5 %	100 %
Zemlje:	Milijuni EPU obračunskih jedinica					
Belgija	7	8,75	11,55	15,75	26,95	70
Njemačka	20	25	33	45	77	200
Francuska	20	25	33	45	77	200
Italija	4	5	6,60	9	15,40	40
Luksemburg	0,125	0,15625	0,20625	0,28125	0,48125	1,25
Nizozemska	7	8,75	11,55	11,55	26,95	70

Prilog B iz članka 3. ove Konvencije

Postoci	1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	5. godina	Ukupno
	10 %	12,5 %	16,5 %	22,5 %	38,5 %	100 %
Prekomorske zemlje i područja:	Milijuni EPU obračunskih jedinica					
Belgije	3	3,75	4,95	6,75	11,55	30
Francuske	51,125	63,906	84,356	115,031	196,832	511,25
Italije	0,5	0,625	0,825	1,125	1,925	5
Nizozemske	3,5	4,375	5,775	7,875	13,475	35

PROTOKOL
O
TARIFNOJ KVOTI ZA UVOZ BANANA
(ex 08.01 Briselske nomenklature)

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovoj Konvenciji:

1. Od prvog usklađivanja vanjskih carina predviđenog člankom 23. stavkom 1. točkom (b) ovog Ugovora do kraja druge faze, Saveznoj Republici Njemačkoj odobrava se godišnja bescarinska uvozna kvota u visini od 90 % količina uvezenih 1956., umanjениh za količine uvezene iz zemalja i područja iz članka 131. ovog Ugovora.
2. Od kraja druge faze do kraja treće faze ta kvota iznosi 80 % gore utvrđene količine.
3. Godišnje kvote određene u stavcima 1. i 2. povećavaju se za 50 % razlike između ukupnih količina uvezenih tijekom svake prethodne godine i količina uvezenih 1956.

Ako se ukupni uvoz smanji u odnosu na onaj iz 1956., gore predviđene godišnje kvote ne smiju prelaziti 90 % uvoza iz prethodne godine tijekom razdoblja iz stavka 1. ili 80 % uvoza iz prethodne godine tijekom razdoblja iz stavka 2.

4. Od početka potpune primjene zajedničke carinske tarife, kvota iznosi 75 % uvoza za 1956. Ta se kvota povećava kako je predviđeno u prvom podstavku stavka 3.

Ako se uvoz smanji u odnosu na onaj iz 1956., gore predviđena godišnja kvota ne smije prelaziti 75 % uvoza iz svake prethodne godine.

Vijeće odlučuje o ukidanju ili izmjeni i dopuni te kvote, djelujući kvalificiranom većinom na prijedlog Komisije.

5. Količina uvoza za 1956. umanjena za uvoz iz zemalja i područja iz članka 131. ovog Ugovora, a koji se u skladu s gore navedenim odredbama primjenjuje kao osnova za izračun kvota, iznosi 290 000 tona.

6. Ako zemlje i područja ne mogu u potpunosti nabaviti količine koje zahtijeva Savezna Republika Njemačka, odnosno države članice izjavljuju spremnost dati suglasnost za odgovarajuće povećanje njemačke tarifne kvote.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

U trenutku potpisivanja ovog Protokola opunomoćenik Savezne Republike Njemačke dao je u ime svoje Vlade sljedeću izjavu, koju su ostali opunomoćenici primili na znanje:

Savezna Republika Njemačka izjavljuje da je spremna poduprijeti sve mjere koje može poduzeti njemački privatni sektor za pospješenje prodaje banana iz pridruženih prekomorskih zemalja i područja u Saveznoj Republici Njemačkoj.

U tu svrhu poslovni krugovi različitih zemalja zainteresiranih za nabavu i prodaju banana započinju što je prije moguće s pregovorima.

PROTOKOL
O
TARIFNOJ KVOTI ZA UVOZ SIROVE KAVE
(ex 09.01 Briselske nomenklature)

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu ovoj Konvenciji:

A. Italija

Tijekom prvog razdoblja pridruživanja prekomorskih zemalja i područja Zajednici i nakon prve izmjene carina u skladu s člankom 23. ovog Ugovora, za uvoz sirove kave iz trećih zemalja na područje Italije vrijede carine koje se primjenjuju na datum stupanja ovog Ugovora na snagu, ali u granicama godišnje kvote koja je jednaka ukupnom uvozu sirove kave iz trećih zemalja u Italiju 1956.

Od šeste godine nakon stupanja ovog Ugovora na snagu do kraja druge faze početna kvota predviđena prethodnim stavkom smanjuje se za 20 %.

Od početka treće faze i tijekom te faze kvota iznosi 50 % početne kvote.

Četiri godine nakon završetka prijelaznog razdoblja za uvoz sirove kave u Italiju mogu se nastaviti primjenjivati carine po stopi koja se u toj zemlji primjenjivala na datum stupanja ovog Ugovora na snagu, ali najviše u visini od 20 % početne kvote.

Komisija ispituje opravdanost postotka i razdoblja utvrđenih prethodnim stavkom.

Odredbe ovog Ugovora primjenjuju se na sve količine koje su uvezene poviše prije navedenih kvota.

B. Zemlje Beneluksa

Od početka druge faze i tijekom te faze na područje se zemalja Beneluksa može bez carina uvoziti sirova kava iz trećih zemalja u opsegu do 85 % od ukupne količine uvoza sirove kave u zadnjoj godini za koju su dostupni statistički podaci.

Od početka treće faze i tijekom te faze bescarinski uvoz iz prethodnog stavka smanjuje se za 50 % ukupnog opsega uvoza sirove kave u zadnjoj godini za koju su dostupni statistički podaci.

Odredbe ovog Ugovora primjenjuju se na sve količine koje su uvezene poviše prije navedenih kvota.

Sastavljeno u Rimu dana dvadeset i petog ožujka godine tisuću devetsto pedeset sedme.

P. H. SPAAK

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

ADENAUER

HALLSTEIN

PINEAU

M. FAURE

Antonio SEGNI

Gaetano MARTINO

BECH

Lambert SCHAUS

J. LUNS

J. LINTHORST HOMAN

PROTOKOLI
O
POVLASTICAMA I IMUNITETIMA I
O
STATUTU SUDA
EUROPSKE EKONOMSKE ZAJEDNICE

PROTOKOL
O
STATUTU SUDA

VISOKE UGOVORNE STRANKE UGOVORA O OSNIVANJU EUROPSKE EKONOMSKE
ZAJEDNICE,

ŽELEĆI donijeti Statut Suda predviđen u članku 188. ovog Ugovora,

ODREDILE su u tu svrhu kao svoje opunomoćenike:

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJANACA:

baruna J. Ch. SNOY et d'OPPUERSA, glavnog tajnika Ministarstva gospodarstva, voditelja belgijskog
izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

PREDSJEDNIK SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE:

profesora dr. Carla Friedricha OPHÜLSA, veleposlanika Savezne Republike Njemačke, voditelja
njemačkog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

PREDSJEDNIK FRANCUSKE REPUBLIKE:

g. Roberta MARJOLINA, profesora prava, zamjenika voditelja francuskog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

PREDSJEDNIK TALIJANSKE REPUBLIKE:

g. V. BADINIJA CONFALONIERIJA, državnog podtajnika u Ministarstvu vanjskih poslova, voditelja talijanskog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

NJEZINA KRALJEVSKA VISOST VELIKA VOJVOTKINJA OD LUKSEMBURGA:

g. Lamberta SCHAUSA, veleposlanika Velikog Vojvodstva Luksemburga, voditelja luksemburškog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEMSKE:

g. J. LINTHORSTA HOMANA, voditelja nizozemskog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

KOJI SU SE, razmijenivši svoje punomoći za koje je utvrđeno da su u valjanom i propisanom obliku,

SPORAZUMJELI o sljedećim odredbama, koje su priložene Ugovoru o osnivanju Europske ekonomske zajednice.

Članak 1.

Sud osnovan člankom 4. ovog Ugovora uspostavlja se i djeluje u skladu s odredbama ovog Ugovora i ovog Statuta.

Glava I.

SUCI I NEZAVISNI ODVJETNICI

Članak 2.

Prije preuzimanja dužnosti svaki sudac javno priseže da će svoje dužnosti obnašati nepristrano i savjesno te da će čuvati tajnost vijećanja Suda.

Članak 3.

Suci uživaju imunitet od sudskih postupaka. Nakon prestanka obnašanja dužnosti oni nastavljaju uživati imunitet u pogledu radnja koje su poduzeli u službenom svojstvu, uključujući izgovorene ili napisane riječi.

Sud može ukinuti imunitet zasjedajući u punom sastavu.

Ako je sucu ukinut imunitet te je protiv njega pokrenut kazneni postupak, njemu se u bilo kojoj državi članici sudi samo pred sudom nadležnim za suđenje članovima najviših nacionalnih pravosudnih tijela.

Članak 4.

Suci ne smiju obnašati nikakvu političku ili upravnu funkciju.

Ne smiju se baviti nikakvim zanimanjem, ni plaćenim ni neplaćenim, osim ako to iznimno odobri Vijeće.

Pri stupanju na dužnost, svečano se obvezuju da će tijekom i nakon prestanka obnašanja iste poštovati obveze koje iz nje proizlaze, osobito obvezu da će se nakon prestanka obnašanja dužnosti pri prihvaćanju određenih imenovanja ili pogodnosti ponašati pošteno i diskretno.

Sud odlukom rješava sve dvojbe o tom pitanju.

Članak 5.

Osim redovitom zamjenom ili smrću, dužnosti suca prestaju i njegovom ostavkom.

Kada sudac podnosi ostavku, ona se u pisanom obliku upućuje predsjedniku Suda koji ju prosljeđuje predsjedniku Vijeća. Nakon upućivanja potonje obavijesti mjesto suca postaje slobodno.

Osim u slučaju kada se primjenjuje članak 6., sudac ostaje na dužnosti sve dok njegov nasljednik ne stupi na dužnost.

Članak 6.

Sudac može biti razriješen dužnosti ili mu se može oduzeti pravo na mirovinu ili druge zamjenske povlastice samo ako, prema jednoglasnom mišljenju sudaca i nezavisnih odvjetnika Suda, više ne ispunjava propisane uvjete ili obveze koje proizlaze iz njegove službe. Dotični sudac ne sudjeluje u toj raspravi.

Tajnik Suda dostavlja odluku Suda predsjedniku Skupštine i predsjedniku Komisije te o njoj obavješćuje predsjednika Vijeća.

U slučaju odluke o razrješenju suca, mjesto suca postaje slobodno nakon upućivanja obavijesti predsjedniku Vijeća.

Članak 7.

Sudac koji zamjenjuje člana Suda čija dužnost nije istekla imenuje se za preostalo vrijeme trajanja dužnosti svojeg prethodnika.

Članak 8.

Odredbe članka 2. do 7. primjenjuju se na nezavisne odvjetnike.

Glava II.

ORGANIZACIJA

Članak 9.

Tajnik Suda priseže pred Sudom da će svoje dužnosti obnašati nepristrano i savjesno te da će čuvati tajnost vijećanja Suda.

Članak 10.

Sud u slučajevima spriječenosti tajnika osigurava njegovu zamjenu.

Članak 11.

Sudu se dodjeljuju dužnosnici i ostali službenici koji omogućuju njegov rad. Oni su odgovorni tajniku Suda koji je podređen predsjedniku.

Članak 12.

Vijeće može, odlučujući jednoglasno na prijedlog Suda, osigurati imenovanje pomoćnih izvjestitelja i utvrditi pravila koja uređuju njihovu službu. Prema uvjetima utvrđenima u poslovniku od pomoćnih se izvjestitelja može zahtijevati da sudjeluju u pripremnim radnjama u predmetima pred Sudom te da surađuju sa sucem izvjestiteljem.

Pomoćne izvjestitelje imenuje Vijeće. Biraju se među osobama čija je neovisnost neupitna i koje imaju potrebne pravne kvalifikacije. Pred Sudom polažu prisegu da će svoje dužnosti obnašati nepristrano i savjesno te da će čuvati tajnost vijećanja Suda.

Članak 13.

Suci, nezavisni odvjetnici i tajnik Suda obvezni su boraviti u mjestu u kojem Sud ima svoje sjedište.

Članak 14.

Sud zasjeda stalno. Trajanje sudskih praznika određuje Sud uzimajući u obzir potrebe svojeg poslovanja.

Članak 15.

Odluke Suda valjane su samo ako u vijećanju sudjeluje neparan broj njegovih članova. Odluke Suda u punom sastavu valjane su ako je nazočno pet članova. Odluke sudskih vijeća valjane su samo ako su nazočna tri suca; u slučaju spriječenosti suca jednog sudskog vijeća, može se pozvati suca drugog sudskog vijeća u skladu s uvjetima utvrđenima poslovníkom.

Članak 16.

Suci i nezavisni odvjetnici ne mogu sudjelovati u odlučivanju u bilo kojem predmetu u kojem su prethodno sudjelovali kao zastupnici, savjetnici ili odvjetnici jedne od stranaka ili u kojem su bili pozvani očitovati se u svojstvu člana suda, istražnog povjerenstva ili u nekom drugom svojstvu.

Ako zbog nekog posebnog razloga sudac ili nezavisni odvjetnik smatra da ne može sudjelovati u donošenju odluke ili razmatranju određenog predmeta, o tome obavješćuje predsjednika. Ako zbog nekog posebnog razloga predsjednik smatra da sudac ili nezavisni odvjetnik ne smiju sudjelovati u postupku ili odlučivanju u određenom predmetu, o tome ih obavješćuje.

Sve poteškoće koje proizlaze iz primjene ovog članka rješavaju se odlukom Suda.

Stranka ne može zahtijevati izmjenu sastava Suda ili jednog od njegovih sudskih vijeća na temelju državljanstva suca ili zato što u Sudu ili sudskom vijeću nema suca istog državljanstva kao ta stranka.

Glava III.

POSTUPAK

Članak 17.

Države i institucije Zajednice pred Sudom zastupa zastupnik koji se imenuje za svaki pojedinačni predmet; zastupniku može pomagati savjetnik ili pravnik ovlašten za zastupanje pred sudom države članice.

Ostale stranke mora zastupati pravnik koji je ovlašten za zastupanje pred sudom države članice.

Ti zastupnici, savjetnici i pravnici u nastupu pred Sudom uživaju prava i imunitete potrebne za neovisno obnašanje svojih dužnosti prema uvjetima utvrđenima poslovníkom.

U odnosu na te savjetnike i pravnike koji nastupaju pred Sudom, Sud ima ovlasti uobičajeno dodijeljene sudovima, prema uvjetima utvrđenima poslovníkom.

Sveučilišni profesori koji su državljani države članice čiji im zakoni daju pravo nastupanja pred sudom uživaju pred Sudom ista prava koja su ovim člankom priznata pravnicima ovlaštenima za zastupanje pred sudom države članice.

Članak 18.

Postupak pred Sudom sastoji se od dva dijela: pisanog i usmenog.

Pisani dio postupka sastoji se od dostave tužba, podnesaka, odgovora na tužbu i očitovanja te od eventualnih replika, kao i svih isprava i dokumenata koji ih potkrepljuju ili njihovih ovjerenih preslika strankama i institucijama Zajednice čije su odluke predmet postupka.

Dostavu obavlja tajnik redosljedom i u rokovima utvrđenima poslovníkom.

Usmeni dio postupka sastoji se od čítanja izvješća suca izvjestitelja, saslušanja, od strane Suda, zastupnika, savjetnika i pravnika ovlaštenih za zastupanje pred sudom države članice te prijedloga odluka nezavisnog odvjetnika kao i, po potrebi, od saslušanja svjedoka i stručnjaka.

Članak 19.

Postupak pred Sudom pokreće se pisanom tužbom upućenom tajniku. Tužba sadržava ime i stalnu adresu podnositelja, položaj potpisnika, ime stranke protiv koje se podnosi tužba, predmet spora, tužbeni zahtjev i kratak opis razloga na kojima se temelji tužba.

Tužbi mora biti priložen, kada je to prikladno, akt čije se poništenje zahtijeva ili, u okolnostima iz članka 175. ovog Ugovora, isprava kojom se dokazuje datum poziva predviđenog u tom članku. Ako navedeni dokumenti nisu priloženi tužbi, tajnik poziva zainteresiranu stranku da ih dostavi u razumnom roku, ali u tom slučaju prava stranke ne prestaju čak i ako se navedeni dokumenti dostave nakon isteka roka određenog za pokretanje postupka.

Članak 20.

U slučajevima iz članka 177. ovog Ugovora sud države članice koji suspendira postupak i uputi predmet Sudu obavješćuje Sud o svojoj odluci. Tajnik Suda o navedenoj odluci obavješćuje stranke, države članice i Komisiju, a ako akt čija je valjanost ili tumačenje predmet spora potječe od Vijeća, o njoj obavješćuje i Vijeće.

U roku od dva mjeseca od takve obavijesti stranke, države članice, Komisija i, kada je to prikladno, Vijeće imaju pravo podnositi Sudu podneske ili pisana očitovanja.

Članak 21.

Sud može zahtijevati od stranaka da dostave sve dokumente i podatke koje Sud smatra potrebnima. U slučaju odbijanja, sastavlja se službena zabilješka.

Sud također može zahtijevati od država članica i institucija koje nisu stranke u postupku da dostave sve podatke koje Sud smatra potrebnima za postupak.

Članak 22.

Sud u svako doba može povjeriti bilo kojem pojedincu, tijelu, odboru ili drugoj organizaciji koju izabere zadaću davanja stručnog mišljenja

Članak 23.

Svjedoci se mogu saslušati prema uvjetima utvrđenima u poslovniku.

Članak 24.

U odnosu na svjedoke koji se ne odazovu sudskom pozivu, Sud ima ovlasti koje su općenito u takvim slučajevima dodijeljene sudovima te može izreći novčane kazne prema uvjetima utvrđenima u poslovniku.

Članak 25.

Svjedoci i stručnjaci mogu se saslušati pod prisegom danom u obliku utvrđenim u poslovniku ili na način utvrđen pravom zemlje svjedoka ili stručnjaka.

Članak 26.

Sud može naložiti saslušanje svjedoka ili stručnjaka pred pravosudnim tijelom njegova stalnog boravišta.

Nalog se šalje na provedbu nadležnom pravosudnom tijelu prema uvjetima utvrđenima u poslovniku. Dokumenti sastavljeni u skladu sa zamolnicom vraćaju se Sudu pod istim uvjetima.

Sud snosi troškove, ne dovodeći u pitanje njegovo pravo da, kada je to prikladno, naloži strankama njihovo plaćanje.

Članak 27.

Prema svakom kršenju prisege svjedoka ili stručnjaka država članica postupa na isti način kao da je povreda počinjena pred jednim od njezinih sudova nadležnih u građanskim stvarima. Po prijavi Suda dotična država članica pokreće postupak protiv počinitelja povrede pred svojim nadležnim sudom.

Članak 28.

Sudska rasprava je javna, osim ako Sud, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranaka, zbog ozbiljnih razloga odluči drukčije.

Članak 29.

Tijekom rasprave Sud može ispitivati stručnjake, svjedoke i same stranke. Stranke se, međutim, mogu obraćati Sudu samo putem svojih zastupnika.

Članak 30.

O svakoj se raspravi sastavlja zapisnik koji potpisuju predsjednik i tajnik.

Članak 31.

Popis rasprava utvrđuje predsjednik.

Članak 32.

Vijećanje je Suda tajno i ostaje tajno.

Članak 33.

Presude moraju imati obrazloženje. Sadržavaju imena sudaca koji su sudjelovali u vijećanju.

Članak 34.

Presude potpisuju predsjednik i tajnik. One se javno čitaju.

Članak 35.

Sud odlučuje o troškovima.

Članak 36.

Predsjednik Suda može u skraćenom postupku, koji se može, u mjeri u kojoj je to potrebno, razlikovati od nekih pravila sadržanih u ovom Statutu i koji se utvrđuje u poslovniku, odlučiti o prijedlozima za suspenziju primjene, kako je predviđeno u članku 185. ovog Ugovora, ili za određivanje privremenih mjera na temelju članka 186., ili za suspenziju izvršenja sukladno posljednjem stavku članka 192.

Predsjednika, u slučaju njegove spriječenosti, zamjenjuje drugi sudac prema uvjetima utvrđenima u poslovniku.

Odluka predsjednika ili suca koji ga zamjenjuje privremena je i ni na koji način ne utječe na odluku Suda o glavnoj stvari.

Članak 37.

Države članice i institucije Zajednice mogu se uključiti u postupak pred Sudom.

Isto pravo ima svaka druga osoba koja dokaže svoj pravni interes za ishod postupka pred Sudom, osim u postupcima među državama članicama, među institucijama Zajednice ili između država članica i institucija Zajednice.

Sadržaj prijedloga za uključenje u postupak ograničen je na potporu zahtjeva jedne od stranaka.

Članak 38.

Ako tužena stranka, nakon što je uredno pozvana, ne podnese pisani odgovor na tužbu, protiv te stranke donosi se presuda zbog ogluhe. Takvoj presudi može se prigovoriti u roku od mjesec dana od njezine dostave. Prigovor ne suspendira izvršenje presude zbog ogluhe, osim ako Sud odluči drukčije.

Članak 39.

Države članice, institucije Zajednice i sve druge fizičke ili pravne osobe mogu u slučajevima i prema uvjetima određenima poslovníkom pokrenuti postupak treće strane radi osporavanja presude donesene bez njihova sudjelovanja kada presuda štetno utječe na njihova prava.

Članak 40.

Ako je smisao ili doseg presude nejasan, Sud daje njezino tumačenje na prijedlog bilo koje stranke ili institucije Zajednice koja za to dokaže svoj pravni interes.

Članak 41.

Prijedlog za ponavljanje postupka može se podnijeti Sudu samo ako se sazna za činjenicu odlučujuće naravi, koja u vrijeme donošenja presude nije bila poznata ni Sudu niti stranci koja traži ponavljanje postupka.

Ponavljanje postupka pokreće se odlukom Suda u kojoj se izrijekom utvrđuje postojanje nove činjenice, priznaje joj se karakter činjenice podobne za pokretanje ponavljanja postupka te se prijedlog proglašava dopuštenim po toj osnovi.

Prijedlog za ponavljanje postupka ne može se podnijeti nakon proteka roka od deset godina od dana presude.

Članak 42.

Poslovníkom se utvrđuju rokovi koji uzimaju u obzir udaljenosti.

Istek roka nema štetan utjecaj na prava zainteresirane stranke ako ona dokaže postojanje nepredvidivih okolnosti ili više sile.

Članak 43.

Postupci protiv Zajednice u predmetima koji proizlaze iz izvanugovorne odgovornosti ne mogu se pokrenuti nakon proteka roka od pet godina od nastanka događaja koji je povod pokretanju postupka. Rok zastare prekida se pokretanjem postupka pred Sudom ili ako je prije pokretanja tog postupka oštećena strana podnijela zahtjev nadležnoj instituciji Zajednice. U potonjem slučaju postupak se mora pokrenuti u roku od dva mjeseca predviđenom u članku 173.; kada je to prikladno, primjenjuju se odredbe članka 175 stavka 2.

Članak 44.

Poslovnik Suda predviđen u članku 188. ovog Ugovora sadržava, osim odredaba predviđenih ovim Statutom, sve ostale odredbe potrebne za njegovu primjenu i, kada je to potrebno, njegovu dopunu.

Članak 45.

Vijeće može, odlučujući jednoglasno, dopuniti odredbe ovog Statuta radi prilagodba koje se pokažu potrebnima zbog mjera koje Vijeće poduzme u skladu s člankom 165. stavkom 4. ovog Ugovora.

Članak 46.

Odmah nakon polaganja prisege, predsjednik Vijeća ždrijebom bira suce i nezavisne odvjetnike čija dužnost istječe na kraju prvog razdoblja od tri godine u skladu s člankom 167. stavcima 2. i 3. ovog Ugovora.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici potpisali su ovaj Protokol.

Sastavljeno u Bruxellesu dana sedamnaestog travnja godine tisuću devetsto pedeset sedme.

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

C. P. OPHÜLS

Robert MARJOLIN

Vittorio BADINI CONFALONIERI

Lambert SCHAUS

J. LINTHORST HOMAN

PROTOKOL
O
POVLASTICAMA I IMUNITETIMA

VISOKE UGOVORNE STRANKE UGOVORA O OSNIVANJU EUROPSKE EKONOMSKE
ZAJEDNICE,

S OBZIROM NA to da, u skladu s člankom 218. ovog Ugovora, Zajednica na državnim područjima država članica uživa takve povlastice i imunitete koji su joj potrebni za obavljanje njezinih zadaća prema uvjetima utvrđenima u posebnom protokolu,

S OBZIROM I NA to da, u skladu s člankom 28. Protokola o Statutu Europske investicijske banke, ta Banka uživa povlastice i imunitete utvrđene u Protokolu iz prethodnog stavka,

ODREDILE SU u svrhu sastavljanja ovog Protokola kao svoje opunomoćenike:

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJANACA:

baruna J. Ch. SNOY et d'OPPUERSA, glavnog tajnika Ministarstva gospodarstva, voditelja belgijskog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

PREDSJEDNIK SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE:

profesora dr. Carla Friedricha OPHÜLSA, veleposlanika Savezne Republike Njemačke, voditelja njemačkog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

PREDSJEDNIK FRANCUSKE REPUBLIKE:

g. Roberta MARJOLINA, profesora prava, zamjenika voditelja francuskog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

PREDSJEDNIK TALIJANSKE REPUBLIKE:

g. V. BADINIJA CONFALONIERIJA, državnog podtajnika u Ministarstvu vanjskih poslova, voditelja talijanskog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

NJEZINA KRALJEVSKA VISOST VELIKA VOJVOTKINJA OD LUKSEMBURGA:

g. Lamberta SCHAUSA, veleposlanika Velikog Vojvodstva Luksemburga, voditelja luksemburškog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEMSKE:

g. J. LINTHORSTA HOMANA, voditelja nizozemskog izaslanstva na Međuvladinoj konferenciji

KOJI SU SE, razmijenivši svoje punomoći za koje je utvrđeno da su u valjanom i propisanom obliku,

SPORAZUMJELI o sljedećim odredbama koje su priložene Ugovoru o osnivanju Europske ekonomske zajednice.

Poglavlje 1.

DOBRA, SREDSTVA, IMOVINA I POSLOVANJE ZAJEDNICE

Članak 1.

Prostorije i zgrade Zajednice nepovredive su. Izuzete su od pretrage, rekvizicije, konfiskacije ili izvlaštenja. Vlasništvo i imovina Zajednice ne mogu biti predmetom upravnih ili sudskih mjera prisile bez odobrenja Suda.

Članak 2.

Arhive Zajednice nepovredive su.

Članak 3.

Zajednica, njezina imovina, prihodi i ostala dobra oslobođeni su od svih neposrednih poreza.

Vlade država članica, kad god je to moguće, poduzimaju odgovarajuće mjere za doznačivanje ili povrat iznosa posrednih poreza ili poreza na prodaju uključenih u cijenu pokretnina ili nekretnina, kada Zajednica za svoje službene potrebe obavlja veće kupnje čija cijena uključuje takve poreze. Međutim, primjena navedenih odredaba ne smije imati za posljednicu narušavanje tržišnog natjecanja unutar Zajednice.

Ne odobravaju se oslobođenja u odnosu na poreze i davanja koji se plaćaju samo kao naknade za javne komunalne usluge.

Članak 4.

Zajednica je oslobođena od svih carina, zabrana i ograničenja pri uvozu i izvozu na predmete namijenjene njezinoj službenoj uporabi; tako uvezenim predmetima ne smije se raspolagati, ni uz naplatu ni besplatno, na državnom području zemlje u koju su uvezeni, osim pod uvjetima koje odobri vlada te zemlje.

Zajednica je također oslobođena od svih carina i svih zabrana i ograničenja na uvoz i izvoz svojih publikacija.

Poglavlje 2.

KOMUNIKACIJA I PROPUSNICE (*LAISSEZ-PASSER*)

Članak 5.

Pri službenoj komunikaciji i prijenosu svih svojih dokumenata institucije Zajednice na državnom području svake države članice uživaju tretman koji ta država priznaje diplomatskim misijama.

Službena prepiska i ostala službena komunikacija institucija Zajednice ne podliježu cenzuri.

Članak 6.

Predsjednici institucija Zajednice mogu članovima i službenicima tih institucija izdati propusnice (*laissez-passer*) u obliku koji propisuje Vijeće i koje vlasti država članica priznaju kao valjane putne isprave. Te se propusnice (*laissez-passer*) izdaju dužnosnicima i ostalim službenicima prema uvjetima utvrđenima u Pravilniku o osoblju i Uvjetima zaposlenja predviđenima u članku 212. ovog Ugovora.

Komisija može sklopiti sporazume na temelju kojih se te propusnice (*laissez-passer*) priznaju kao valjane putne isprave na državnom području trećih zemalja.

Poglavlje 3.

ČLANOVI SKUPŠTINE

Članak 7.

Slobodno kretanje članova Skupštine prilikom putovanja do mjesta ili iz mjesta sastajanja Skupštine ne podliježe nikakvim administrativnim ili drugim ograničenjima.

Članovima Skupštine odobravaju se u vezi s carinskom i deviznom kontrolom:

- (a) od strane njihove vlade, iste olakšice koje se odobravaju višim dužnosnicima prilikom putovanja u inozemstvo radi privremenih službenih misija
- (b) od strane vlada ostalih država članica, iste olakšice koje se odobravaju predstavnicima stranih vlada na privremenim službenim misijama.

Članak 8.

Članovi Skupštine ne mogu biti podvrgnuti nikakvom obliku ispitivanja, zadržavanja ili sudskog postupka zbog izraženih mišljenja ili glasovanja pri obnašanju svojih dužnosti.

Članak 9.

Tijekom zasjedanja Skupštine njezini članovi uživaju:

- (a) na državnom području svoje države, imunitet priznat članovima parlamenta te države
- (b) na državnom području bilo koje druge države članice, imunitet od svake mjere zadržavanja i od sudskih postupaka.

Na isti se način imunitet primjenjuje na članove tijekom putovanja do mjesta ili iz mjesta sastajanja Skupštine.

Ako je član zatečen u počinjenju kaznenog djela, nije moguće pozivanje na imunitet te u tom slučaju Skupština može ostvariti svoje pravo na ukidanje imuniteta jednom od svojih članova.

Poglavlje 4.

PREDSTAVNICI DRŽAVA ČLANICA KOJI SUDJELUJU U RADU INSTITUCIJA ZAJEDNICE

Članak 10.

Predstavnici država članica koji sudjeluju u radu institucija Zajednice, njihovi savjetnici i tehnički stručnjaci uživaju uobičajene povlastice, imunitete i olakšice prilikom obnašanja svojih dužnosti i tijekom putovanja do mjesta ili iz mjesta sastajanja.

Ovaj se članak također primjenjuje na članove savjetodavnih tijela Zajednice.

Poglavlje 5.

DUŽNOSNICI I OSTALI SLUŽBENICI ZAJEDNICE

Članak 11.

Na državnom području svake države članice i neovisno o njihovu državljanstvu, dužnosnici i ostali službenici Zajednice iz članka 212. ovog Ugovora:

- (a) uživaju, pridržavajući se odredaba članka 179. i 215. ovog Ugovora, imunitet od sudskih postupaka u pogledu radnja koje oni poduzimaju u službenom svojstvu, uključujući izgovorene ili napisane riječi; taj imunitet uživaju i nakon prestanka obnašanja dužnosti
- (b) zajedno sa svojim bračnim drugovima i uzdržanim članovima obitelji ne podliježu imigracijskim ograničenjima ni formalnostima za prijavu stranaca
- (c) uživaju jednake olakšice koje se uobičajeno dodjeljuju dužnosnicima međunarodnih organizacija vezano uz monetarne ili devizne propise
- (d) imaju pravo iz zemlje svojeg posljednjeg boravišta ili iz zemlje čiji su državljani bez carine uvesti pokućstvo i druge predmete za osobnu uporabu prilikom prvog preuzimanja dužnosti u dotičnoj zemlji, te pravo da ih nakon prestanka dužnosti u toj zemlji ponovno izvezu bez carina, u oba slučaja pridržavajući se uvjeta koje vlada zemlje u kojoj ostvaruju to pravo smatra nužnima
- (e) imaju pravo bez carine uvesti motorno vozilo za osobnu uporabu, kupljeno u zemlji svojeg posljednjeg boravišta ili u zemlji čiji su državljani prema uvjetima koji vrijede na unutarnjem tržištu te zemlje, te ga ponovno izvesti bez carine, u oba slučaja pridržavajući se uvjeta koje vlada zemlje u kojoj ostvaruju to pravo smatra nužnima.

Članak 12.

Dužnosnici i ostali službenici Zajednice dužni su plaćati porez u korist Zajednice na plaće, nadnice i prihode koje im isplaćuje Zajednica, u skladu s uvjetima i postupkom koje utvrđuje Vijeće, odlučujući na prijedloge Komisije, koje ona podnosi u roku od godinu dana od stupanja ovog Ugovora na snagu.

Oni su oslobođeni od plaćanja nacionalnih poreza na plaće, nadnice i prihode koje im isplaćuje Zajednica.

Članak 13.

Pri primjeni poreza na dohodak, poreza na bogatstvo i poreza na nasljedstvo te pri primjeni konvencija o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sklopljenih među državama članicama Zajednice, za dužnosnike i ostale službenike Zajednice koji isključivo radi obnašanja svojih dužnosti u službi Zajednice imaju boravište na državnom području države članice koja nije zemlja njihove porezne rezidentnosti, u trenutku stupanja u službu Zajednice smatra se kako u zemlji njihova stvarnog boravišta tako i u zemlji njihove porezne rezidentnosti, da su zadržali rezidentnost u potonjoj zemlji, pod uvjetom da je ta država članica Zajednice. Ta se odredba također primjenjuje na bračnog druga ako se ne bavi vlastitim plaćenim zanimanjem, i na djecu koju uzdržavaju i za koju skrbe osobe iz ovog članka.

Pokretna imovina koja pripada osobama iz prethodnog stavka i koja se nalazi na državnom području zemlje u kojoj borave oslobođena je od poreza na nasljedstvo u toj zemlji; za takvu se imovinu pri izračunu tog poreza smatra, uz poštovanje prava trećih zemalja i moguće primjene odredaba međunarodnih konvencija o dvostrukom oporezivanju, da se nalazi u zemlji porezne rezidentnosti.

Pri primjeni odredaba ovog članka ne uzima se u obzir rezidentnost stečena isključivo zbog obnašanja dužnosti u službi drugih međunarodnih organizacija.

Članak 14.

Vijeće, odlučujući jednoglasno na prijedlog Komisije koji ona podnosi u roku od godine dana od stupanja ovog Ugovora na snagu, utvrđuje program prava iz socijalne sigurnosti za dužnosnike i ostale službenike Zajednice.

Članak 15.

Vijeće, odlučujući na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s ostalim zainteresiranim institucijama, određuje kategorije dužnosnika i ostalih službenika Zajednice na koje se u cijelosti ili djelomično primjenjuju odredbe članka 11., članka 12. stavka 2. i članka 13.

Imena, razredi i adrese dužnosnika i ostalih službenika uključenih u takve kategorije periodično se dostavljaju vladama država članica.

Poglavlje 6.

POVLASTICE I IMUNITETI MISIJA AKREDITIRANIH PRI ZAJEDNICI

Članak 16.

Država članica na čijem državnom području Zajednica ima svoje sjedište priznaje uobičajeni diplomatski imunitet misijama trećih zemalja akreditiranim pri Zajednici.

Poglavlje 7.

OPĆE ODREDBE

Članak 17.

Dužnosnicima i ostalim službenicima Zajednice priznaju se povlastice, imuniteti i olakšice isključivo u interesu Zajednice.

Svaka institucija Zajednice dužna je ukinuti imunitet priznat dužnosniku ili drugom službeniku kad god ona smatra da ukidanje tog imuniteta nije protivno interesima Zajednice.

Članak 18.

Institucije Zajednice surađuju s odgovornim tijelima zainteresiranih država članica radi primjene ovog Protokola.

Članak 19.

Članci 11. do 14. i članak 17. primjenjuju se na članove Komisije.

Članak 20.

Članci 11. do 14. i članak 17. primjenjuju se na suce, nezavisne odvjetnike, tajnika i pomoćne izvjestitelje Suda, ne dovodeći u pitanje odredbe članka 3. Protokola o Statutu Suda koje se odnose na imunitet sudaca i nezavisnih odvjetnika od sudskih postupaka.

Članak 21.

Ovaj se Protokol također primjenjuje na Europsku investicijsku banku, na članove njezinih tijela, na njezino osoblje i na predstavnike država članica koji sudjeluju u njezinim aktivnostima, ne dovodeći u pitanje odredbe Protokola o Statutu Banke.

Europska investicijska banka povrh toga oslobođena je od svakog oblika oporezivanja ili nameta slične naravi pri osnivanju i bilo kakvom povećanju kapitala te od različitih formalnosti koje mogu biti s tim povezane u državi sjedišta Banke. Slično tome, prestanak Banke ili njezina likvidacija nemaju za posljedicu nikakve namete. Naposljetku, djelatnosti Banke i njezinih tijela, koje se obavljaju u skladu s njezinim Statutom, ne podliježu porezu na promet.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici potpisali su ovaj Protokol.

Sastavljeno u Bruxellesu dana sedamnaestog travnja godine tisuću devetsto pedeset sedme.

J. Ch. SNOY et d'OPPUERS

C. P. OPHÜLS

Robert MARJOLIN

Vittorio BADINI

Lambert SCHAUS

J. LINTHORST HOMAN

KONVENCIJA
O
IZMJENI UGOVORA O OSNIVANJU EUROPSKE EKONOMSKE ZAJEDNICE
S CILJEM DA SE POSEBAN SUSTAV PRIDRUŽIVANJA
UTVRĐEN U ČETVRTOM DIJELU TOG UGOVORA
UČINI PRIMJENJIVIM NA NIZOZEMSKJE ANTILE

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJANACA, PREDSJEDNIK SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE, PREDSJEDNIK FRANCUSKE REPUBLIKE, PREDSJEDNIK TALIJANSKE REPUBLIKE, NJEZINA KRALJEVSKA VISOST VELIKA VOJVOTKINJA OD LUKSEMBURGA, NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEMSKJE,

UZIMAJUĆI U OBZIR Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice potpisan u Rimu 25. ožujka 1957., kao i Izjavu o namjeri u vezi s pridruživanjem Nizozemskih Antila Zajednici koju su istog dana dale njihove vlade i koja je dodana Završnom aktu Međuvladine konferencije za zajedničko tržište i Euratom,

U ŽELJI DA izvrše gospodarsko pridruživanje Nizozemskih Antila Europskoj ekonomskoj zajednici, koje je zatražila Kraljevina Nizozemska, u skladu s posebnim sustavom utvrđenim u dijelu IV. Ugovora zajedno s posebnim odredbama o uvozu naftnih proizvoda koji su rafinirani u Nizozemskim Antilima u Zajednicu,

UZIMAJUĆI U OBZIR povoljno mišljenje Vijeća od 22. listopada 1962. koje je dano nakon savjetovanja sa Skupštinom i Komisijom,

ODLUČILI SU u tu svrhu izmijeniti Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice u skladu s odredbama članka 236. tog Ugovora te su u tu svrhu odredili kao svoje opunomoćenike:

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJANACA:

g. Henrija Fayata, ministra u Ministarstvu vanjskih poslova

PREDSJEDNIK SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE:

g. Rolfa Lahra, državnog tajnika u Ministarstvu vanjskih poslova

PREDSJEDNIK FRANCUSKE REPUBLIKE:

g. Jean-Marc Boegnera, veleposlanika, voditelja francuskog izaslanstva na Konferenciji

PREDSJEDNIK TALIJANSKE REPUBLIKE:

g. Carla Russoa, državnog podtajnika u Ministarstvu vanjskih poslova

NJEZINA KRALJEVSKA VISOST VELIKA VOJVOTKINJA OD LUKSEMBURGA:

g. Eugènea Schausa, potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova

NJEZINO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEMSKE:

g. H. R. van Houtena, državnog tajnika u Ministarstvu vanjskih poslova

g. W. F. M. Lampea, opunomoćenog ministra za Nizozemske Antile

KOJI su se na poziv predsjednika Vijeća Zajednice, razmijenivši svoje punomoći za koje je utvrđeno da su u valjanom i propisanom obliku,

SPORAZUMJELI kao slijedi:

Članak 1.

Nizozemski Antili uvrštavaju se na popis u Prilogu IV. Ugovoru o osnivanju Europske ekonomske zajednice. Stoga se „Protokol o robi koja je podrijetlom i dolazi iz određenih zemalja i koja uživa poseban tretman pri uvozu u državu članicu“ prestaje primjenjivati na tu zemlju.

U vezi s odnosom između te zemlje s jedne strane i država članica i prekomorskih područja s druge strane, sustav koji vrijedi zbog primjene Ugovora na datum stupanja na snagu ove Konvencije i koji će nakon toga vrijediti u odnosu na ostale prekomorske zemlje i područja primjenjuje se na Nizozemske Antile.

Članak 2.

Protokolima koji su priloženi Ugovoru o osnivanju Europske ekonomske zajednice dodaje se sljedeći protokol koji postaje njegov sastavni dio: „Protokol o uvozu naftnih proizvoda koji su rafinirani u Nizozemskim Antilima u Europsku ekonomsku zajednicu“ čiji je tekst priložen ovoj Konvenciji.

Članak 3.

Visoke ugovorne stranke ratificiraju ovu Konvenciju sukladno svojim ustavnim odredbama. Isprave o ratifikaciji polažu se kod Vlade Talijanske Republike.

Ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu koji slijedi nakon što posljednja država potpisnica položi ispravu o ratifikaciji. Međutim, ako se navedeno polaganje izvrši manje od petnaest dana prije početka idućeg mjeseca, stupanje na snagu ove Konvencije odgađa se do prvog dana drugog mjeseca nakon datuma polaganja isprave o ratifikaciji.

Članak 4.

Ova Konvencija koja je sastavljena u jedinom izvorniku na francuskom, nizozemskom, njemačkom i talijanskom jeziku, pri čemu su sva četiri teksta jednako vjerodostojna, pohranjuje se u arhivu Vlade Talijanske Republike koja svakoj vladi ostalih država potpisnica dostavlja po jedan ovjereni primjerak.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici potpisali su ovu Konvenciju.

SASTAVLJENO u Bruxellesu dana trinaestog studenoga godine tisuću devetsto šezdeset druge.

H. FAYAT

R. LAHR

J. M. BOEGNER

C. RUSSO

E. SCHAUS

H. R. VAN HOUTEN, W. F. M. LAMPE

PROTOKOL
O
UVOZU NAFTNIH PROIZVODA RAFINIRANIH U NIZOZEMSKIM ANTILIMA
U EUROPSKU EKONOMSKU ZAJEDNICU

VISOKE UGOVORNE STRANKE,

U ŽELJI da detaljnije utvrde sustav trgovine koji se primjenjuje na uvoz naftnih proizvoda rafiniranih u Nizozemskim Antilima u Europsku ekonomsku zajednicu,

SPORAZUMJELE SU SE o sljedećim odredbama koje se prilažu tom Ugovoru:

Članak 1.

Ovaj se Protokol primjenjuje na naftne proizvode iz tarifnih brojeva 27.10, 27.11, 27.12, ex 27.13 (parafinski vosak, vosak iz nafte ili bituminoznih materijala te parafinski otpaci) i 27.14 Briselske nomenklature koji se uvoze za uporabu u državama članicama.

Članak 2.

Države članice obvezuju se za naftne proizvode rafinirane u Nizozemskim Antilima odobriti carinske povlastice koje proizlaze iz pridruživanja Nizozemskih Antila Zajednici, prema uvjetima predviđenima u ovom Protokolu. Te odredbe vrijede bez obzira na pravila o podrijetlu koja primjenjuju države članice.

Članak 3.

1. Ako Komisija, na zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu, utvrdi da uvoz u Zajednicu naftnih proizvoda rafiniranih u Nizozemskim Antilima prema sustavu predviđenom gornjim člankom 2. uzrokuje stvarne poteškoće na tržištu jedne ili više država članica ona odlučuje da zainteresirane države članice uvedu, povećaju ili ponovno uvedu carine na navedeni uvoz, u onom opsegu i za razdoblje koje je potrebno za suočavanje s takvim stanjem. Stope carina koje se uvedu, povećaju ili ponovno uvedu na takav način ne smiju premašivati carine koje se za te iste proizvode primjenjuju u odnosu na treće zemlje.
2. Odredbe stavka 1. mogu se u svakom slučaju primjenjivati sve dok uvoz u Zajednicu naftnih proizvoda rafiniranih u Nizozemskim Antilima doseže dva milijuna tona godišnje.
3. Vijeće se obavješćuje o odlukama koje Komisija donosi u skladu sa stavcima 1. i 2., uključujući one odluke kojima se odbija zahtjev države članice. Vijeće na zahtjev bilo koje države članice preuzima odgovornost za to pitanje i može te odluke u svakom trenutku izmijeniti ili opozvati svojom odlukom koju donosi kvalificiranom većinom.

Članak 4.

1. Ako neka država članica smatra da uvoz naftnih proizvoda rafiniranih u Nizozemskim Antilima, a koji se odvija neposredno ili preko neke druge države članice prema sustavu predviđenom gornjim člankom 2., uzrokuje stvarne poteškoće na njezinu tržištu te da je potrebno hitno djelovanje kako bi se te poteškoće riješile, može na vlastitu inicijativu na takav uvoz odlučiti primijeniti carinu čija stopa ne smije premašivati stopu carine koja se za te iste proizvode primjenjuje u odnosu na treće zemlje. O svojoj odluci obavješćuje Komisiju koja u roku od mjesec dana odlučuje treba li mjere koje je ta država poduzela zadržati ili se te mjere moraju izmijeniti ili ukinuti. Na takvu odluku Komisije primjenjuju se odredbe članka 3. stavka 3.

2. Ako količine naftnih proizvoda rafiniranih u Nizozemskim Antilima koje se uvoze u neku državu ili države članice EEZ-a neposredno ili preko neke druge države članice prema sustavu predviđenom gornjim člankom 2. tijekom kalendarske godine premašuju količine u tonama koje su navedene u Prilogu ovom Protokolu, mjere koje ta država ili države članice poduzmu u skladu sa stavkom 1. za tekuću godinu smatraju se opravdanim. Nakon što se uvjeri da je postignuta utvrđena količina u tonama, Komisija službeno prima na znanje poduzete mjere. U tom slučaju ostale države članice ne upućuju to pitanje Vijeću na rješavanje.

Članak 5.

Ako Zajednica odluči primijeniti količinska ograničenja na naftne proizvode, bez obzira na to otkuda se uvoze, ta se ograničenja mogu također primijeniti na uvoz tih proizvoda iz Nizozemskih Antila. U tom slučaju, Nizozemskim se Antilima odobrava povlašteni tretman u odnosu na treće zemlje.

Članak 6.

1. Vijeće jednoglasnom odlukom revidira odredbe članaka 2. do 5., nakon savjetovanja sa Skupštinom i Komisijom, ako se utvrdi zajednička definicija podrijetla za naftne proizvode iz trećih zemalja i pridruženih zemalja ili ako se donesu odluke u okviru zajedničke trgovinske politike za dotične proizvode ili ako se oblikuje zajednička energetska politika.

2. Međutim, pri izvršenju takve revizije u svakom se slučaju moraju očuvati jednake povlastice u korist Nizozemskih Antila, u prikladnom obliku i za količinu od najmanje dva i pol milijuna tona naftnih proizvoda.

3. Obveze Zajednice u vezi s jednakim povlasticama iz stavka 2. ovog članka mogu se, po potrebi, razdijeliti po zemljama uzimajući u obzir količinu u tonama koja je navedena u Prilogu ovom Protokolu.

Članak 7.

Što se tiče provedbe ovog Protokola, Komisija je odgovorna za praćenje razvoja uvoza u države članice naftnih proizvoda rafiniranih u Nizozemskim Antilima. Države članice dostavljaju Komisiji, sukladno administrativnim uvjetima koje ona preporuči, sve podatke koji su za to korisni, a Komisija zatim osigurava njihovo dostavljanje.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici potpisali su ovaj Protokol.

SASTAVLJENO u Bruxellesu dana trinaestog studenoga godine tisuću devetsto šezdeset druge.

H. FAYAT

R. LAHR

J. M. BOEGNER

C. RUSSO

E. SCHAUS

H. R. VAN HOUTEN, W. F. M. LAMPE

PRILOG PROTOKOLU

Za provedbu članka 4. stavka 2. Protokola o uvozu naftnih proizvoda rafiniranih u Nizozemskim Antilima u Europsku ekonomsku zajednicu, visoke ugovorne stranke odlučile su da se količina od 2 milijuna tona naftnih proizvoda iz Antila raspoređuje među državama članicama na sljedeći način:

Njemačka	625 000 tona
Belgijsko-luksemburška ekonomska unija	200 000 tona
Francuska	75 000 tona
Italija	100 000 tona
Nizozemska	1 000 000 tona

ZAVRŠNI AKT

Opunomoćenici

NJEGOVA VELIČANSTVA KRALJA BELGIJANACA

PREDSJEDNIKA SAVEZNE REPUBLIKE NJEMAČKE

PREDSJEDNIKA FRANCUSKE REPUBLIKE

PREDSJEDNIKA TALIJANSKE REPUBLIKE

NJEZINE KRALJEVSKE VISOSTI VELIKE VOJVOTKINJE OD LUKSEMBURGA

NJEZINA VELIČANSTVA KRALJICE NIZOZEMSKE,

koji su se 13. studenoga 1962. sastali u Bruxellesu na Konferenciji predstavnika vlada država članica radi izmjene Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice u skladu s uvjetima iz članka 236. tog Ugovora,

SLUŽBENO SU PRIMILI NA ZNANJE sljedeće dokumente:

- nacrt koji je Vijeću 4. lipnja 1962. podnijela Vlada Kraljevine Nizozemske o izmjeni Ugovora s ciljem da se poseban sustav pridruživanja utvrđen u četvrtom dijelu tog Ugovora učini primjenjivim na Nizozemske Antile
- mišljenje koje je Skupština usvojila 19. listopada 1962.
- mišljenje Komisije Europske ekonomske zajednice od 10. rujna 1962.

- pozitivno mišljenje Vijeća Europske ekonomske zajednice od 22. listopada 1962. o sazivanju Konferencije predstavnika vlada država članica o pridruživanju Nizozemskih Antila Europskoj ekonomskoj zajednici;

USVOJILI SU sljedeće dokumente:

- Konvenciju o izmjeni Ugovora o osnivanju Europske ekonomske zajednice s ciljem da se poseban sustav pridruživanja utvrđen u četvrtom dijelu tog Ugovora učini primjenjivim na Nizozemske Antile
- Protokol o uvozu naftnih proizvoda koji su rafinirani u Nizozemskim Antilima u Europsku ekonomsku zajednicu te Prilog tom Protokolu.

PRI POTPISIVANJU tih dokumenata, Konferencija je usvojila sljedeće izjave:

- Izjavu o trgovinskom sustavu između Nizozemskih Antila i pridruženih prekomorskih država:

Predstavnici vlada država članica suglasni su, u svjetlu mišljenja koje je Komisija podnijela Vijeću, da se sustav trgovinskih odnosa između Nizozemskih Antila i pridruženih prekomorskih država utvrdi sporazumno s tim državama.
- Izjavu o konačnom sustavu uvoza naftnih proizvoda koji su rafinirani u Nizozemskim Antilima u Zajednicu:

Predstavnici vlada država članica suglasni su da se pri utvrđivanju konačnog sustava predviđenog člankom 6. Protokola o uvozu naftnih proizvoda koji su rafinirani u Nizozemskim Antilima u Europsku ekonomsku zajednicu uzme u obzir nužnost osiguranja jednakog tretmana Nizozemskim Antilima i ostalim pridruženim prekomorskim zemljama i područjima u skladu s četvrtim dijelom Ugovora o osnivanju Zajednice.

U POTVRDU TOGA niže potpisani opunomoćenici potpisali su ovaj Završni akt.

SASTAVLJENO u Bruxellesu dana trinaestog studenoga godine tisuću devetsto šezdeset druge.

H. FAYAT

R. LAHR

J. M. BOEGNER

C. RUSSO

E. SCHAUS

H. R. VAN HOUTEN, W. F. M. LAMPE